

A photograph of a man and a woman in a field of wheat at sunset. The man is in the foreground, seen from behind, wearing a blue t-shirt and a necklace, with his arms raised. The woman is behind him, also with her arms raised. The sky is filled with soft, golden light from the setting sun, and the wheat stalks are in the foreground, some in focus and some blurred. A dark grey diagonal shape is overlaid on the left side of the image.

Lapinlahden kunnan Tilinpäätös 2025

LAPINLAHTI

Toimintakertomus	4
Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
Kunnanjohtajan katsaus	4
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
Kunnan henkilöstö	13
Ympäristöasiat	13
Muut ei-taloudelliset asiat	14
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	15
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	27
Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
Toiminnan rahoitus	30
Rahoitusasema ja sen muutokset	31
Kokonaistulot ja -menot	35
Kuntakonsernin toiminta ja talous	36
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
Konsernin toiminnan ohjaus	36
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	36
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
Asiaa koskeva sääntely	44
Tilikauden tuloksen käsittely	44
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	44
Talousarvion toteutuminen	45
Seurantaa koskeva sääntely	45
Käyttötalouden toteutuminen	45
Hallintopalvelut	46
Keskusvaalilautakunta	46
Tarkastuslautakunta	47
Kunnanhallitus	47
Elinkeinopalvelut	48
Ympäristöterveyspalvelut	48
Hyvinvointipalvelut	53
Kirjasto	56
Vapaa sivistystyö	56
Nuorisotyö	57
Kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika	57
Sivistyspalvelut	59

Perusopetus	60
Lukio	62
Varhaiskasvatus	63
Tukipalvelut	64
Tekniset palvelut	69
Tekninen toimi	70
Liikenneväylät ja yleiset alueet	70
Kiinteistökeskus	72
Rakennusvalvonta	73
Ympäristönsuojelu	73
Investointien toteutuminen	78
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	79
Rahoitusosan toteutuminen	80
Investointien toteutuminen	81
Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	83
Tilinpäätöslaskelmat	85
Tuloslaskelma	85
Rahoituslaskelma	86
Tase	87
Konsernilaskelmat	89
Tilinpäätöksen liitetiedot	94
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	94
Tasetta koskevat liitetiedot	101
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	101
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	107
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	112
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	115
Muut eriytetyt laskelmat	117

Toimintakertomus

Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari (Kuntal 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (Kuntal 115 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §). Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli Lapinlahdelle sekä taloudellisesti että toiminnallisesti tärkeä ja monin tavoin myös käännteentekevä. Kunnan taloudellinen kehitys jatkui vakaana kohti parempaa, ja samalla onnistuimme useilla sektoreilla vahvistamaan elinvoimaa ja kunnan tulevaisuuden kilpailukykyä, sekä takaamaan toimivat arjen palvelut. Lapinlahden kunnan vuoden 2025 tilinpäätöksen vuosikate on erittäin hyvä, noin 6,1 miljoonaa euroa, josta poistojen ja arvonalennusten sekä tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden tulokseksi jää noin 1,8 miljoonaa euroa. Tulokseen on sisällytetty suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi myös muita arvonalentumisia ja varauksia. Tilikauden tulos on merkittävästi parempi kuin alkuperäinen 136 000 euroa alijäämäinen talousarvio.

Talouden tasapainottamissuunnitelman onnistunut toimeenpano johti noin 1,2 miljoonaa euroa budjetoitua pienempiin toimintamenoihin. Lisäksi hyvää tulosta edisti sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä seurannut myyntivoitto lähes 1,3 miljoonaa euroa, sekä alkuperäistä talousarviota lähes 300 000 euroa parempana toteutuneet rahoituserät. Rahoituserien hyvä toteuma oli seurausta muun muassa nopeasti laskeneista korkokuluista. Myös valtionosuudet toteutuivat noin 300 000 euroa budjetoitua suurempina. Vain verotulot jäivät budjetoidusta reippaat 100 000 euroa. Käyttötalouden menojen suitsemisessa onnistuttiin laajalla rintamalla, ja euromääräisesti eniten alkuperäisen talousarvionsa alitti sivistyspalvelut. Toimintakulut olivat edelleen noin 300 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2023, jolloin päätös talouden tasapainottamisesta tehtiin, vaikka tuotteiden ja palvelujen hinnoissa sekä palkkakustannuksissa on ollut viime vuosina meistä riippumatonta merkittävää nousua. Kaiken kaikkiaan tulokseen on syytä olla tyytyväinen.

Lapinlahden kunnan talousarvio vuodelle 2025 valmisteltiin valtuuston hyväksymän talouden tasapainottamissuunnitelman 2024-2026 mukaisesti. Vuosina 2024 ja 2025 tehtiin merkittäviä rakenteellisia muutoksia sekä palveluverkkoon että toimintatapoihin. Talouden tasapainottamissuunnitelman toteuttaminen leimasikin koko toimintavuotta. Suunnitelman mukaiset tasapainottamistoimet ovatkin kiistattomasti auttaneet alkuperäistä talousarviota parempaan tulokseen pääsemisessä.

Tilikauden suuri vuosikate noin 6,1 miljoonaa euroa antaa mahdollisuuden varautua tulevaan toimintaan ja tulevia vuosia varten, eikä koko ylijäämää ole tarpeen siirtää taseen ylijäämätilille. Kuntien muuttuva

toimintaympäristö ja viime vuosina tapahtuneet lakisääteiset muutokset ohjaavat kriittisesti arvioimaan kunnan omaisuuden tulontuottamiskykyä tulevaisuudessa. Siksi on tarve tehdä arvonalennuksia taseessamme oleviin kiinteistöihin, joiden tulevaisuuden tarve on epävarma. Meillä on myös vuosien 2027 ja 2028 investointisuunnitelmassa merkittävä uuden liikuntahallin investointi, jonka jälkeen vanha monitoimitalo on tarkoitus purkaa. Hyvä tulos mahdollistaa kunnan varautumisen myös liikuntahallin investointiin sekä monitoimitalon purkamiseen. Tuloksesta tehdäänkin 170 000 euron investointivaraus uuden liikuntahallin rakentamiseen, sekä 500 000 euron purkuvaraus monitoimitalon purkamiseen. Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi tehdään myös lähes 500 000 euron lisäpoistot kohdistuen muun muassa monitoimitaloon. Tilikauden tulos on arvonalentumisten ja varausten jälkeenkin alkuperäistä talousarviota yli 1,9 miljoonaa euroa parempi.

Vaikka toimintavuotta leimasi talouden tasapainottaminen, koen, että uskalsimme myös uudistua ja investoida elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin kasvattamiseen. Siihen liittyy palveluidemme, toimintatapojemme ja organisaatiomme uudistaminen, joka saatiin päätökseen vuonna 2025. Uudistuksilla haettiin paitsi säästöjä, myös modernisoitiin palveluja ja palveluverkkoa kohti tulevaisuuden palvelutarvekysyntää. Vuonna 2025 uudistettiin mm. hallintosääntö, jossa määritettiin uuden organisaation toimivalta. Saimme joukkoomme myös hyvinvointipäällikön vastaamaan ja kehittämään kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluista sekä elinvoimapäällikön kehittämään kuntamme elinvoimaa (valittu elinvoimapäällikkö aloitti 2/2026).

Pystyimme keskittymään vahvemmin myös elinvoimatyöhön. Meillä oli ja on menossa useita mielenkiintoisia puhtaan siirtymän hankkeita esimerkiksi kiertotalouden, biokaasun, lämmöntalteenoton, tuulivoiman ja aurinkoenergian saralla. Kuntaa halkovat valtatie 5, Savon rata ja kantaverkkolinjat voivat tuoda mukanaan vielä paljon hyvää. Lisäksi kunta on perinteisesti tunnettu myös kulttuuripitäjänä, josta hankkeiden kautta pyrimme jatkossa kerryttämään myös kulttuuri- ja luontomatkailutuloa.

Lapinlahden keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2025 oli 11,3 %, kun se edellisellä vuonna oli 10,0 %. Tämä mukailee valtakunnallista trendiä, sillä työttömyys kääntyi nousuun koko maassa vuonna 2024 ja nousu jatkui 2025. Työttömyyslukuihin on vaikuttanut negatiivisesti myös lakimuutokset TE2024 uudistuksen yhteydessä sekä muutokset tilastoinnissa. Lapinlahden työttömyys on tähän asti ollut pääosin laskevalla trendillä vuoden 2020 koronahuipusta, jolloin työttömien osuus työvoimasta oli peräti 13,0 %. Kokonaisuutena Lapinlahden työttömyysaste on kuitenkin vertailuryhmiin nähden siedettävällä tasolla, sillä vuoden lopussa (12/2025) Lapinlahden työttömyysprosentti oli 12,9 %, kun Pohjois-Savon keskiarvo oli 13,8 % ja koko maan keskiarvo 13,0 %. Tämä kertoo sekä seudun työllistävien yritysten hyvästä vireestä että kunnan työllistämisen keinovalikoiman ja toimenpiteiden onnistumisesta. Lapinlahti oli vuonna 2024 työllisyyden kuntakokeilukunta ennen vuoden vaiheessa tapahtunutta TE-uudistusta. Nyt voimme todeta, että uudistuksella kaavailut positiiviset vaikutukset työllisyyden hoitoon eivät ole ainakaan vielä toteutuneet.

Tilinpäätöksessä kunnan pitkäaikainen lainamäärä laski lähes neljä miljoonaa euroa viime vuodesta ja on nyt matalammillaan koko 2020-luvulla. Kokonaislainamäärä on nyt noin 32,9 miljoonaa euroa. Lainamäärän on arvioitu laskevan vielä tänä vuonna, mutta uuden liikuntahallin investointi aiheuttaa siihen merkittävän kasvupiikin.

Ylijäämäisen tuloksen myötä taseyliäämää on nyt noin kolme miljoonaa euroa, kun vielä kolme vuotta sitten taseemme oli alijäämäinen.

Kunnan nettoinvestointitaso säilyi erittäin maltillisena noin 1,3 miljoonassa eurossa. Kunta on vuosina 2019–2023 investoinut keskimäärin 4,2 miljoonaa euroa vuodessa huippuvuoden ollessa 7,3 miljoonaa euroa. Menneiden vuosien investointitaso ei ole enää hyvinvointialueuudistuksen jälkeen missään tapauksessa kestävä investointitaso. Kunta haluaa kuitenkin jatkossakin investoida kestävästi kuntalaisten hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän mahdollisuuksien parantamiseksi ja yksi osoitus tästä on suunnitelmissa oleva liikuntahalli, joka on todella merkittävä investointi rahamääräisesti. Panostuksilla elinvoimaan ja hyvinvointiin haettiin kuntastrategian mukaista kasvua ja kehitystä, jotka osaltaan tuovat positiivisia kerrannaisvaikutuksia talouteen ja kuntalaisten palveluihin.

Lapinlahti on vahva yhteisö ja elinvoimainen kunta, joka kykenee yhdistämään paikalliset vahvuudet, aktiivisen kehittämisen ja vastuullisen taloudenpidon. Vuoden 2026 tulos ja toiminnan eteneminen osoittavat, että kunta kulkee oikeaan suuntaan.

Haluan kiittää koko henkilöstöä, luottamushenkilöitä, yhteistyökumppaneita sekä kaikkia lapinlahtelaisia hyvästä ja aikaansaavasta vuodesta 2025. Yhdessä rakennamme Lapinlahdesta edelleen turvallisen, elinvoimaisen ja hyvinvoivan kunnan.

Henri Ruotsalainen

kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto

Edellisin valtuuston toimikausi päättyi 31.5.2025 ja uuden valtuuston toimikausi alkoi 1.6.2025 ja se jatkuu 31.5.2029 saakka. Valtuustossa on 31 valtuutettua. Valtuuston paikkajakauma on seuraava:

Keskusta	14
PS	4
KD	3
SDP	3
Vas.	2
Kokoomus	2
Meidän Lapinlahti	2
Vihreät	1

Valtuusto kokoontui kertomusvuoden aikana 7 kertaa ja kokouksissa käsiteltiin 79 asiaa. Valtuuston puheenjohtajana toimi 31.5.2026 saakka Minna Rissanen (PS), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Aaro Kubin (Keskusta) ja toisena varapuheenjohtajana Harri Väänänen (PS). Valtuuston puheenjohtajana toimi 1.6.2026 alkaen Anne Kumpusalo-Vauhkonen (Keskusta), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Jarmo Tikkanen (Keskusta) ja toisena varapuheenjohtajana Minna Rissanen (PS).

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen jäsenmäärä on 9, minkä lisäksi kokouksiin osallistuu valtuuston puheenjohtajisto. Kunnanhallitus kokoontui 18 kertaa ja kokouksissa käsiteltiin 285 asiaa. Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi 31.5.2026 Kari Virranta (Keskusta) ja varapuheenjohtajana Terttu Ruotsalainen (Keskusta). Samat henkilöstö jatkoivat puheenjohtajistossa 1.6.2026 alkaen.

Kunnanhallitus huolehtii valtuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Päätöksillään ja valtuutuksillaan kunnanhallitus johtaa, ohjaa ja kehittää kunnanhallintoa ja palvelutoimintoja sekä kuntakonsernin toimintaa ja kehittämistä. Kunnanhallituksen apuna ovat valtuuston erikseen valitsemat lautakunnat ja muut toimielimet sekä kunnan palkattu henkilöstö.

Kunnanhallitus vastaa kunnanhallitus, elinvoimapalvelut ja ympäristöterveys tulosyksiköistä.

Lautakunnat, johtokunnat ja jaostot Lapinlahden kunnassa toimi viisi lautakuntaa, yksi jaosto (31.5.2026 saakka) ja yksi toimikunta 1.6.2026 alkaen). Lautakunnat olivat tarkastus-, keskusvaali-, sivistys-, tekninen ja ympäristölautakunnat. Jaosto on hyvinvointi- ja osallisuusjaosto ja kaavatoimikunta, jotka toimivat kunnanhallituksen alaisuudessa.

Kunnan Kuntalain 125 §:n mukaan tiilivelvollisia tiilivelvolliset ovat: - kunnan toimielinten jäsenet - asianomaisen toimielimen tehtäväalueen ja tulosalueen johtavat viranhaltijat

Tiilivelvollisia ovat kaikkien kuntalain 30 §:n mukaisten toimielinten jäsenet – lukuun ottamatta valtuutetut (toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tiilivelvollinen).

Vuonna 2025 tiilivelvollisia viranhaltijoita ovat olleet: Kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen Hallinto-osasto: hallintojohtaja Ulla Nikulainen

Hyvinvointiosasto: hyvinvointipäällikkö Henna Rissanen (1.8.2025 alkaen) Sivistysosasto: lukion rehtori ja sivistysjohtaja Sinikka Kervinen Tekninen osasto: tekninen johtaja Rami Linna.

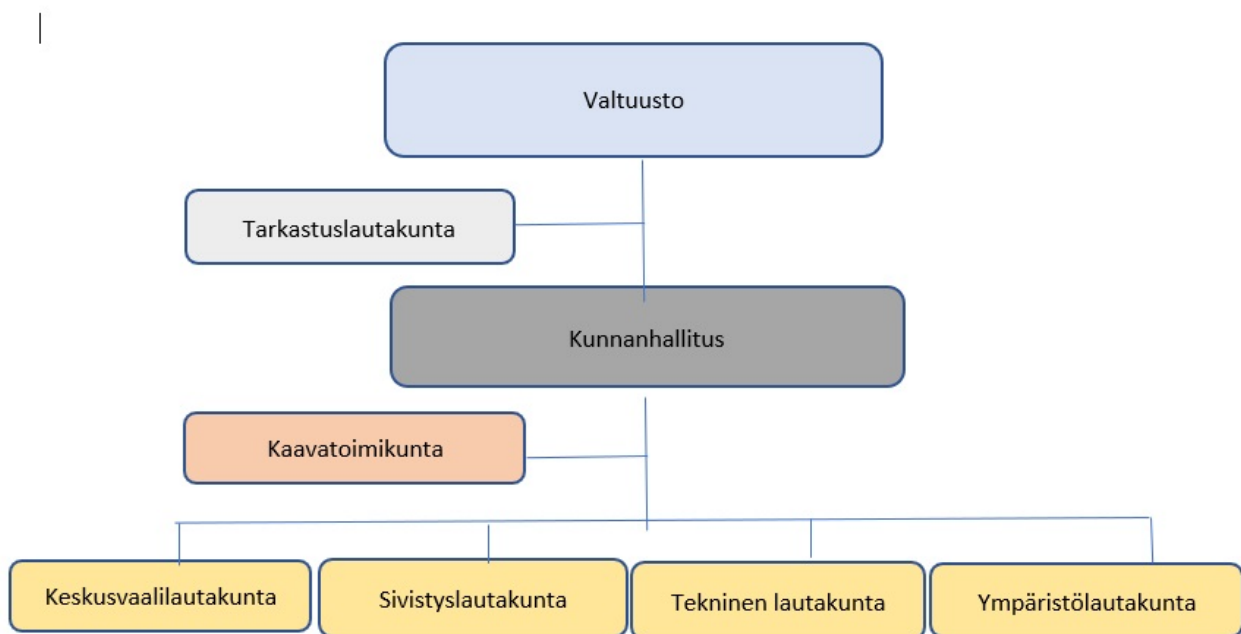
Esittelijät - tässä lueteltuina muut kuin esittelijänä toimivat keskushallinnon johtavat viranhaltijat tai osastopäälliköt:

- Rakennustarkastaja ja ympäristöasiantuntija / ympäristölautakunta

Muut johtavat viranhaltijat:

- Kunkin tehtäväalueen osastopäällikön nimeämät tulosyksikön päälliköt

Kunnan tiilivelvolliset toimielimet sekä viran- ja toimenhaltijat vuoden 2017 alusta lukien on määritelty valtuuston päätöksessä 14.11.2017 § 69.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan (Talvi 2025 julkaistu 18.12.2025) talous on edelleen heikossa suhdanteessa. Talouden kasvu on hidasta ja riippuvaista investointien elpymisestä ja kotitalouksien kulutuksesta. Julkinen talous on paineessa, velkasuhde nousee ja alijäämä pysyy suurena. Työllisyys on heikko ja se alkaa parantua vasta vuoden 2026 myötä.

Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu 3,9 %:iin vuonna 2025, kun sopeutustoimet alkoivat vaikuttaa. Vuonna 2026 alijäämä kuitenkin syvenee 4,5 %:iin, koska hävittäjähankinnat kirjataan tuolloin. Pitkällä aikavälillä alijäämä pysyy yli 3,5 %:ssa BKT:sta vuoteen 2030 asti.

BKT:n kasvoi Suomessa vain 0,2 % vuonna 2025. Vuonna 2026 talouden kasvun arvioidaan olevan 1,1, % ja tästä eteenpäin kasvu jatkuu. Talouskasvua tukee rakentamisen asteittainen elpyminen, energiasuorituksen edellyttämät investoinnit ja puolustushankkeiden kasvu vuodesta 2026 alkaen. Samalla julkisen talouden sopeutustoimet jarruttavat kokonaiskysyntää.

Koska valtion velkasuhde jatkaa kasvuaan ja kokonaisinflaatio on maltillista mutta korkea, rahoitusmarkkinoilla korot pysyvät korkeampina kuin 2010-luvulla. Tämän vuoksi korkomenot syövätkin investointikykyä.

Euroalueen talous vuonna 2025 oli maltillinen ja hitaan kasvun vuosi, johon vaikutti useita ulkoisia ja sisäisiä epävarmuustekijöitä, kuten kauppapoliittiset jännitteet, energiakustannukset ja korkotason vaihtelut. Kauppajännitteet Yhdysvaltojen kanssa (tullikorotukset) heikensivät vientiä ja lisäsivät investointien epävarmuutta. Toisaalta puolustusmenojen ja infrastruktuuri-investointien kasvu tuki taloutta keskipitkällä aikavälillä.

Euroalueen kasvua jarruttavat Saksan teollisuuden heikkous ja kansainvälisen kauppapolitiikan epävarmuus.

Työmarkkinat heikkenevät vuoden 2025 aikana, mutta käänne parempaan ennakoitaan vuoteen 2026, kun maahanmuutto lisää työvoimaa ja hallituksen työvoimapolitiikka tukee tarjontaa. Työttömyys laskee VM:n ennusteen mukaan 9,6 %:sta (2025) → 8,5 %:iin (2028). Työllisyys kasvaa vasta 2026 alkaen.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 590 000 ja työttömiä 278 000 vuonna 2025. Työllisiä oli 12 000 vähemmän ja työttömiä 39 000 enemmän kuin edellisellä vuonna. 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 76,0 % vuonna 2025. Työllisyysaste oli 0,7 % alempi kuin vuonna 2024.

Suomen talouden keskipitkän aikavälin kasvu on ennusteiden mukaan 1,4 % vuosina 2028–2029, mutta tuottavuuden hidaskasvu jarruttaa potentiaalisen tuotannon parantumista. Maahanmuutto kasvattaa työikäistä väestöä, mutta ei yhtä voimakkaasti kuin Tilastokeskuksen ennusteissa.

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2025 odotetusti vuodesta 2024. Vaikka kunnat onnistuivat edelleen monin paikoin hillitsemään menojen kasvua ja tekemään sopeutustoimia, talouden kokonaiskuva muuttui selvästi edellisvuotta vaikeammaksi.

Vuonna 2025 kuntien kustannukset kasvoivat erityisesti työllisyyden hoidon lisäkustannusten vuoksi, kun TE-palvelu-uudistus lisäsi kuntien rahoitusvastuuta noin miljardilla eurolla. Valtion kompensatio oli riittämätön, ja kunnille jäi katettavaksi arviolta yli 200 miljoonaa euroa omasta toiminnasta. Kuntien nettotoimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 %, mikä vastaa noin miljardin euron heikennystä edellisvuodesta. Suurimpien kaupunkien taloustilanne heikkeni erityisen voimakkaasti.

Kuntien toiminnan ja investointien rahavirta oli yli 800 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2025, mikä on huomattava heikennys vuoteen 2024 verrattuna, jolloin alijäämä oli –470 miljoonaa euroa. Alijäämän suurentumista selittävät korkealla pysynyt investointitaso, työllisyyspalveluihin liittyvät lisäkulut ja verotulojen heikko kehitys.

Kunnat pitivät investoinnit edelleen korkealla tasolla, ja osa niistä jouduttiin kattamaan velkarahalla. Investoinnit painoutuivat suuriin kaupunkikeihin, joissa rahavirta syveni selvästi negatiiviseksi. Kuntien taloutta

heikensivät erityisesti verotulojen aleneminen, mihin vaikutti heikko talouskehitys ja työttömyyden kasvu sekä valtionosuuksien leikkaukset, jotka heikensivät kuntien tulopohjaa.

Vaikka osa toimintamenoista pysyi ennallaan (mm. opetus, yhdyskuntapalvelut), työttömyyden kasvu ja TE-palvelu-uudistus lisäsivät menoja merkittävästi. Monissa kunnissa talous pystyttiin pitämään kasassa vain sopeuttamalla muita tehtäviä. Koska verorahoitus ei riittänyt kattamaan investointeja, kunnat joutuivat lisäämään velkaansa. Kuntien lainakannan kasvu jatkui vuoden 2025 aikana, ja velkaantumisen trendi vahvistui.

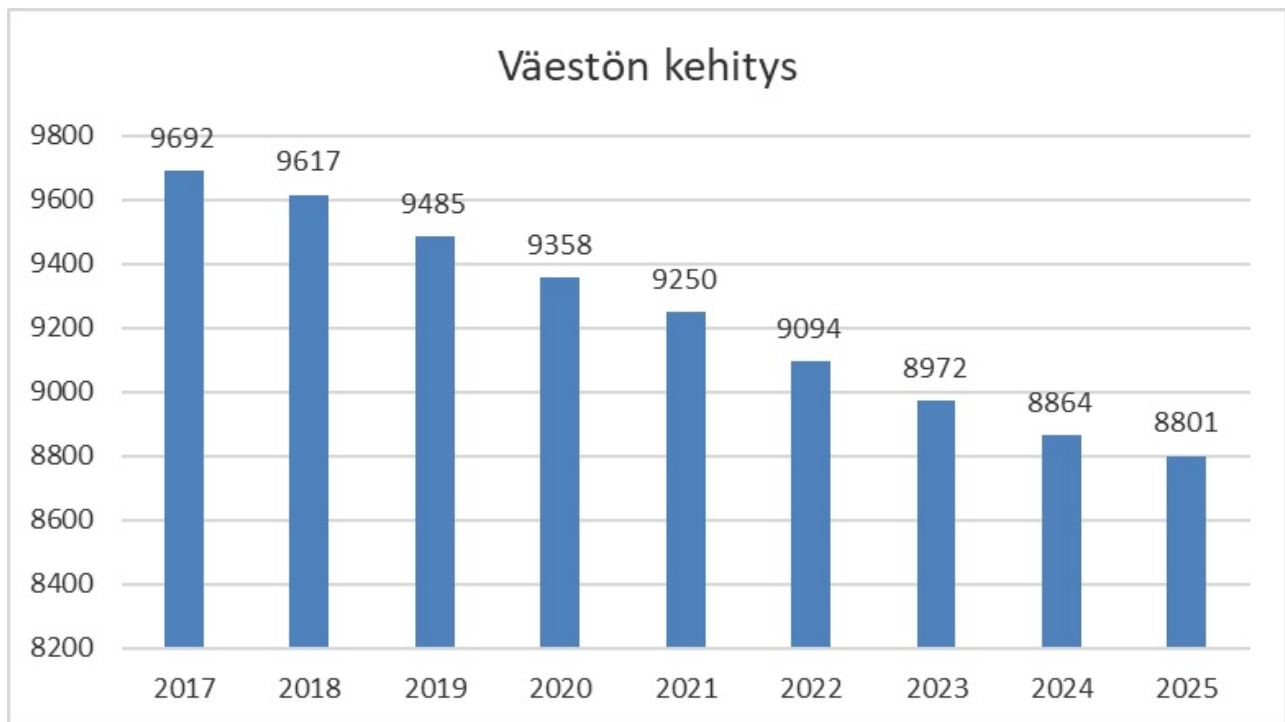
Kuntatalouden näkymät vuodelle 2026 ovat edelleen heikot, ja sopeutustoimet jatkuvat.

Oman talousalueen kehitys

Lapinlahden kunnan perustiedot Lapinlahti on yläsavolainen vuonna 1874 perustettu kunta, joka sijaitsee Itä-Suomessa, Pohjois-Savon maakunnassa 5-tien ja Savon radan varrella. Vuoden 2011 alussa toteutui kuntaliitos, jossa Varpaisjärven kunta liitettiin Lapinlahden kuntaan. Kunnan pinta-ala on 1245,2 km², josta vesistöä on 148,5 km² ja maata 1096,7 km².

Lapinlahden kunnan väestömäärä väheni ennakkotiedon mukaan 64 henkilöllä vuonna 2025 ja väestömäärä oli vuoden lopussa 8 801. Edellisenä vuonna vähennys oli 108 henkilöä.

Ennakkotiedon mukaan kuntien välinen nettomuutto oli -70 henkilöä. Nettomaahanmuutto oli 25 henkilöä. Syntyneitä oli 57 (edellinen vuosi 61) ja kuolleita 136, siten kuolleiden enemmisyys oli 79.

Lopullisten väestötietojen mukaan vuoden 2024 lopussa Lapinlahden kunnan väestöstä 13,4 % kuuluivat ikäryhmään 0–14-vuotiaat, mikä on hieman vähemmän kuin Pohjois-Savossa (13,5 %). Ikäryhmään 15–64-vuotiaat kuului Lapinlahdella 55,5 %, Pohjois-Savossa siihen kuului 59,1 %. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus oli 31,1 %, kun se Pohjois-Savossa oli 27,5 %. Siten Lapinlahden väestöstä yli 65-vuotiaita on enemmän kuin Pohjois-Savossa keskimäärin, mutta 0-14 vuotiaita ja 15–64-vuotiaita on vähemmän kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.

Elinkeinorakenne ja työllisyys Lapinlahdella oli vuoden 2023 lopussa 2 648 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä väheni 2022 vuodesta 115 työpaikalla. Alueella asuvien työllisten määrä on 3 555. Asuinkunnassaan työssäkävijien osuus on 58,1 %.

Lapinlahden elinkeinorakenne on palveluvaltainen, sillä työpaikoista palvelualoilla oli 56,5 %, jalostuksessa 25,6 % sekä alkutuotannossa 16,5 %.

Lapinlahden keskimääräinen työttömyysaste kasvoi 2,7 % vuonna 2025 edellisestä vuodesta. Keskimääräinen työttömyysaste oli 12,7 %, kun se edellisenä vuonna oli 10,0 %. Pohjois-Savon työttömyysaste oli joulukuussa 13,8 % ja edellisenä vuonna 12,5 %. Lapinlahden työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta oli joulukuussa 12,9 % ja työttömiä oli yhteensä 505 henkilöä. Työttömien määrä vaihteli vuoden aikana. Alimmillaan työttömyys oli toukokuussa (10,6 % ja 415 hlöä). Pitkäaikaistyöttömien määrä (191 henkilöä) kasvoi 67 henkilöllä edellisvuoden tasosta. Passiivisen työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 1 021 000 euroon (+ 125,9 % edellisestä vuodesta).

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan talouden ennustamisen toivottiin paranevan, kun sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueella. Valtionosuuden leikkaukset ja korkeat palkkojen korotukset sekä vuodella 2022 syntynyt alijäämä taseeseen velvoitti kunnan laatimaan taloudentasapainottamissuunnitelman. Valtuusto hyväksyi 11.11.2024 § 37 taloudentasapainottamissuunnitelman vuosille 2024–2026. Suunnitelma vaikutukset näkyvät jo täysimääräisenä vuoden 2025 tuloksessa, joka mahdollisti ylimääräisten poistojen ja varausten tekemisen.

Toimintatuottojen (ulkoiset ja sisäiset) toteutuma on 10,4 milj. euroa eli 101,5 % (ulkoisten 106 % ja sisäisten 92 %). Toimintatuotot ylittyivät kokonaisuudessaan 0,15 milj. eurolla. Sisäiset toimintatuotot kirjataan tilinpäätökseen pääsääntöisesti toteutuneiden myyntien mukaisesti ja talousarviossa ne perustuvat arvioon. Toimintatuotot toteutuivat melko hyvin kaikille osastoilla. Ison ylitys teknisellä osastolla, 240 000 euroa yli. Tämä selittyy sote-kiinteistöjen luovutusvoittojen ylitymisellä.

Toimintatuottoihin valtuusto teki seuraavan muutokset käyttötalousosaan: hallinto-osastolle lisättiin tuottoja 0,9 milj. euroa Sotekiinteistöjen myynnistä Viitostien Ykköstilat Oy:lle. Tuloslaskelmaosassa vähennettiin verotuloja 161 000 euroa ja valtionosuuksia lisättiin 362 000 euroa.

Toimintakulujen määrärahoihin valtuusto hyväksyi tilikauden aikana muutoksia yhteensä 520 000 euroa. Vähennykset kohdistuivat sivistysosastolle. Toimintakulujen (ulkoiset ja sisäiset) toteutuma on 31,2 milj. euroa eli 97,0 % (ulkoisten toteutuma 98,0 % ja sisäisten 92,0 %). Suurin euromääräinen toimintakulujen (ulkoiset ja sisäiset) alitus oli hallinto-osastolla 0,43 milj. euroa.

Kun tarkastellaan ulkoisia tuottoja ja kuluja sekä toimintakatetta osastotasolla, niin teknisen osaston ylitys oli 0,19 milj. euroa, hyvinvointiosaston ylitys 0,08 milj. euroa, sivistysosaston alitus oli 0,64 milj. euroa ja hallinto-osaston 0,57 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden.

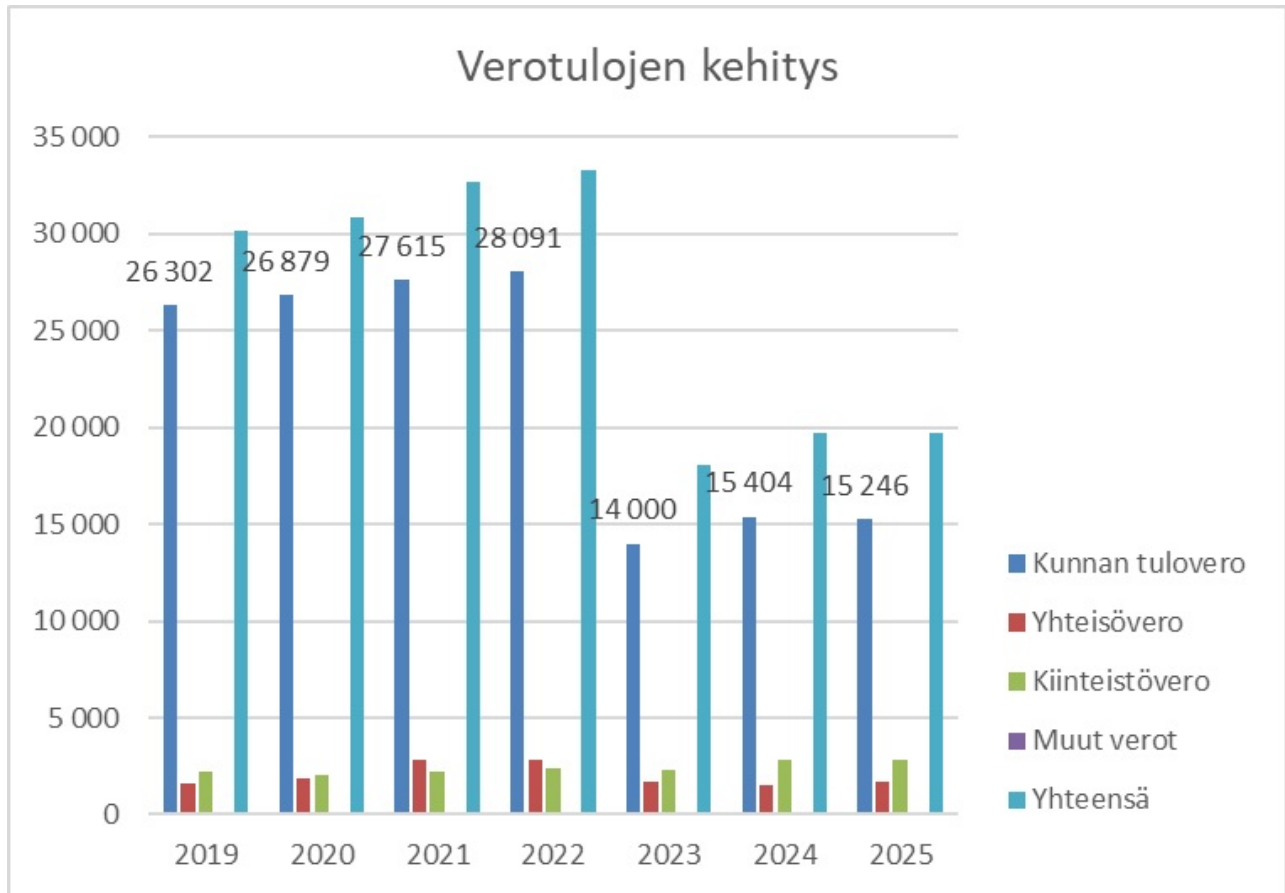
Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi yhteensä 19,7 milj. euroa, joka on 0,12 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin. Kunnallisveroja kertyi 1,0 % vähemmän kuin vuonna 2024. Tuloveroprosentti oli 9,40 %. Yhteisöverot kasvoivat 8 % vuonna 2024. Kiinteistöveroja kertyi 1 % enemmän kuin vuonna 2024.

Verotulojen muutos 2019–2025 (1000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	muutos % 2024/2025
Kunnan tulovero	26 302	26 879	27 615	28 091	14 000	15 404	15 246	-1 %
Yhteisövero	1 645	1 897	2 791	2 789	1 738	1 537	1 655	8 %
Kiinteistövero	2 253	2 055	2 262	2 395	2 309	2 805	2 829	1 %

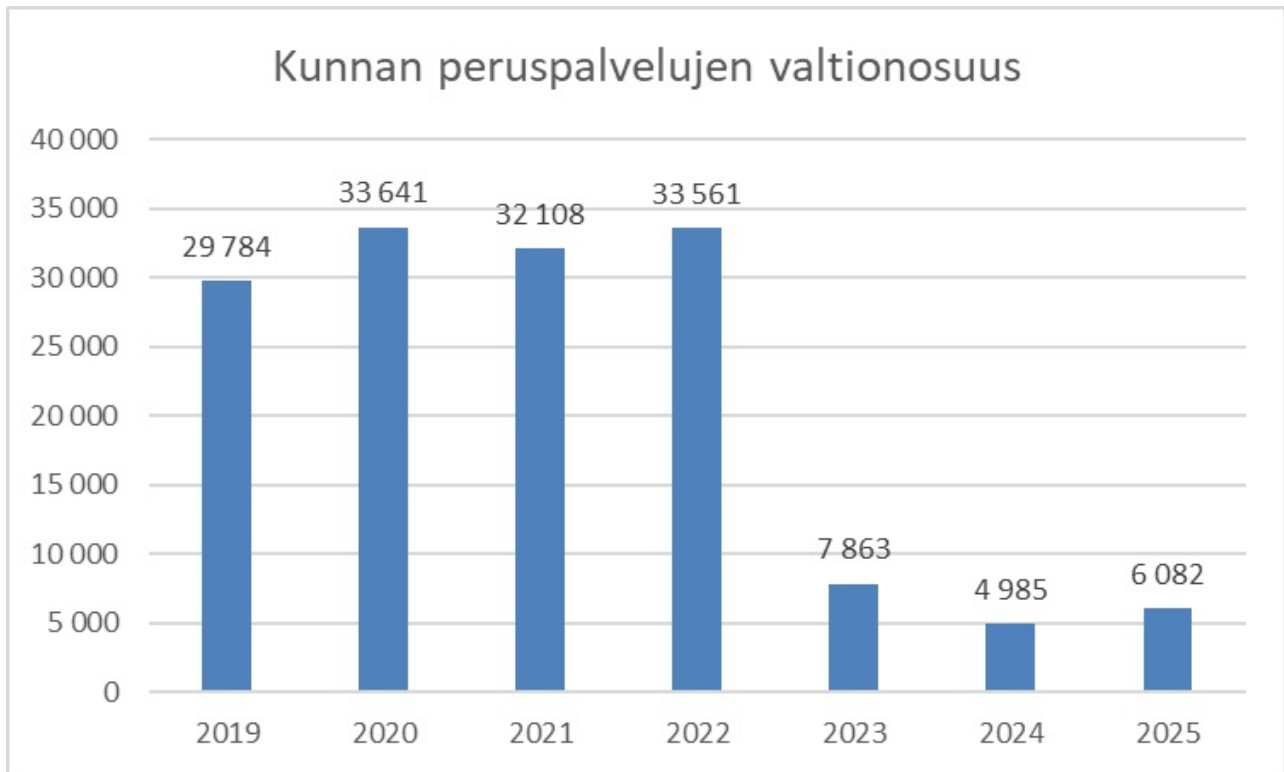
Muut verot							3	
Yhteensä	30 200	30 831	32 668	33 275	18 047	19 746	19 730	0 %

Valtionosuuksia ennakoitiin saatavan 5,8 milj. euroa alkuperäisessä talousarviossa. Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2025 yhteensä 6,1 milj. euroa eli 0,3 milj. € ennakoitua enemmän.

Valtionosuudet vv. 2019–2025 (1000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	muutos % 2024/2025
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 784	33 641	32 108	33 561	7 863	4 985	6 082	22 %

Muut rahoitustuotot ja -kulut
 Korkotulojen ja muiden rahoitustulojen toteutuma on 1,8 milj. euroa ja ne ylittyivät 0,1 milj. euroa. Korkokulujen ja muiden rahoituskulujen toteutuma on 0,75 milj. euroa. Korkokulut ja muut rahoituskulut alittuivat noin 180 000 euroa.

Investoinnit
 Toteutuneet investointimenot 1,32 milj. euroa. Investointien toteutumaa on tarkasteltu sitovuustasolla investointien toteutumavertailussa.

Pitkäaikaiset lainat
 Pitkäaikaista lainaa oli kertomusvuoden alussa 38,9 milj. euroa (4 302 euroa/asukas) ja sitä lyhennettiin 3,9 milj. eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu, joten kertomusvuoden lopussa pitkäaikaista lainaa oli 34,9 milj. euroa (3937 €/asukas). Pohjois-Savon kuntien lainamäärä on keskimääräin 4 082 euroa/asukas (tilinpäätöstiedot 2024).

Kunnan antolainojen määrä kasvoi 14,4 milj. euroa, kun kunta myi Sote-kiinteistöt Viitostien Ykköstilat Oy:lle velaksi.

Kunnan henkilöstö

Vuoden 2024 lopussa vakinaista henkilökuntaa Lapinlahden kunnan palveluksessa oli 243 henkilöä (edellisenä vuonna 243). Määräaikaisia palvelussuhteita oli 41 (54) eli henkilöstöä yhteensä 284 (297).

Henkilöstömäärä 31.12.2025					muutos vuoteen 2025
		Miehet	Naiset	Yhteensä	
Vakinaiset		41	202	243	0 %
Määräaikaiset		7	34	41	-24,0 %
		48	236	284	-4,30 %

Vakinaisten määrä pysyi ennallaan, mutta määräaikaisten määrä väheni 13 henkilöllä. Henkilöstön kokonaismäärä laski 13 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstön määrän lasku, johtuu taloudentasapainottamistoimista. Henkilöstön määrään on laskettu 31.12.2025 tilanteen mukaan niin, että siinä on mukana kaikki työ- ja virkasuhteessa olleet henkilöt sillä hetkellä.

Henkilöstökulut, johon sisältyy varsinaisen palkan lisäksi kaikki työnantajan maksamat sivukulut, ovat vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan 15,1milj. euroa, joka on 53,6 % ulkoisista toimintakuluista. Vastaava summa vuonna 2024 oli 15,6 milj. euroa, joten henkilöstömenot vähenivät 0,5 milj. euroa.

Lomapalkkavarausta purettiin 50 848 euroa.

Kertomusvuoden aikana eläkkeelle jäi 9 henkilöä kuten edellisenä vuonna.

Ympäristöasiat

Merkittävin ympäristöhaaste Lapinlahdella on ollut vuosien ajan Onkiveden veden laatu. Onkivesi on kunnan suurin järvi ja sen vedenlaatu on luokiteltu tyydyttäväksi. Vuonna 2017 Iisalmen reitin alueelle valmistui Vesivisio, ja sen jälkeen vesienhoidon vaikuttavuutta on lisätty eri hankkeilla.

Onkivedellä on jatkettu kunnostushankkeiden tekemistä ja suunnittelua, joilla pyritään parantamaan vesistön tilaa. Karvalammin virtausasioita parannettiin vuoden 2022 aikana ja Telppäsjoen suistoalueelle toteutettiin kosteikkoalueen rakentaminen 2023–2024. Lisäksi vuonna 2024 on toteutettu myös Peltoniemen hulevesikosteikon parannusprojekti. Keskustaajaman hulevesien kulkeminen Onkiveteen on ohjattu pitkälti selkeytysaltaiden kautta. Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistyksen Savo-Karjalan vedet ja valuma-alueet -hanke voi mahdollistaa lähitulevaisuudessa hankkeita, joilla parannetaan Onkiveden ekologista tilaa.

Lapinlahden alueella sijaitsee 11 eri kokoista vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta. Ne sijoittuvat isoilta osin kunnan halkaisevaan Suomen pisimpään harjujaksoon, mitä pitkin myös Valtatie 5 kulkee. Vuoden 2025 aikana toteutettiin Ylä-Savon Veden toimesta Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivittäminen, mihin myös Lapinlahti osallistui. Suojelusuunnitelma tulee päätöksen tekoon 2026 alussa.

Vuoden 2024 aikana käynnistettiin Pohjois-Savon liiton JTF-rahoituksella Suoniemen alueen kehittäminen puhtaan siirtymän kiertotalousalueeksi -hanke. Hankkeen tavoitteena on selvittää Lapinlahdella sijaitsevan Suoniemen alueen kehittämispotentiaali puhtaan siirtymän kiertotalousalueeksi ja laatia suunnitelma kiertotalousalueen perustamiseksi ja biotalouselinkeinojen kehittämiseksi alueella. Hanke päättyy kesällä 2026.

Lapinlahti on ollut mukana 2025 vuoden loppuun saakka KETS –sopimuksessa (kuntien energiatehokkuus sopimus). Siihen liitettiin vuoden 2020 alusta (valtuustossa 10.12.2019 § 52) ja toimet sopimuksen osalta ovat olleet käytössä teknisen osaston johdolla. KETSin loppuessa kunta on siirtynyt uuteen vastaavan

kaltaiseen sopimukseen JETSiin (julkisen alan energiatehokkuussopimus), jonka ohjaamana pyritään parantamaan energiatehokkuutta.

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hanke käynnistyi vuonna 2023, joka päättyi vuonna 2025. Hankkeen kautta tähdättiin asetettujen ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja ilmastotyön juurruttamiseen kunnan jokapäiväiseen toimintaan. Hanke kehitti ilmastoasioiden viestintää, seuranta- ja huomiointia kuntien tekemissä hankinnoissa sekä juurrutti ilmastotyötä kuntien jokapäiväiseen työhön, talusjohtamiseen ja päätöksentekoon. Valtuusto hyväksyi 16.12.2025 § 75 kunnan ilmasto-ohjelman päivituksen.

Työkokouksiin ja koulutuksiin osallistutaan edelleen korona-aikana opitun mukaisesti, ja siten autoilun ympäristö kuorma on vähentynyt.

Valtuuston 10.2.2026 § 3 hyväksymässä kuntastrategia otetaan entistä paremmin huomioon ympäristöasiat päätöksenteossa.

Esi- ja perusopetuksessa, lukiossa ja varhaiskasvatuksessa ympäristöasiat ovat osa opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien sisältöjä. Kestävän tulevaisuuden rakentaminen on osa arvopohjaa ja yksi laaja-alaisen osaamisen tavoite, jota käsitellään kaikissa oppiaineissa ja se huomioidaan koulujen ja päiväkotien toimintakulttuureissa.

Muut ei-taloudelliset asiat

Henkilöstövastuu

Tasa-arvo, oikeudenmukaisuus syrjimättömyys sekä yhdenvertaisuus ovat tärkeitä periaatteita, joita kunnassa noudatetaan. Työturvallisuutta ja työyhteisön hyvinvointia seurataan ja kehitetään yhteistyössä yhteistyötoimikunnan ja työterveyspalveluiden kanssa. Kunnassa on käytössä malli häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallintaan sekä aktiivisen välittämisen malli, joka toimii työyhteisön tukena.

Henkilöstön tasavertaisen kohtelun takaamiseksi merkittävät henkilöstön etuja koskevat päätökset tekevät kunnanjohtaja, osastonjohtajat sekä kunnanhallitus (mm. palkka, pitkäkestoiset koulutukset, harkinnanvaraiset virkavapaudet/työloma). Luottamushenkilöiden ja henkilökunnan muistamisessa noudatetaan henkilöstöjoaston antamaa ohjetta.

Korruption ja lahjonnan torjuminen

Korruption ja lahjonnan torjunnassa noudatetaan hallintosääntöä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita noudatetaan myös konserniyhteisöissä. Lautakunnat ja hallintokeskuksen osalta kunnanhallitus sekä tytäryhteisöstä Lapinlahden Kaskihovi Oy, Lapinlahden Vesi Oy ja Viitostien Ykköstilat Oy laativat selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaksi kertaa vuodessa.

Esimerkiksi hankintapäätösten yhteydessä kielletään lahjojen ottaminen ja antaminen, samoin kielletään palvelusuoritusten vastaanotto tai muut palvelukset toimittajilta. Henkilökohtaisia hankintoja ei saa tehdä kunnan hankintojen yhteydessä eikä käyttää kunnan hankintasopimusta omaksi edukseen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankintojen valmisteluun tai päätöksentekoon. Toimielinten jäsenet ja esimiehet valvovat alaistensa päätöksentekoa.

Ihmisoikeuksien

kunniointaminen

Kunnanhallitus on hyväksynyt 14.12.2020 § 257 Lapinlahden kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Suunnitelma auttaa tunnistamaan syrjintää, puuttumaan siihen ja parantamaan siten palveluiden saatavuutta. Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaiset palvelut lisäävät muun muassa hyvinvointia, kunnan elinvoimaa sekä palvelujen laatua ja tehokkuutta. Kunnan toiminta järjestetään tämän suunnitelman puitteissa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 tilinpäätös toteutui paremmin kuin mitä alkuperäisessä ja myös muutetussa talousarviossa ennakoitiin. Tilinpäätös on 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Hallinto- ja sivistysosastojen menot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden ja hyvinvointiosaston ja teknisen osaston ylittyivät. Sivistysosaston menot alittuivat 0,47 milj. euroa ja tulot ylittyivät 47 000 euroa. Hallinto-osaston menot alittuivat 0,41 milj. euroa ja tulot ylittyivät 137 000 euroa. Hyvinvointiosaston menot ylittyivät 120 000 euroa ja tulot ylittyivät hieman. Teknisen osaston menot ylittyivät 46 000 euroa mutta tulot ylittyivät 180 000 eurolla. Verotulot alittuivat 40 000 euroa ja valtionosuudet ylittyivät 0,3 milj. euroa. Vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeen taseessa on noin 3 milj. euroa ylijäämää. Kunnan taseessa ei ole ollut alijäämää vuoden 2023 tilinpäätöksen jälkeen. Vuoden 2024 aikana aloitettiin taloudensopeuttamistoimet. Kunnan vuoden 2026 talousarvio on 30 000 euroa ylijäämäinen. Samoin myös taloussuunnitelmat vuodet 2027–2028 ovat ylijäämäisiä ja suunnitelmakausi 2026–2028 kokonaisuudessa tasapainossa ja ylijäämäinen.

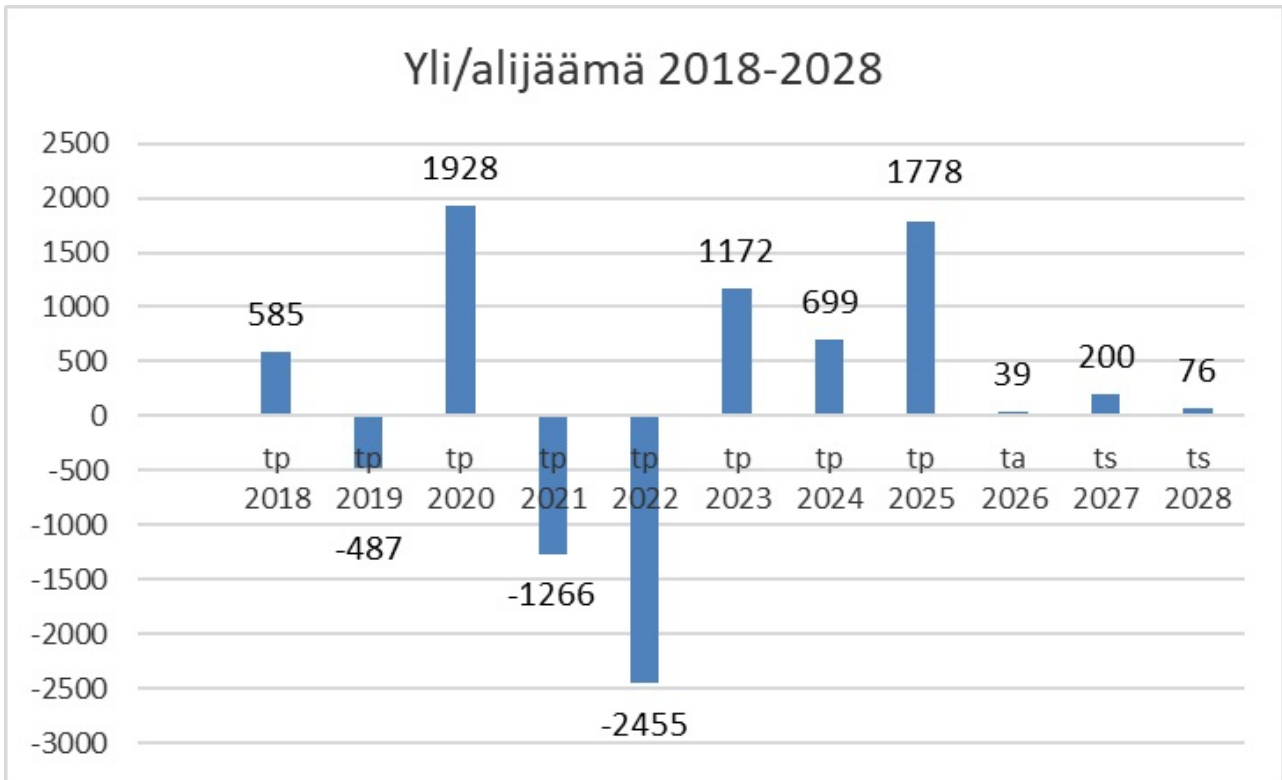
Vuonna 2025 investoinnit vähenivät 0,8 milj. eurolla edellisen vuoden tasosta. Investoinnit kääntyivät laskuun kunnan talouden tasapainottamiseksi ja investointeja on jouduttu siirtämään tuleville vuosille. Vuoden 2025 investoinnit ovat 1,3 milj. euroa sekä suunnitelmavuoden 2026 investoinnit ovat 3,9 milj. euroa ja vuonna 2027 noin 7,4 milj. euroa.

Maailman talouden epävakaus aiheuttaa myös epävarmuutta kuntatalouteen edelleen, vaikka korkotilanne rauhoittuikin jo vuonna 2024. Ukrainan sota ja Lähi-idän alueen kriisit ovat nostaneet energia ja raaka-aineiden hintoja. Koko maailman tilanteen epävarmuus nostanee edelleen hintoja sekä korkotason jääminen koholle vaikuttaa lähivuosina kuntataloutta edelleen heikentävästi.

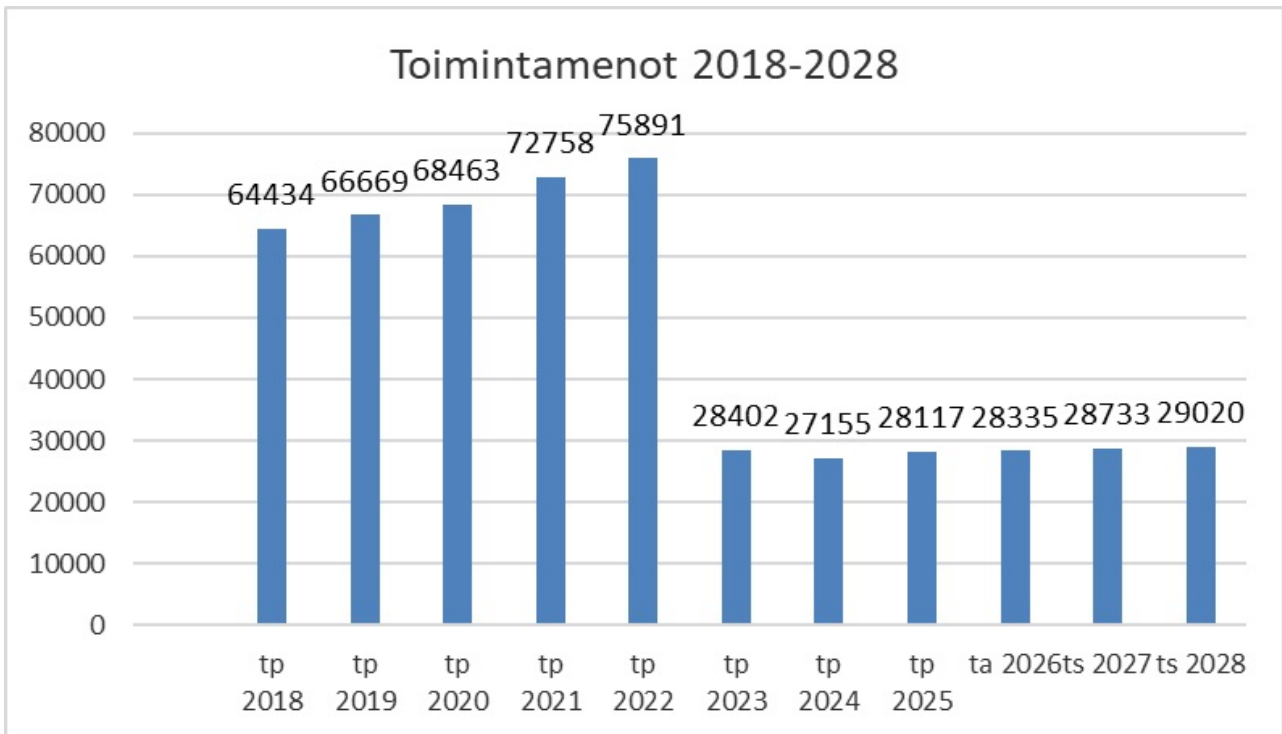
Hyvinvointialueiden muodostumisen yhteydessä kunnille jäi vastattavaksi ns. sote-kiinteistöt ja niiden velat. Vuonna 2025 kunta möi sote-kiinteistöt tytäryhtiölleen Viitostien Ykköstilat Oy:lle. Kunnan tehtävät painottuvat nyt mm. nuorien ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Näissä palvelutarve tulee olemaan laskeva ja kunnan tulee tarkkaan tarkastella ja seurata näiden palvelutarpeiden muutosta, jotta palvelut ovat oikeassa suhteessa tarpeeseen nähden.

Keskeiset muuttujat vv. 2018–2028

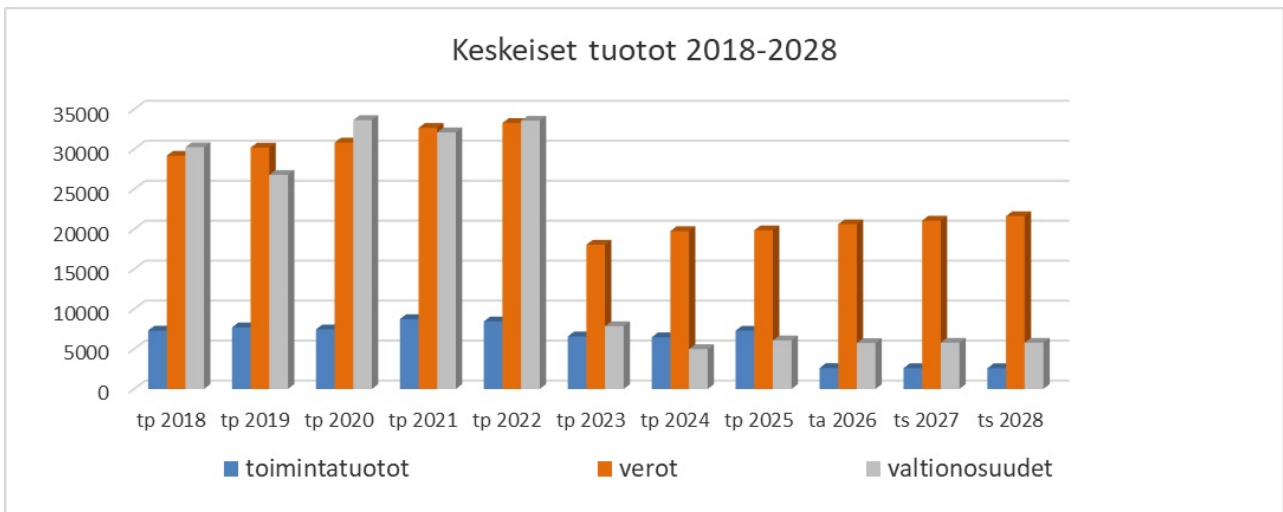
Kunnan yli/alijäämät tilinpäätösten 2018–2025 mukaisesti sekä talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028

Kunnan toimintamenojen kehitys vv. 2018–2027

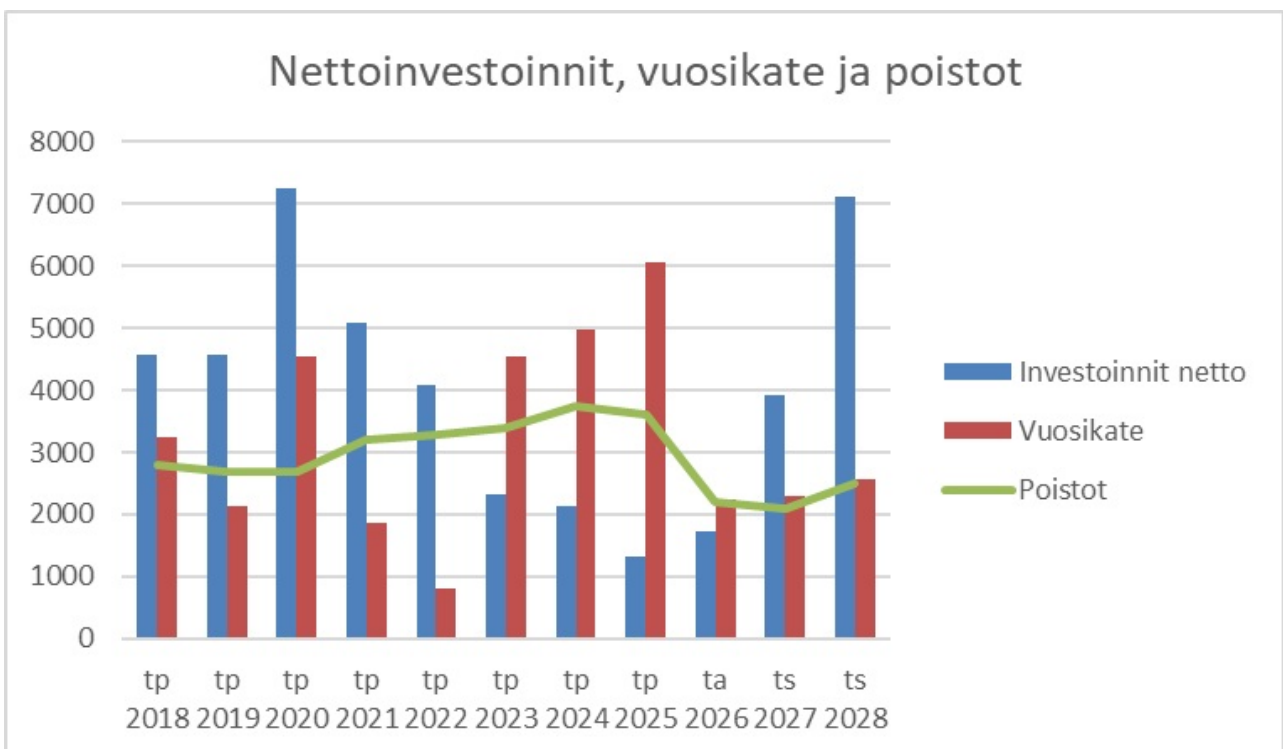

Keskeisten tuloerien muutokset vv. 2018–2028

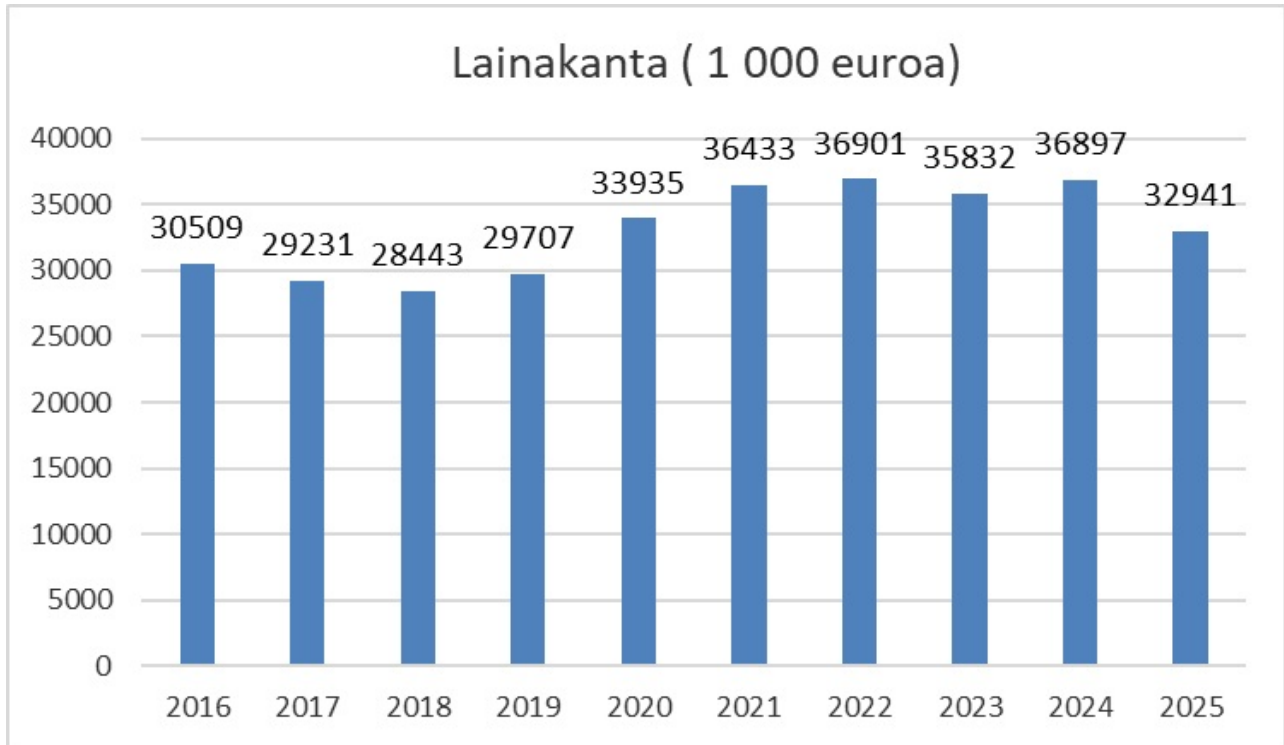
Investoinnit (1000 €)

Vuosina 2013–2018 investointien määrä on ollut keskimäärin 4,2 milj. euroa/vuosi. Vuosina 2019–2023 investoinnit ovat keskimäärin olleet samaa tasoa (4,2 milj. euroa/v) ja vuosina 2024–2026 investoinnit laskevat merkittävästi, jo alle 2,0 milj. euron vuositasolla. Investoinnin lähtevät kuitenkin nousuun vuosina 2027-2028, jos uusi liikuntahalli päätetään toteuttaa.

Velkaantuminen (1000 €)

Pitkäaikaista talousarviolainaa on nostettu investointien rahoittamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Lapinlahden kunta oli vuonna 2022 tilinpäätöstietojen mukaan ainoa kunta Pohjois-Savossa, jonka taseessa ja konsernitaseessa oli kertynyttä alijäämää. Kolmen peräkkäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen kunnan taseessa on nyt noin 3 miljoonaa euroa kumulatiivista ylijäämää ja kriisikuntauhka on vältetty.

Lapinlahti on myös keskimääräistä Pohjois-Savon kuntaa velkaisempi, eikä lainamäärän kasvu ole hyvinvointialueuudistuksen myötä pienentyneelle kunnan taloudelle suotavaa. Haasteellisten talousnäkökymien vuoksi kuntaan on laadittu talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2024–2026, jota on vuonna 2025 toteutettu suunnitelmallisesti.

Talouden tasapainottamissuunnitelman mukaan kunnan taloutta tasapainotetaan vuosina 2024–2026 yhteensä noin 3,9 miljoonalla eurolla. Tasapainotussuunnitelman mukainen henkilöstön vähennystarve oli 28 henkilötyövuotta. Vuosien 2024–2025 henkilötyövuosien vähennys on ollut 27 henkilötyövuotta. Talouden tasapainottamissuunnitelma kattaa vuodet 2024–2026, mutta keinojen vaikuttavuus jatkuu näiden vuosien jälkeenkin.

Vuoden 2025 talousarvio laadittiin noin 135 000 euroa alijäämäiseksi. Tulos osoittaa kuitenkin 1,79 milj. euroa ylijäämää. Ilman tehtyjä lisäpoistoja (0,486 milj. euroa), (purkuvarausta 0,5 milj. euroa) ja investointivaraus (0,17 milj. euroa) tilinpäätös olisi ollut noin 2,955 milj. euroa ylijäämäinen. Positiivinen tulos selittyy sote-kiinteistöjen myyntituotoista 1,3 milj. euroa (tekninen kertaerä), henkilöstömenojen vähennyksellä 1,0 milj. euroa, palvelujen ostojen vähenemisellä 0,4 milj. eurolla, valtionosuuksia saatiin 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa arvioitiin ja rahoitustuottojen kasvusta ja rahoituskulujen laskusta yhteensä 0,3 milj. euroa. Menovähennykset selittyvät osin sillä, että talousarvio laadittiin vuoden 2024 talousarvion pohjalle lisäten siihen odotetut palkankorotukset ja muun hintatason nousu. Talouden tasapainottamissuunnitelman toimenpiteet purivat kuitenkin vuonna 2025 niin, että menoja saatiin vähennettyä. Taloudellinen tilanne edellyttää kuitenkin edelleen tarkkaa talouden seurantaa.

Talousarviossa asetetut tavoitteet toteutuivat. Toiminnallisissa riskeissä keskeisiä ovat talouden hallintaan ja kehittämiseen liittyvät riskit. Kaikilta osastoilta edellytetään tasapainottamissuunnitelman toteuttamista.

Tietotekniikan toiminnan äkillinen katkos on merkittävä riski palvelutuotannolle, joten tietoturvaan kiinnitetään jatkuvasti paljon huomiota. Kuntaan on laadittu tietoturvapoliittikka vuonna 2018. Henkilöstölle on laadittu henkilöstön tietoturvaohjeet ja ne päivitettiin vuonna 2023. Riskeihin voidaan lukea myös riippuvuus eri ohjelmien toimittajista ja heidän toimintaympäristössään tapahtuvista muutoksista. Hallinnon ja opetustoimen ICT-palvelut ostetaan Savon ICT-palvelut Oy:ltä.

Haasteet työvoiman rekrytoinnissa ovat vähentyneet. Erityisesti erityisopettajien rekrytoinnissa on haasteita, sitä varten kunta on sitoutunut tukemaan luokanopettajia erityisopettajan tutkintoon kouluttautumisessa. Kaikkiin avoimiin virkoihin ja toimiin sekä sijaisuuksiin ei ole ollut hakijoita tai valitut työntekijät eivät ole ottaneet tehtävää vastaan. Myös työntekijöiden ikärakenne asettaa haasteita sekä henkilöstön jaksamiselle että uusien työntekijöiden tarpeelle eläkepoistuman vuoksi.

Kunnan antamien takausten jäljellä oleva määrä 31.12.2025 oli 12,5 milj. euroa, joista takauksia tytäryhtiöille 10,2 milj. euroa. Tytäryhtiöiltä on vaadittu vastavakuus vuodesta 2015 lähtien. Muilta vastavakuus on edellytetty tähänkin asti. Luottotappioita ei ole takauksista syntynyt.

Velkarahoituksen korkoriskeihin on varauduttu sillä, että lainojen korkoja on sidottu pitkiin kiinteisiin korkoihin.

Kunta on omistanut huomattavan rakennusvarallisuuden, josta se myi sote-kiinteistöt noin 14 milj. eurolla tytäryhtiölleen Viitostien Ykköstilat Oy:lle. Merkittävä kiinteistöriski kunnalta siirtyi tytäryhtiölle. Jäljellä jäänyt kiinteistömässä on edelleen merkittävä ja sen asianmukaisella hoidolla ja käytöllä voidaan pienentää korjausinvestointien tarvetta ja tulevia rahoitustarpeita sekä huolehtia rakennusten tehokkaasta käytöstä. Tekninen lautakunta laati vuonna 2019 ns. kiinteistöjen salkutuksen, jota päivitetään vuosittain. Salkutuksen kautta tunnistetaan kunnan ydintoiminnan kannalta tärkeät rakennukset ja toisaalta ne rakennukset, joista voidaan luopua myynti tai purkutoimenpiteiden kautta. Kunnanhallitus on 20.6.2022 § 124 hyväksynyt Kiinteistösalkku C päivityksen ja toimenpideohjelman. Vuonna 2025 kunta myi mm. Paloisten ja Martikkalan koulukiinteistöt. Kunnan omaisuus- ja toimintariskit on vakuutettu. Kuluva vuoden aikana ei ole aiheutunut sellaisia merkittäviä vahinkoja, joista kunta olisi ollut korvausvelvollinen.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on hyväksynyt 2.10.2017 § 195 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Sisäisen valvonnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää sisäisen valvonnan käytännön toteutusta Lapinlahden kuntakonsernissa sekä tiedottaa sisäisen valvonnan merkityksestä, velvoitteista ja vastuista koko henkilöstölle. Lapinlahden kunnan konserniohjeen mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita tulee noudattaa myös konserniyhtiöissä.

Valtuusto on päättänyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto on ohjeistanut koko kuntakonsernin sisäisen valvonnan käytänteet ja vastuut hallintosäännössä.

Lautakunnat ja hallintokeskuksen osalta kunnanhallitus ovat tehneet selonteot kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä osastoillaan 1.1. – 31.12.2025. Tytäryhteisöistä Lapinlahden Kaskihovi Oy, Lapinlahden Vesi Oy ja Viitostien Ykköstilat Oy ovat laatineet sisäisen valvonnan raportit 1.1.- 31.12.2025.

Jatkuvan sisäisen valvonnan järjestäminen osastolla

Kunnanhallitus, lautakunnat sekä konserniyhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat ovat valvoneet hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Osastojohtajat vakuuttavat, että sisäinen valvonta on ollut riittävää. He ovat suunnitelleet ja järjestäneet toiminnot tavalla, joka antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että riskit on hallittu

tarkoituksenmukaisesti, ja että organisaation päämäärät ja tavoitteet on saavutettu tehokkaasti ja taloudellisesti.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista on valvottu normaalikäytänteiden mukaisesti esimiestyön yhteydessä.

Kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä ei tehty oikaisuvaatimuksia ajalla 1.1. – 31.12.2025.

Valtuuston 28.4.2025 § 18 Tuulivoimanasayleiskaavan hyväksyminen Savolan alueella tekemästä päätöksestä on tehty kunnallisvalitus, jossa vastine on annettu antaa 11.8.2025 § 164. Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt 21.1.2026 selvitystä asian käsittelyn tilanteesta. Selvitys on annettu kunnanhallituksen kokouksessa 16.2.2026.

Vuoden 2025 avustusten osalta tehtiin kaksi oikaisuvaatimusta kunnanhallituksella 12.5.2025 § 94 ja 95. Kunnanhallitus päätti hylätä molemmat oikaisuvaatimukset. Päätökset eivät johtaneet jatkotoimenpiteisiin.

Vuoden 2026 avustuspäätöksestä 8.12.2025 § 270 on tehty oikaisuvaatimus. Asia on käsitelty kunnanhallituksen kokouksessa 12.1.2026.

Muista päätöksistä ei ole vireillä korvausvaatimuksia, syytteesen asettamisia tai muita oikeusseuraamuksia.

Teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksistä ajalla 1.1. – 31.12.2025 on tehty valitus hallinto-oikeuteen ympäristölupapäätöksestä Neste Truck Oy.

Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Kunnanhallitus ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta teknisen lautakunnan päätöksiin.

Teknisen osaston osalta kunnalla ei ole vireillä oikeusprosesseja. Hallintopakko päätös asia on käynnissä Umpikujan kiinteistön suhteen.

Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Kunnanhallitus ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta teknisen lautakunnan päätöksiin.

Yksi kantelu on tehty Itä-Suomen Aluehallintovirastoon tarkastelujaksolla. Selvitykset on annettu ja 17.4.2025 kirjatussa päätöksessä AVI katsoi, ettei asiassa ollut aihetta ryhtyä toimenpiteisiin.

Yksi selvityspyyntö on tullut AVI:lta liittyen varhaiskasvatukseen. Selvitys asiasta on annettu 30.4.2025.

Valituksia ei kyseisellä tarkastelujaksolla ole tehty. Sivistyslautakunta ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Kunnanhallitus ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta lautakunnan päätöksiin.

Sivistysosaston osalta kunnalla ei ole vireillä oikeusprosesseja.

1.1.- 1.12.2025 välisenä aikana on käsitelty Kaskihovin organisaatiossa kahta kirjallista valitusta, joihin on pyydetty vastineita. Toimitusjohtaja on laatinut vastineet. Toisen osalta asiakas vei asian kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttaja-asiamies pyysi vastineita erältä osin asiakkaan reklamaatioiden osalta. Myöhemmin kuluttaja-asiamies on pyytänyt vielä lisätäydennystä vastineen osalta. Vastineet on laadittu toimitusjohtajan ja isännöitsijän toimesta. Alun perin valitus on lähtenyt vesimaksujen suuruudesta ja laajentunut vuokrahyvityksen saamiseen erilaisten asioiden perusteella.

Syksyllä kilpailutettu ja sitten tilattu roskiksien pesu ei toteutunut valitun urakoitsijan kanssa sovitulla tavalla. Urakoitsija laskutti ”tehdystä” työstä, vaikka todennettiin ettei pesuja ollut tehty merkittävilta osiltaan niin kuin oli sovittu. Lasku, n. 6400 euroa, laitettiin urakoitsijan toimesta perintään ja Kaskihovi on kieltäytynyt

maksamasta laskua. Urakoitsijan lainopillinen edustaja on ollut yhteydessä ja Kaskihovin osalta asian hoitaminen on siirretty Asianajotoimisto Kääriäinen Oy:n hoidettavaksi. Vakuutusyhtiöltä on haettu oikeusturvapäätös.

Lapinlahden Vesi Oy:ssä AVI teki työsuojelu tarkastuksen syksyllä 2024 tilaajavastuulain noudattamisesta. Puutteesta annettu laiminlyöntimaksu oli 3 500 euron suuruinen.

Loppuvuodesta 2025 ilmeni vesivahinko yhdessä omakotitalossa, jota on käsitelty asiakkaan ja vakuutusyhtiön kanssa. Lapinlahden Vesi Oy on tehnyt asennustyön kylmävesiputken osalta niin sanottuna erillistyönä, joita tehdään toisinaan samassa yhteydessä asiakkaalle tehtävien muiden töiden lisänä. Työ ei kuulu perustehtäviin. On tutkittu (vakuutusyhtiön hankkima asiantuntija) ja todettu vahingon johtuneen asennuksessa tapahtuneesta (sähköhitsaus) virheestä ja siten määritetty vastuuvollisuus. Vahinkokorjaus ja siihen liittyvät oheiskustannukset vastuuvakuutuksesta. Omavastuu 10 000 euroa. Vahinko on nostanut keskustelun keskittymisestä Lapinlahden Veden perustehtävien tekemisestä ja luopumisesta siitä tehtäväkentästä, joka selkeästi voidaan tehdä putkiasennusliikkeiden toimesta. Tulon muodostuminen näistä töistä on kuitenkin varsin marginaalista.

Tytärtyhtiöiden osalta ei ole menossa yhtään oikeusprosessia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden toteutumisen, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta tapahtuu ja esitetään toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa. Kunnanhallituksen jäsenille on annettu informaatiota talousarvion toteutumisesta joka toisessa kunnanhallituksen kokouksessa. Myös valtuustoa informoidaan tarvittaessa valtuuston kokouksissa.

Lapinlahden kunnan hallintosäännön 88 §:n mukaan osastopäälliköiden on laadittava kolmannes vuosittain (1–4, 5–8- ja 9–12) talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden toteutumisvertailu ja saatettava ne välittömästi tiedoksi seuraavaan omaan lautakunnan kokoukseen, sekä suoraan kunnanhallituksen ja valtuuston kokoukseen. Raportti talousarvion toteutumisesta 1.1. - 30.4.2025 on laadittu ja se on saatettu kunnanhallituksen tietoon 2.6.2025 § 109 sekä valtuustolle 16.6.2025 § 49. Raportti talousarvion toteutumisesta 1.1. - 31.8.2025 on laadittu ja se on saatettu kunnanhallituksen tietoon 6.10.2025 § 216 sekä valtuustolle 11.11.2025 § 65. Lisäksi samoissa kokouksissa on annettu tiedoksi talouden tasapainottamissuunnitelman toteutuminen. Toteutumaraportti on toimitettu tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle sekä johtoryhmän jäsenille.

Talousarviomuutokset esitetään viivytyksettä kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi. Vuoden 2025 talousarvion osalta valtuusto teki muutospäätökset 11.11.2025 § 67 ja 16.12.2025 § 73. Vuoden 2025 investointien osalta valtuusto teki muutospäätökset 7.10.2025 § 58 ja 16.12.2025 § 72

Kunnan pankkitilien varat on tarkastettu 31.12.2025.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta ja seuranta kuuluvat vastuuhenkilöille ja viimekädessä siitä vastaa osastojohtajille. Riskienhallinta ja seuranta ovat vastuutettu selkeästi ja siihen on riittävä asiantuntemus. Tarvittaessa pyydetään riskien arviointiin asiantuntijoita kunnan organisaatiosta tai ulkopuolelta.

Strategiariski

Kunnan palveluja järjestetään sekä kunnan omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalveluiden käytössä hallitaan epävarmuustekijöitä ja riskejä sopimuksilla, joissa on selvästi määritelty osapuolten tehtävät, velvollisuudet ja vastuut.

Talous- ja palkkahallinnon muutosprosessin katsottiin vuonna 2023 aiheuttavan pienen strategisen riskin, joka toteutui keväällä 2024 isona riskinä kun vuoden 2023 tilinpäätös ei valmistunut ajoissa. Vuoden 2024 lopulla riskiä saatiin paremmin hallintaan, mutta vuoden 2024 tilinpäätöksen valmistelussa oli edelleen haasteita pääosin Kuntalaskennan henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi ja kunnanhallitus joutui käsittelemään tilinpäätöksen uudelleen 13.6.2025.

Strategiariskiksi voitaneen jollain tavoin mieltää terveyteen- ja turvallisuuteen, oman tai toisen omaisuuden turvaamiseen liittyvät investointikohteet. Joidenkin investointikohteiden siirtäminen kokonaan tai osittain edemmäs aiheuttavat riskin toteutumisen todennäköisyyttä. Esimerkkinä Monarin hanke, jonka siirtyminen on osittain myös toiminnan riskiä. Kunnantalon sisäilmaongelmasta ollaan tietoisia ja oireilevia henkilöitä on useita. Teknisellä osastolla yhdessä johtoryhmän kanssa on mietitty ratkaisuja uusien tilojen suhteen, koska rakennuksen korjaamiskustannukset on arvioitu liian suuriksi, arvioiden myös korjauksen onnistumisen todennäköisyyksiä.

Strategiariskiksi voitaneen jollain tavoin mieltää terveyteen- ja turvallisuuteen, oman tai toisen omaisuuden turvaamiseen liittyvät investointikohteet. Joidenkin investointikohteiden siirtäminen kokonaan tai osittain edemmäs aiheuttavat riskin toteutumisen todennäköisyyttä. Esimerkkinä Monarin hanke, jonka siirtyminen on osittain myös toiminnan riskiä. Kunnantalon sisäilmaongelmasta ollaan tietoisia ja oireilevia henkilöitä on useita. Monarin suhteen on käynnistetty suunnittelu ja toteutus vuosille 2027–2028. Kunnantalon henkilöstölle on vaihtoehtotilana Virkku ja työryhmä selvittää kunnantalon tilatarpeita ja korjaus/korvaava tila asiaa.

Kunnassa on ollut talouden tasapainotusohjelma toteuttaminen, jonka yhtenä osa-alueena on ollut teknisellä osastolla henkilöstön vähentäminen niin irtisanomisten kautta, kuin linjaus ettei aiemmin työllistettävien henkilöiden käsipareille ole otettu korvaajia. Toimenpidelinjaus näkyi kasvaneena kuntalaispalautteena esimerkiksi täysistä roska-astiastioista, ajamattomista nurmista tai luiskista, latujen kunnossa, uimarantojen huollossa ynnä muussa, missä henkilötyöllä iso panos. Tehtäviä ei jätetty tekemättä, mutta kierto nopeus oli harvempi, viikoittaisten kierrosten määrää vähennettiin. Lisäksi ongelmaa ilmeni urheilu/liikunta tapahtumien yhteydessä, johon ei ole ollut kunnan henkilökuntaa siinä määrin hyödynnettävänä kuin aikaisempina vuosina. Myös sisäisesti talouden tasapainotus ja säästämisen sisäistäminen sekä erilaiset toteuttamiset tai toteuttamisen tavat ovat aiheuttaneet välillä ristiriitoja. Vaikka henkilöstön työtyytyväisyys osoitti teknisellä henkilöstön voivan varsin hyvin kokonaisuuteen peilaten niin havaittavissa oli stressaantumista ja välillä ylikierroksilla käymistä. Loppuvuotta kohti voi katsoa tilanteen parantuneen monelta osin.

Kunnassa on meneillään talouden tasapainotusohjelman toteuttaminen, jonka yhtenä osa-alueena on ollut teknisellä osastolla henkilöstön vähentäminen niin irtisanomisten kautta, sekä linjaus ettei aiemmin työllistettävien henkilöiden käsipareille ole otettu korvaajia. Toimenpidelinjaus näkyy kasvaneena kuntalaispalautteena esimerkiksi täysistä roska-astiastioista, ajamattomista nurmista tai luiskista, latujen kunnossa, uimarantojen huollossa ynnä muusta, missä henkilötyöllä iso panos. Tehtäviä ei ole jätetty tekemättä, mutta kierto nopeus harvempi, viikoittaisten kierrosten määrää on vähennetty. Lisäksi ongelmaa on ilmennyt urheilu/liikuntatapahtumien yhteydessä, johon ei ole ollut kunnan henkilökuntaa siinä määrin hyödynnettävänä kuin aikaisempina vuosina. Myös sisäisesti talouden tasapainotus ja säästämisen sisäistäminen sekä erilaiset toteuttamiset tai toteuttamisen tavat ovat aiheuttaneet välillä ristiriitoja. Vaikka henkilöstön työtyytyväisyys osoitti teknisellä henkilöstön voivan varsin hyvin kokonaisuuteen peilaten niin havaittavissa on stressaantumista ja välillä ylikierroksilla käymistä.

Palveluverkon osalta valtuusto teki 15.4.2024 päätöksen Martikkalan ja Paloisten koulujen lakkauttamisesta 1.8.2025 alkaen. Lakkauttamisselvityksessä on tehty suunnitelma oppilaiden siirtämiseksi Martikkalan koulusta Matin ja Liisan kouluun ja Paloisten koulusta Varpaisjärven kouluun sekä kuulemisten pohjalta henkilöstön sijoittamissuunnitelma. Elokuusta 2025 alkaen tehty talouden tasapainotussuunnitelmaan liittyvät henkilöstön siirtomuutokset ja oppilaiden koulumuutokset. Oppilasmäärä pienenee vuosittain kouluissa.

Lapinlahden Kaskihovi Oy:n kiinteistöille on valmistunut kiinteistöstrategia. Strategia on tarkastamista ja esittelyä vaille. Kiinteistö strategiaa on laadittu isännöitsijä opiskelijan ja isännöitsijän toimesta. Ongelmana Kaskihovillakin on kohteiden tasearvot ja lainakanta, jota on koitettu olla lisäämättä viime aikoina. Investoinnit ovat olleet minimaalisia rakennuskantaan nähden ja tilanteen pitittäminen lisää riskin suuruutta. Pienet investoinnit on pyritty toteuttamaan kassavaroilla. Kassa ei ole vahva, joten erilaiset hankkeet siirtyvät eteenpäin.

Lapinlahden Vesi Oy:n vastuualueella olevat palvelut järjestetään sekä omana toimintana että ulkoistettuna. Molempien taajamien jätevedenpuhdistamoiden ja pumppaamoiden operointi on ulkoistettu sopimuksella Operon Group Oy:lle. Sopimus on kilpailutettu viimeksi keväällä 2024 ja sopimusneuvottelujen tuloksena Operon Group Oy jatko operoijana.

Lapinlahden Vesi Oy ja toimintaa ohjaava kunnanhallitus ovat päättäneet osaltaan, että Ylä-Savon alueen mittavampaan operointikuvioon ei lähdetä selvityksen mukaisesti, mutta yhteistyötä tulee pyrkiä lisäämään. Kentällä suorittavan ja päivystykseen osallistuvan henkilökunnan riittävydessä on riskinsä, esimerkiksi päällekkäisten sairastumisten ja loukkaantumisten seurauksena. Henkilökunnan riittävyttä tulee myös arvioida lähitulevaisuudessa, jos vesiosuuskuntien liittämisestä lopulta tulee totta asteittainkin. Lisäksi erilaiset lainsäädännöstä johtuvat vaateet raportointien yms. suhteen lisäävät painetta hallinnollisella puolella.

Molempien puhdistamoiden (Lapinlahti ja Varpaisjärvi) jätevesilietteiden jatkokäsittely on ulkoistettu muiden Pohjois-Savon vesihuoltolaitosten kanssa tehdyllä yhteisellä sopimuksella Gasum Oy:lle (ent. Biotehdas Oy). Sopimus allekirjoitettiin 17.12.2014, liettä alettiin kuljettamaan Lapinlahdelta jo elokuun lopusta 2014 alkaen. Sopimus on voimassa 31.12.2029 saakka.

Toiminnan riskit

Uudet viranhaltijat ja työntekijät valitaan lain ja johtosääntöjen mukaan ja siten kuin kelpoisuusehdot määräävät.

Tarkasteluajanjaksolla hallinto-osastolla keskuksessa ei ole irtisanottu työsuhteita/virkasuhteita, yksi määräaikaisen työsuhte purettiin yhteisymmärryksessä ko. henkilön kanssa. Koska taloushallinnon ulkoistaminen ei ole sujunut odotetusti ja muutos on vaatinut henkilöstölle paljon ylimääräistä työtä ja ohjeistamista. Kuntalaskennan lukuisat henkilöstömuutokset ovat aiheuttaneet samojen asioiden ohjeistamista useita kertoja, ja tilinpäätökseen hallintohenkilöstö teki Kuntalaskennalle kuuluvia tehtäviä, jotta tilinpäätös olisi saatu aikataulussa valmiiksi.

Tarkasteluajanjaksolla hallinto - ja hyvinvointiosastolla keskuksessa ei ole irtisanottu työsuhteita/virkasuhteita. Kuntalaskennan henkilöstön vaihtuminen kuormittaa edelleen tarpeettomasti kaikkia osto- ja myyntilaskujen kanssa työskentelevää henkilöstöä. Asiahallintasihteerin perhevapaan jatkuminen alkuvuodelle sekä tuplavaalien järjestäminen lisäsi hallintohenkilöstön työkuormaa. Tilanne aiheutti myös toiminnallisen riskin, koska vaalien hoitaminen jäi pääosin kahden henkilön varaan.

Tarkastelujaksolla on annettu yksi kirjallinen varoitus työntekijälle.

Teknisen osaston alaiset viranhaltijat ja työntekijät valitaan lain ja johtosääntöjen mukaan ja siten kuin kelpoisuusehdot määräävät. Henkilöstöltä vaaditaan monin paikoin venymistä ja moneen taipumista, kun työtehtäviä on jaettu. Pääosin henkilöstö kokee koko teknisellä osastolla henkilöstökyselyn perusteella tilanteen hyväksi ja ovat motivoituneita tehtävissään. Uupumisen riski on aina kuitenkin olemassa. Tarkastelujaksolla on tekniselle osastolle tulleet uudet henkilöt ympäristöasiantuntijan ja rakennustarkastajan tehtäviin.

Sivistystoimen alaiset uudet viranhaltijat ja työntekijät valitaan lain ja johtosääntöjen mukaan ja siten kuin kelpoisuusehdot määräävät. Yleisesti ottaen sivistystoimi on saanut palkattua pätevää henkilöstöä toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin ja pitkiin määräaikaisuuksiin. Eniten vaikeuksia on ollut saada erityisluokanopettajia ja varhaiskasvatuksen erityisopettajia. Tarkastelujakson aikana sivistysosastolla on ollut 43 henkilöä (erityisluokanopettajia, erityisopettajia, aineenopettajia, luokanopettajia, koulunkäynninohjaajia, varhaiskasvatuksen erityisopettajia, varhaiskasvatuksenopettajia, lastenhoitajia, päiväkotihuoltajia, ryhmäavustajia ja ryhmäperhepäivähoitajia) määräaikaisessa työ-/virkasuhteessa. Näistä tehtävää vähintään 6 kk ajan hoitaneista muodollista kelpoisuutta tehtävään ei ole ollut seitsemällä henkilöllä. Lisäksi lyhyemmissä, vähintään 1kk kestäneissä sijaisuuksissa on ollut kahdeksan henkilöä, joilla ei ole ollut kelpoisuutta tehtävään.

Lapinlahden Vesi Oy:n uudet työntekijät valitaan lain ja kunnan hallintosäännön mukaan ja siten kuin kelpoisuusehdot määräävät. Tarkastelujakson aikana henkilöstö tilanne on taas vakiintunut aikaisempaan

nähdän. Kesän ajalle on palkattu aiemmin vesihuoltoinsinööriä tuurannut henkilö tekemään selvitystä/tarkastusta vesijohtoverkoston ilmanpoistokaivojen kunnosta.

Tyttärien osalta kaikissa on henkilöstön vähyyden vuoksi toiminnallisia riskejä, joita pyritään mm. hallinnossa vähentämään tyttärien ja kunnan henkilöstön välistä yhteistyötä lisäämällä.

Kunnassa on käytössä yhteinen toimintamalli häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallintaan ja menettelyohje väkivallan ehkäisyyn ja hallintaan. Tarkasteluajanjaksolla sivistysosaston työntekijät eivät ole kohdanneet työssään vakavaa väkivaltaa. Yhteensä 23 asiakkaiden henkilökuntaan kohdistamaa väkivaltatilannetta on kirjattu vuoden aikana

Työsuojeluorganisaatio tekee työpaikkakäynnit erillisen ohjelman mukaisesti säännöllisin väliajoin sekä tarpeen vaatiessa. Sivistysosastolle on laadittu poikkeusoloja varten valmiussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Kouluilla ja varhaiskasvatusyksiköillä on turvallisuussuunnitelmat. Turvallisuussuunnitelma sisältää kriisiohjelman ja toimintamallit opiskeluhuollollisissa tilanteissa sekä pelastussuunnitelman. Lukuvuosittain harjoitellaan pelastautumista ja suojautumista. Vuoden aikana on otettu käyttöön SecApp -sovellus turvallisuushälytysten tekemiseen niin kouluilla kuin varhaiskasvatuksessa.

Lasten parissa työskenteleviltä henkilöiltä pyydetään nähtäväksi rikosrekisteriote, kun henkilö otetaan toistaiseksi voimassa olevaan työ- tai virkasuhteeseen tai yli 3 kk sijaisuuteen.

Muut toiminnan riskit

Lapinlahden Vesi Oy:n muissa toiminnan riskeissä puhtaan veden toimittamisen varmuus määrällisesti (esim. Valion toimintoihin) joka tilanteessa herätti aikaisemmin huomion ja asiasta on keskusteltu edelleen niin sisäisesti kuin Ylä-Savon Vesi Oy:n kanssa. Vedenottamot sijaitsevat alueilla, joilla riskit puhtaanveden saamisesta voivat realisoitua, joten tulisi etsiä vaihtoehtoja, joilla riskit saadaan pienennettyä tai kokonaan poistettua.

Hulevesiverkoston jatkaminen umpinaisena järjestelmänä Lapinlahden taajaman eteläosassa pohjavesialueen ulkopuolelle on saatu toteutettua suunnitelman mukaisesti.

Tietoturva – ja suoja

Kuntaan on laadittu tietoturvapoliittikka, jonka kunnanhallitus hyväksyi 19.2.2018 § 35. Henkilöstön tietoturvaohje on päivitetty 30.3.2023 § 82. Tietoturvaselosteet, tietosuojarekisteri ja rekisteriselosteet on päivitetty 2024.

ICT poikkeamaraportit:

Joulukuussa 2025 tehtiin palvelunestohyökkäyksiä Lapinlahden Wilma-järjestelmään, jota hallinnoi Visma.

Taloudelliset riskit

Hallinto-osaston vastuualueella olevat palvelut on järjestetty talousarviomäärärahojen puitteissa, ja toimintaan varatut määrärahat ovat riittäneet. Valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamissuunnitelmasta vuosille 2024–2026 11.11.2024 § 37.

Kunta on myöntänyt takauksia tytäryhteisöille ja muutamalle ulkopuoliselle toimijalle. Takauksista on pyydetty vastavakuudet. Luottotappioita ei ole takauksista syntynyt.

Tarkasteluvuonna kunta on myöntänyt seuraavat takaukset:

Ylä-Savon Vesi Oy:lle 504 000 euroa (Valt. 10.3.2025. § 10)

Tarkasteluvuonna kunnanhallitus on myöntänyt välirahoituksen:

Lions Club Varpaisjärvi ry 20 265,53 euroa (KH 12.5.2025 § 97)

Väärninsaaren ystävät ry 49 500,00 euroa (KH 31.12.2026 § 223)

Teknisen osaston toiminta on ollut linjassa valtuustossa hyväksytyin talousarvion kanssa. Taloudellisen ennuste ennen tilinpäätöksen valmistumista tätä kirjoittaessa loppuvuoden 2025 suunnitellun mukaisen toteutumisen jälkeen on, että päästään toimintakatteen osalta hyvään lopputulokseen.

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastuualueella olevat palvelut ja urakkakilpailut on järjestetty lakien ja asetusten mukaisesti kunnan talousarviomäärärahojen puitteissa. Urakoitsijoilla on toiminnan vastuuvakuutukset. Urakkasopimusten yhteydessä tarkistetaan aina urakoitsijoiden toimittamat tilaajavastuuraportin tiedot ja urakoiden takuut.

Hyvinvointialueen vuokrasopimuksissa on havaittu ARA-kohteen osalta vuokranmääritykseen liittyvä virhe alkuperäisten vuokrasopimusten laadinnan yhteydessä, josta syystä joudutaan takautuvasti hyvittämään vuokratuloja tämän kohteen osalta. Tarkemmat laskelmat lopulta osoittavat kokonaissumman, mutta puhuttaneen useammista kymmenistä tuhansista euroista ja siltä se tulee vaikuttamaan vuoden 2026 tulokseen.

Sivistysosaston toiminta on järjestetty talousarviomäärärahojen puitteissa.

Lapinlahden Kaskihovi Oy:n tulovirta on pysynyt vakaana, mutta kustannukset ovat nousseet ja vuokrankorotukset eivät markkinoilla ole paras mahdollinen tapa korjata tilannetta. Varoja tulisi ohjata myös saneeraamisen ja erilaisten asioiden uudistamiseen, mutta nykytilanteessa tilanne on hankala. Vuokrausaste on pysynyt kohtuullisen hyvänä, hetkittäin toki asuntoja on tyhjiillään jo useampia.

Kassanvaihtelut on merkittäviä ja lainalyhennysaikoihin kassa voi käydä hyvinkin alhaalla. Kassa on riittänyt. Yllättävien menojen osalta joudutaan jatkossakin tasapainoilemaan. Korkojen lasku helpottaa hiukan yhtiön taloudellisista tilannetta.

Raportin teko hetkellä on heti vapaita asuntoja 22 kpl:ta (kolme enemmän kuin puolivuotta aikaisemmin) vuokra-asteen ollessa 94 %. Joitain asuntoja/kiinteistöjä on päätetty olla saneeraamatta tässä vaiheessa ja edelleen vuokraamatta. Saneeraus- ja vuokrauslinjaukset tarkentuvat kiinteistöstrategian laadinnan yhteydessä.

Lapinlahden Vesi Oy:n toimintaa arvioitiin edelleen talousarvion laadinnan yhteydessä taloudellisesti tiukaksi vuodelle 2025. Toiminta on ollut hallituksessa hyväksytyin talousarvion mukaista ja tavoitteet pitkälti saavutettu siten mitä vuodelle oli ajateltu. Yhtiön vastuualueella olevat palvelut ja urakkakilpailut on järjestetty lakien ja asetusten mukaisesti vuosittain hyväksytyjen talousarviomäärärahojen puitteissa. Urakkasopimusten yhteydessä tarkistetaan aina urakoitsijoiden toimittamat tilaajavastuuraportin tiedot ja urakoiden takuut. Urakoitsijoilla on toiminnan vastuuvakuutukset. Ilmanpoistokaivojen tarkastusprojekti on havaittu paikkansa ansainneeksi ja henkilöstökulu asian hyväksi kuittaantuu löydettyjen riskien poistamisen ja pienien vuotojen paikkaantumisen kautta hyvinkin äkkiä.

Viitostien ykköstilat Oy:n taloudellinen riski liittyy pääosin tyhjiin teollisuustiloihin. Yhtiön omistamien tilojen vuokrausaste on tällä hetkellä noin 90 prosenttia. Yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokrausasteen merkittävä kasvu on vaikuttanut positiivisesti yhtiön tuloskehitykseen ja kassatilanteeseen.

Vahinkoriskit

Kunnan lakisäätteiset ja muut vakuutukset ovat kunnossa. Vakuutukset on 01.01.2022 alkaen hankittu LähiTapiolasta ja omaisuusvakuutukset 1.10.2021 alkaen If vakuutusyhtiöstä. Työntekijöiden ryhmähenkivakuutus on otettu Kunnalliselta Eläkevakuutukselta. Tytäryhtiöiden vakuutukset ovat kunnossa. Lapinlahden Kaskihovi Oy:n vakuutukset on otettu OP Pohjolasta. Lapinlahden Vesi Oy:n ja Viitostien Ykköstilöiden vakuutukset on otettu OP Pohjolasta.

Ilkivalta vahinkoja on edelleen kohtuu paljon ja ne ovat suuruudeltaan sellaisia, että ovat oma vastuiden sisällä. Joitain tekijöitä on poliisi saanut kiinni kameravalvonnan pohjalta. Joltain osin poliisi ei saa tehtyä tutkintaa, vaikka kuva tai muu materiaali on sen kaltaista, että tekijät ovat tunnistettavissa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnoissa on noudatettu hankintalakea ja kunnan talousohjetta ja sääntöjä. Kalusto- ja välinehankinnat toteutetaan talousarviomäärärahojen puitteissa. Hankinnan suuruuden mukaan ne kilpailutetaan joko Sansian kautta tai itse toteutettuna. Kunta on osakkaana Sansia Oy:ssä ja näin ollen kilpailusta on tehty Sansia Oy:n kautta. Tytäryhtiöissä yhtiön hallitus päättää hankinnoista ja luovutuksista osakeyhtiölain puitteissa.

Valtuusto päätti 11.11.2025 § 64 Kunnan ns. Sote-kiinteistöjen myynnistä Viitostein Ykköstilat Oy:lle.

Sopimustoiminta

Suuremmista hankinnoista tehdään kirjalliset sopimukset ja ne hyväksytään, hallinto-osaston osalta kunnanhallituksessa ja lautakunnat hyväksyvät oman toimialansa sopimukset. Sopimusrekisteriä ylläpidetään sähköisesti Dynasty-asianhallintajärjestelmässä. Ohjelman seurantajärjestelmä lähettää muistutuksen sopimusasiakirjan vanhentumisesta vastuuhenkilölle. Alkuperäiset ennen vuotta 2020 sopimukset ovat kunkin hallintokunnan omassa arkistossa, jollei niitä ole sähköistetty. Tytäryhtiöissä suuremmat hankinnat kilpailutetaan hankintalain mukaisesti ja hankinnoista tehdään kirjalliset sopimukset.

Lapinlahden Vesi Oy

Merkittävimmit sopimukset tällä hetkellä ovat ostopuolella Operon Group Oy:n ja Gasum Oy:n kanssa ja myyntipuolella Valio Oy:n kanssa. Laskutukseen on otettu käyttöön Flow Invoicing toukokuun lopussa, kustannustehokkaampana ja nykyaikaisena järjestelmänä aiempaan verrattuna. Kunnossapito-ohjelma WiseMaster on kilpailutuksen tuloksena tulossa käyttöön loppuvuoden aikana.

Kiinteistö Oy Lapinlahden Kaskihovi Oy

Merkittävin sopimuskumppani tällä hetkellä on TT-saneeraus, joka hoitaa kiinteistön hoitoa ja pieniä korjauksia. Ohjelmistotoimittajat Eners Oy ja Kodia Oy ovat merkittäviä sopimustoimijoita yrityksen kannalta.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

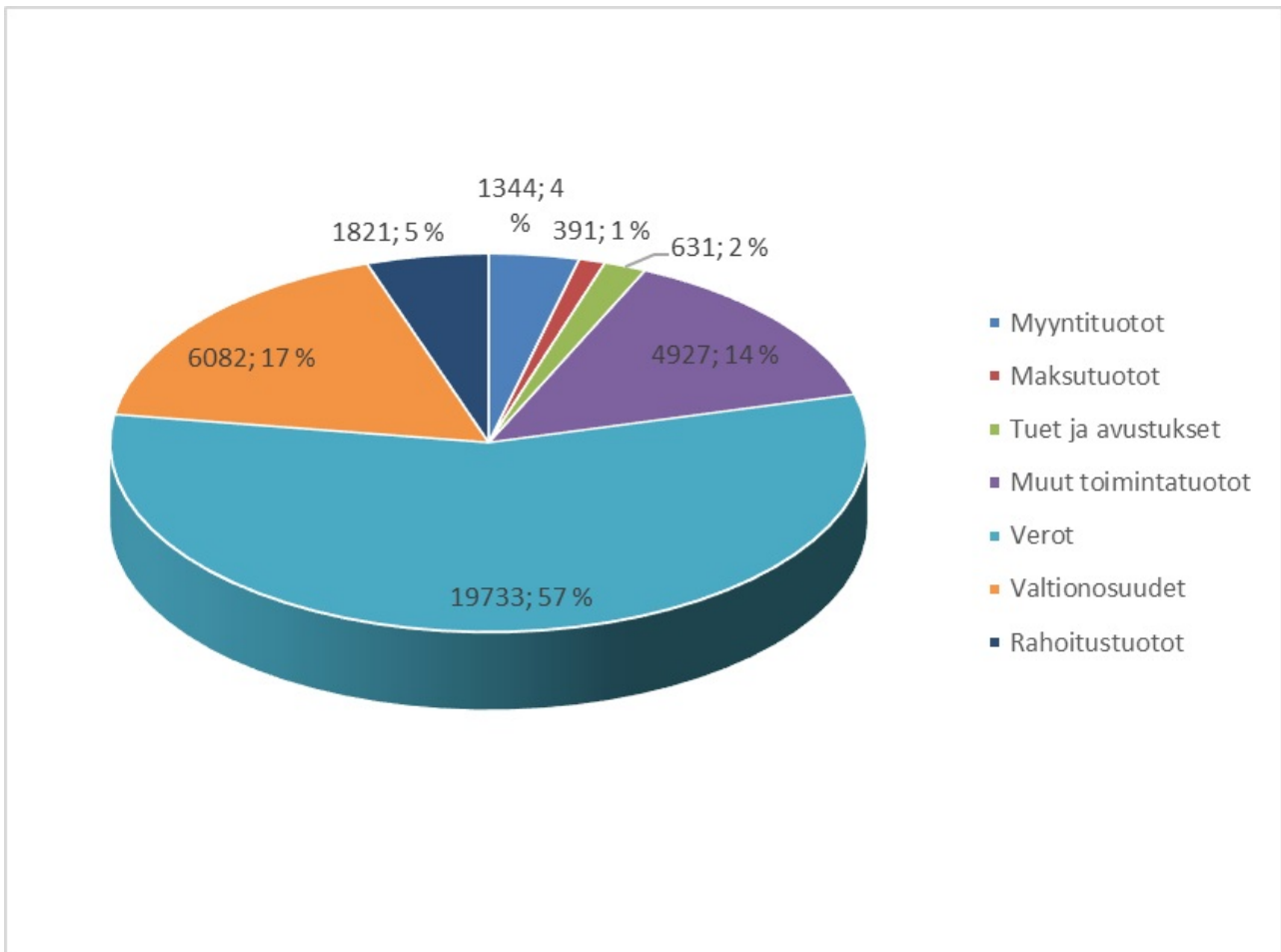
Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Toimintatuottojen (ulkoiset) toteutuma on 7,3 milj. euroa, joka on 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Toimintatuottojen kasvu selittyy sote-kiinteistöjen myyntivoitolla, joka on kerta erä. Toimintatuotot ovat 841,84 €/asukas, kun ne edellisen vuonna olivat 721,06 €/asukas.

Verotulojen osuus kunnan tuloslaskelman mukaisista tuloista on 57,0 %, valtionosuuden 17,0 % ja muut toimintatuotot 14,0 %. Rahoitustuottojen osuus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Vuoden 2025 tuotot (tuloslaskelman ulkoiset tuotot)

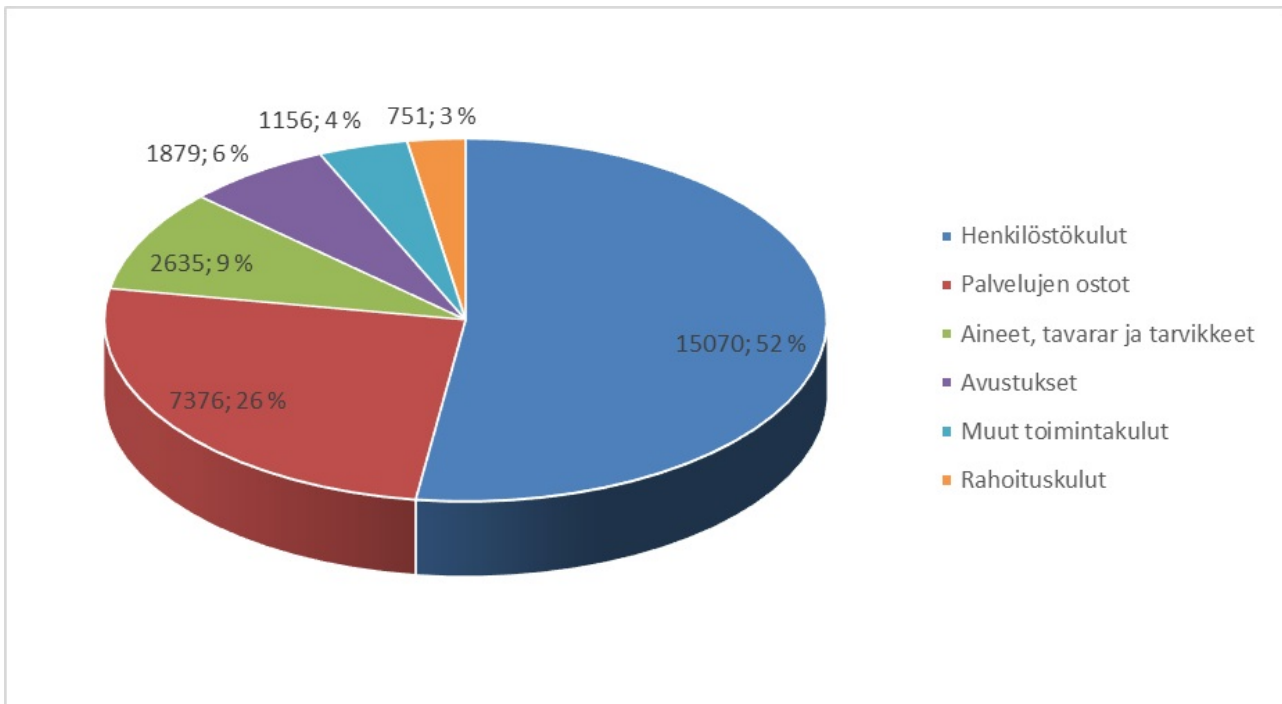

Toimintakulujen (ulkoisten) toteutuma on 28,1 milj. euroa. Toimintakulut kasvoivat noin 1,0 milj. euroa. Toimintakulujen kasvu johtui työllisyysalumuutoksesta eli työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien hoidettavaksi vuoden 2025 alusta.

Alkuperäisessä talousarviossa toimintakulut olivat 29,3 milj. euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen 28,8 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 1,2 milj. euroa alkuperäiseen talousarvion verrattuna (95,9 %) ja muutettuun talousarvioon verrattuna 0,7 milj. euroa. Kuluista merkittävimmän osan muodostavat henkilöstökulut, jotka ovat 15,1 milj. euroa eli toimintakuluista 57 %. Henkilöstökulut alittuivat 1,0 milj. euroa alkuperäiseen

talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostot ovat 7,3 milj. euroa (26,0 % toimintakuluista). Toimintakulut ovat 3 172,06 €/asukas, kun ne edellisenä vuonna olivat 3 026,72 euroa/asukas.

Vuoden 2025 kulut (tuloslaskelman ulkoiset kulut)

Toimintakate vuoden 2025 tilinpäätöksessä on -20,8 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli -20,7 milj. euroa. Muutosta edelliseen vuoteen 0,1 milj. euroa. Toimintatuotot kattoivat 25,9 % toimintamenoista, kun vuotta aiemmin vastaava tunnusluku oli 23,8 %.

Verotulojen toteutuma on 19,7 milj. euroa, joka on lähes saman kuin vuonna 2024. Verotulot alittuivat 0,1 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden (toteutuma 99,4 %).

Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2025 yhteensä 6,1 miljoonaa euroa eli muutos edelliseen vuoteen + 1,1 milj. euroa (+ 22,0 %). Valtionosuuden kasvu johtui työllisyyspalvelu-uudistuksesta. Valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Kunnan tulo-rahoituksen katsotaan olevan riittävä, mikäli vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä vuosikate on 6,06 milj. euroa, edellisenä vuonna vuosikate oli 4,32 milj. euroa. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 1,74 milj. euroa eli 40,3 %. Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteen arvioitiin olevan 2,97 milj. euroa. Vuosikate toteutui siten 3,09 milj. euroa talousarviota parempana.

Vuosikate on 699,69 euroa/asukas, edellisenä vuonna se oli 556 euroa/asukas.

Tilikauden suunnitelmanmukaiset poistot talousarviossa olivat 3,1 milj. euroa. Poistot toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Taloudellinen tulos mahdollisti 0,49 milj. euron lisäpoistot, jotka kohdennettiin kiinteistöihin, jossa on korkea tasa-arvo, mutta rakennuksen kunto ei vastaa tasearvoa.

Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot 194,8 %.

Hyvä tulos mahdollisti myös 0,5 milj. purkuvaruksen ja 0,17 milj. euron investointivarauksen tekemisen.

Tilikauden tulos on 1,778 milj. euroa ylijäämäinen. Edellisen vuoden tilinpäätös oli myös ylijäämäinen, ollen 1,172 milj. euroa. Tulos on siten 0,6 milj. euroa parempi kuin edellisen tilinpäätöksen tulos.

Tilikauden ylijäämä on 1 778 254,69 euroa. Vuonna 2024 ylijäämä oli 699 933,97 euroa.

TULOSLASKELMA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT	7 292	6 469
TOIMINTAKULUT	-28 117	-27 155
TOIMINTAKATE	-20 823	-20 685
Verotulot	19 733	19 747
Valtionosuudet	6 082	4 985
Rahoitustuotot ja -kulut	1 070	938
Korkotuotot	574	445
Muut rahoitustuotot	1 247	1 483
Korkokulut	-748	-986
Muut rahoituskulut	-2	-4
VUOSIKATE	6 062	4 984
Poistot ja arvonalentumiset	-3 614	-3 785
TILIKAUDEN TULOS	2 448	1 200
Satunnaiset erät	-500	0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-170	-500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 778	700

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-26 %	-24 %	-23 %	11
100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)				
Vuosikate/Poistot, %	195,0 %	-132 %	-135 %	25
100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset				
Vuosikate €/asukas	699	562	507	89
Asukasmäärä	8801	8865	8 972	9094

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2025	2024	2023
		1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	5142	4986	4555
Vuosikate	6062	4984	4555
Satunnaiset erät	-500		
Tulorahoituksen korjaukset	-420	2	57
Pakolliset varaukset			
Investointien rahavirta	13242	-2060	-2369
Investointimenot	-1328	-2140	-2397
Rahoitusosuudet investointeihin	4	17	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14566	63	28
Toiminnan ja investointien rahavirta	18384	2926	2 186
Rahoituksen rahavirta	-19049	520	-1533
Antolainauksen muutokset	-14434	0	
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset	-3957	1029	-54
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5000	3800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3957	-4160	-3551
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	189	-298
Oman pääoman muutokset	-5	-5	-5
Muut maksuvalmiuden muutokset	-653	-504	-1479
Rahavarojen muutos	-665	3446	653
Rahavarat 31.12.	4397	4397	951
Rahavarat 1.1.	3732	951	242

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €			
	14081	-4 303	-9 431
Investointien tulorahoitus, %	460,10 %	232,70 %	190
100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno			
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,0	1,0
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)			
Kassan riittävyys, pv	28,0	46,6	9,7
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella			
Asukasmäärä	8801	8865	8 972

Rahoitusasema ja sen muutokset

	2025 1 000 €	2024 1 000 €
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	854	1 016
Aineettomat oikeudet	36	64
Muut pitkävaikutteiset menot	818	952
Aineelliset hyödykkeet	34 577	49 781
Maa- ja vesialueet	6 240	6 292
Rakennukset	20 029	34 888
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 769	7 740
Koneet ja kalusto	180	161
Muut aineelliset hyödykkeet	67	67
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 292	633
Sijoitukset	35 936	22 072
Osakkeet ja osuudet	11 113	11 683
Muut lainasaamiset	24 787	10 352
Muut saamiset	36	36
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	71 367	72 869
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	138	179
Valtion toimeksiannot	41	81
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	97	98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	23
Muut saamiset	0	23
Lyhytaikaiset saamiset	1 525	1 200
Siirtosaamiset	959	761
Myyntisaamiset	379	304
Lainasaamiset	50	74
Muut saamiset	136	61
Rahat ja pankkisaamiset	3 732	4 397
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 256	5 619
VASTAAVAA	76 623	78 488

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	36 598	34 825
Peruspääoma	32 471	32 471
Muut omat rahastot	1 144	1 149
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 205	1 205
Ylijäämä, kuluva tilikausi	1 778	0
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	670	500
Vapaaehtoiset varaukset	670	500
PAKOLLISET VARAUKSET	500	0
Muut pakolliset varaukset	500	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	190	245
Valtion toimeksiannot	41	81
Lahjoitusrahastojen pääomat	5	5
Muut toimeksiantojen pääomat	144	158
VIERAS PÄÄOMA	38 804	43 098
Pitkäaikainen	29 197	32 942
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 195	32 940
Saadut ennakot	2	1
Lyhytaikainen	9 607	10 156
Joukkovelkakirjalainat	2 000	2 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 745	3 957
Saadut ennakot	2	5
Ostovelat	1 233	1 154
Muut velat	280	270
Siirtovelat	2 346	2 770
Ylijäämä, kuluva tilikausi	1 778	0
VASTATTAVAA	76 762	78 668

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	47,7 %	44,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	111,1 %	138,1 %
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	2984	1238
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	337	138
Lainakanta 31.12., 1000 €	34 942	38899
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 937	4302
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	35 842	40108
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4044	4470
Lainasaamiset, 1000 €	24787	10352
Asukasmäärä	8801	8864

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta¹⁴. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas
Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden

Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT			1 000 €
TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	7 292	Toimintakulut	28 117
Verotulot	19 733	- valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	6 082	Korkokulut	748
Korkotuotot	574	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	1 247	Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		Osakkeen arvonalennus	
Pakollisten varausten muutos		Pakollisten varausten väh. (-)	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4	Investointimenot	1 315
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	920		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	14 434
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 744
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennykset	212
Kokonaistulot yhteensä	35 848	Kokonaismenot yhteensä	48 572
Täsmäytys:			
Kokonaistulot-Kokonaismenot	-12 724		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-		
rahavarojen muutos	-665		

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä kuluista

- Lapinlahden kuntakonserniin kuuluvat seuraavat tytäryhteisöt:
- Lapinlahden Kaskihovi Oy (100 % kunnan omistusosuus)
- Lapinlahden Vesi Oy (100 %)
- Viitostien Ykköstilat Oy (100 %)
- Kiinteistö Oy Lapinlahden Virastokeskus (37,37 %)

Kuntayhtymät:

- Savon koulutuskuntayhtymä (2,04 %)
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä (10,34 %)
- Pohjois-Savon liitto (3,16 %)

Osakkuusyhteisöt:

- Lapinlahden Yritystalo (46,3 %)
- Ylä-Savon Vesi Oy (osakkeet Lapinlahden Vesi Oy:llä)
- Kiinteistö Oy Varpaisjärven Liiketalo (35,58 %)

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain (14 §) mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Lapinlahden Kaskihovi Oy
Yhtiö on Lapinlahden kunnan omistama vuokratilayhtiö. Yhtiön toimintaa johtaa yhtiökokous ja hallitus, joiden päätösten mukaisesti toimitusjohtaja huolehtii yhtiön toiminnasta. Yhtiöllä on oma taloudenhoito ja tilintarkastustoiminta. Syksystä 2022 alkaen tekninen johtaja on toiminut yhtiön toimitusjohtajana.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen:

1. Yhtiö on huolehtinut riittävästä vuokra-asuntotarpeesta Lapinlahdella. Kaikille paikkakunnalle töihin tuleville ja asuntoa hakeneille on järjestetty asunto. Asuntoja ei pidetä tyhjillään reservinä, vaan niitä markkinoidaan aktiivisesti hakijoille.
2. Asuntojen laskennallinen käyttöaste vuonna 2024 on ollut 93–95 % (edellisenä vuonna 92–96 %).
3. Suunnitelma korjaustarpeista ja investoinneista sekä arvio Kaskihovi Oy:n taloudellisista riskeistä ei esitelty vuoden 2024 aikana konsernijohdolle.

Viitostien Ykköstilat Oy
Yhtiö on Lapinlahden kunnan omistama liike- ja toimitiloja vuokraava yhtiö. Yhtiön varsinaista toimintaa johtaa yhtiökokous ja hallitus, joiden päätösten mukaan yhtiön toimitusjohtaja huolehtii yhtiön toiminnasta. Toimitusjohtajana on toiminut Lapinlahden kunnan kiinteistöpäällikkö oman toimen ohella.

Yhtiö omistaa merkittävän osan paikkakunnilla toimivien yritysten ja julkisten toimijoiden tuotanto- ja toimitiloista.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen:

- Yhtiö vuokraa toimitiloja yrityksille ja julkisille toimijoille heidän tarpeisiinsa. Toiminta on edennyt suunnitellusti.
- Viitostien Ykköstilat Oy:n vuokrausaste on noin 95 %.

Lapinlahden

Vesi

Oy

Lapinlahden Vesi Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2012 alkaen. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Lapinlahden kunnan tekninen johtaja oman virkatoimensa ohella. Yhtiöllä on omat henkilöt vastaamassa verkoston ylläpidosta ja vesihuollon kehittamisestä sekä taloushallinnosta kirjanpitoineen.

Lapinlahden valtuuston vuoden 2024 talousarviossa Lapinlahden Vesi Oy:lle asettamat tavoitteet:

1. Turvataan puhtaan ja hyvälaatuisen talousveden saanti ja jakelu sekä jäte- ja sadevesien johtaminen ja jätevesien puhdistaminen voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti.

- Talousveden laatu on ollut hyvä koko vuoden näytteiden perusteella. Myöskään valituksia veden laadusta ei ole tullut.
- Lapinlahden Vesi Oy:n Lapinlahden vedenjakelualueen valvontatutkimusohjelma on tehty vuosille 2025–2030.
- Talousveden laadun tarkkailua on tehty uuden näytteenottosuunnitelman mukaisesti vuoden 2020 alusta lähtien.
- Jätevedenpuhdistamot ovat toimineet lupaehtojen mukaisesti.

2. Vesi- ja viemäriverkoston saneerausohjelman jatkaminen

- Vesi- ja viemäriverkostoja saneerattiin vuoden 2025 aikana pääosin Peltoniemen alueella.

3. Palvelut ovat kustannustehokkaita

- Palvelun kustannustehokkuuteen on pyritty löytämään ratkaisuja erilaisten toimenpiteiden säästöpotentiaalien kautta. Lietteiden kuivaukseen hankitusta uudesta lingosta saatiin täyden vuoden mittainen tulosseuranta. Lingon hankinta täytti odotukset.

4. Yhtiö noudattaa vähintään omakustannusperiaatteen mukaista maksu- ja taksapolitiikkaa.

- Yhtiössä seurataan jatkuvasti kustannusten kehitystä ja arvioidaan maksujen ja taksapolitiikan suhdetta talousarvioon nähden.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lapinlahden kunnassa on menossa kuntakonsernin rakenneselvitys. Tarkoituksena on selvittää, voidaanko konsernirakennetta muuttamalla poistaa hallinnollista kuormaa ja päällekkäisyyksiä sekä lisätä tehokkuutta. Sote-kiinteistöt kunta myi loppuvuodesta 2025 Viitostien Ykköstilat Oy:lle. Rakenneselvitystä jatketaan vuonna 2026.

Vuokraloyhtiö Lapinlahden Kaskihovi Oy:n lähivuosien toiminnassa on keskityttävä talouden tasapainottamiseen ja yhtiön kiinteistökannan korjauksiin pitkällä tähtäimellä. Tuloja ja menoja on tarkasteltava niin, että tulos mahdollistaa lainojen lyhentämisen ja että yhtiön maksuvalmius on hyvä. Yhtiön tulopohja on hyvä, johtuen korkeasta vuokrausasteesta, päähuomion tulee kohdistua menorakenteen tervehdyttämisen kannalta tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseen.

Yhtiön tulorakenne on aika lailla vakio ja hyvää siinä on se, että vuokrauksen käyttöaste on korkea. Ongelmana on, joka tulee vielä selkeämmin esiin tulevaisuudessa, korjausvelka, jonka paikkaamiseksi tuloja tulisi olla selkeästi enemmän. Lainalla rahoittaminen on mahdollisuus, mutta sen käyttöä tulee viimeiseen asti välttää tässä tilanteessa. Vanhoja lainoja on katettavaksi vielä pitkäksi aikaa. Lisäksi alaskirjaukset tulevat vaikuttamaan tulosta heikentävästi tulevaisuudessa. Historia tulee eteen vahvasti tulevina vuosina.

Asukasmäärä kunnassa ja lähialueella on ollut vuosia vähenevä mutta sen vaikutukset yhtiön tilanteeseen ovat olleet toistaiseksi vähäiset. Kertomusvuoden aikana yhtiölle jätettiin kaikkiaan 294 vuokra-asuntohakemusta (vuonna 2024 hakemuksia tuli 228). Lukiolaisia on asutettu yksioissa ja soluasunnoissa. Yksiot ovat tulleet ensisijaisiksi opiskelijoiden keskuudessa vuonna 2018 tulleen kelan asumistuki muutoksen myötä. Soluasuntojen osuus on vähentynyt niin, että niitä on muutettu perheasunnoiksi. Lapinlahden sijainti 5-tien ja rautatien varrella on moniin muihin alueen kuntiin nähden etulyöntiasemassa.

Kohteiden peruskorjausten lisäksi Lapinlahden Kaskihovi Oy:n tulee lähivuosina selvittää heikkokuntoisimpien rakennusten purkamista. ARA-rahoitteisissa kohteissa purkamiseen on mahdollista hakea myös ARA:n purkuavustusta. Mahdollisella kohteiden purkamisella saadaan käyttöaste pysymään korkealla tasolla ja kohdistettua yhtiön resurssit ja rahavarat parhaimpien kohteiden ylläpitoon.

Lapinlahden Vesi Oy:n talous on varsin vakaa ja veden kulutuskin näyttää aika vakiintuneelta. Teollisuustoimijan vedenkäyttö tulee pysymään kuitenkin vastaavalla tasolla jatkossakin, samalla vesimäärällä vain pyritään tuottamaan enemmän. Kunnan asukasmäärän pudotessa arvioidaan tulevan pientä vähenemää, mutta kokonaisuudessa se ei vaikuta vielä lähitulevaisuudessa. Suoniemen jätevedenpuhdistamon saneeraus on merkittävä kokonaisuus Lapinlahden Vedelle, mutta muiden investointien määrällinen tarve näyttää kohtuulliselta seuraavan kymmenen vuoden periodilla, joten talouden katsotaan kantavan siltä osin hyvin. Ylä-Savon Vesi Oy:llä on painetta investointisuunnitelmansa pohjalta nostaa toimittamansa veden hintaa ja sen vieminen kuluttajan hintaan nähdään pakollisena toimenpiteenä.

Viitostien Ykköstilat Oy on viimeisen viiden vuoden aikana toteuttanut tilojen määrätietoista käyttöasteen nostamista ja rakennuskannan vähentämistä. Nämä ovat olleet avaintekijöitä yhtiön talouden tasapainottamiseen. Tilojen vuokrausaste on noussut 95 %:n. Yrityksen maksukyky ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla. Kunnalle on tärkeää pystyä vastaamaan elinkeinoelämän, yritysten ja julkisten toimijoiden tilatarpeisiin myös tulevaisuudessa. Varpaisjärven sosiaalipalvelukeskus (Orvokki ja Kielo) siirtyvät yhtiöön apporttina 1.1.2026. Siirtyvä rakennus on ARA-rajoitusten alainen. Rajoitus koskee vuonna 2012 tehtyä laajennusta (Kielo) joka on pinta-alaltaan 45 % koko rakennuksen pinta-alasta. Yhtiö luovuttaa kunnalle 100 kappaletta osakkeita siirtohintaa 1 800 000,00 euroa vastaan ja yhtiö ottaa myös vastattavakseen Kuntarahoitus Oyj:n lainan (1 706 042,76 euroa). Siirtyvän rakennuksen velaton hinta on siten 3 506 042,76 euroa.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaan. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus vastaa omistajapolitiikasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle yms. hallintosäännön 19 §:n mukaisista tehtävistä. Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Kunnan konsernijohto järjestää vuosittain tapaamisen kunnan tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen ja muiden yhteisöjen edustajille.

Yhtiön toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kuntaa osakkeenomistajana edustaa yhtiökokouksessa kunnanhallituksen määräämä edustaja, jolle konsernijohto antaa omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Konserniyhtiöiden hallitusten kokoonpanossa otetaan huomioon kunkin yhtiön toimialan edellyttämä riittävä liiketoiminnan ja talouden asiantuntemus.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskevat arviot

Tytäryhteisöistä Lapinlahden Kaskihovi Oy, Lapinlahden Vesi Oy ja Viitostien Ykköstitilat Oy raportoivat vuonna 2025 valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta 30.4. ja 31.8. kunnan ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen sekä toteuttamisesta koskeva raportointi

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on vastuu yhtiön talous sekä toiminnan luonne ja laajuus huomioiden ottaen riittävän ja toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Konserniyhteisöt ovat tietoisia niiden toimintaan liittyvistä riskeistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan vuoden aikana kaksi kertaa. Tytäryhteisöt antavat kunnanhallitukselle tällöin tiedoksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportin. Lisäksi tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö

Tytäryhteisöt hoitavat itsenäisesti taloushallinnon, maksuliikenteen, tietohallinnon, hankinnat, riskienhallinnan, vakuuttamisen sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan. Palkkahallinnon tytäryhteisöt hoitavat itsenäisesti. Lapinlahden Kaskihovin (osin) ja Lapinlahden Vesi Oy:n toimitilat ovat kunnantalolla. Tukipalveluja ostetaan tarpeen mukaan kunnalta (tietojärjestelmät, puhelimet, kopiointi jne.). Kuntakonsernin yhteisöjen hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevien normien lisäksi Lapinlahden kunnan hankintaohjeita.

Tiedonkulku ja sen toimivuus

Lähtökohtana kuntakonsernin yhtiöissä on aktiivinen ja tehokas viestintä. Kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkaalleen yhteisön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallisia tehtäviä. Yhteisöjä

koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolelta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Lapinlahden Kaskihovi Oy:n ja Lapinlahden Vesi Oy:n ja toimitusjohtajat kuuluvat kunnan johtoryhmään. Tiedonkulku ja sen toimivuus on ollut riittävää.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Lapinlahden Vesi Oy:n, Lapinlahden Kaskihovi Oy:n ja Viitostien Ykköstilat Oy:n hallituksen koko on viisi jäsentä. Konserniohjeen mukaisesti yhtiöiden hallituksen jäsenistä vähintään puolet tulee olla kunnanhallituksen jäseniä, kuulua valtuuston puheenjohtajistoon tai keskeisiä viranhaltijoita. Yhtiökokous nimittää hallituksen.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoiset)	2025	2024		
	1 000 €	1 000 €		
Toimintatuotot	15100	15367		
Valmistus omaan käyttöön		0		
Toimintakulut	-36839	-36589		
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		166		
Toimintakate	-21739	-21056		
Verotulot	19594	19605		
Valtionosuudet	9348	8460		
Rahoitustuotot ja -kulut	314	228		
Korkotuotot	24	30		
Muut rahoitustuotot	1276	1523		
Korkokulut	-1006	-1319		
Muut rahoituskulut	20	-6		
Vuosikate	7517	7237		
Poistot	-5448			
Arvon alentumiset	-1000	-5753		
Satunnaiset erät	-492			
Tilikauden tulos	577	1484		
Tilinpäätössiirrot	4	10		
Tilikauden verot	-57	-23		
Laskennalliset verot	-22	-13		
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	414	4		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	916	1462		
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2025	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		-42 %	-42 %	-46 %
100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)				
Vuosikate/Poistot, %		-117 %	-126 %	-134 %
100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset				
Vuosikate €/asukas		848	816	
Asukasmäärä		8801	8864	8 972

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
-------------------------------------	------	------

		1 000 €
Toiminnan rahavirta	7 425	7 003
Vuosikate	7518	7 237
Satunnaiset erät	-492	1
Tilikauden verot	-56	-23
Tulorahoituksen korjauserät	455	-212
Investointien rahavirta	-2 523	-3 020
Investointimenot	-15 783	-3 219
Rahoitusosuudet investointeihin	19	51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 241	148
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 901	3 983
Rahoituksen rahavirta	-4 890	-866
Antolainauksen muutokset		0
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset	-4747	212
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 003
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5314	-4867
Lyhytaikaisten lainojen muutos	567	76
Oman pääoman muutokset	-7	-2
Muut maksuvalmiuden muutokset	-136	-1 076
Rahavarojen muutos	11	3 117
Rahavarat 31.12.	7332	7 321
Rahavarat 1.1.	7321	4 205

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
		1 000 €
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-4 069	-1 977
100 *(Vuosikate / Investointien omahankintameno)		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,35	1,38
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	28	50
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	8801	8864

Konsernin tase ja sen tunnusluvut 1 000 €

KONSERNIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	2025	2024		2025	2024
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		2024
		1 000 €			1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 865	80 747	OMA PÄÄOMA	36658	35752
Aineettomat hyödykkeet	890	1061	Peruspääoma	32471	32471
Aineettomat oikeudet	67	102	Arvonkorotusrahasto	35	35
Muut pitkävaikutteiset menot	823	959	Muut omat rahastot	1432	1416
			Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1804	369
Aineelliset hyödykkeet	70 603	74 315	Tilikauden yli/alijäämä	916	1461
			Vähemmistöosuudet	-215	197
Maa- ja vesialueet	7316	7356			
Rakennukset	45545	48760	Pakolliset varaukset	517	18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7217	8188			
Koneet ja kalusto	1244	1378	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	380	543
Muut aineelliset hyödykkeet	7543	7789	Valtion toimeksiannot	174	329
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1738	844	Lahjoitusrahastojen pääomat	7	7
			Muut toimeksiantojen pääomat	199	207
Sijoitukset	5 372	5 371			
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	3 999	3 999	VIERAS PÄÄOMA	49635	54 254
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	1 259	1258			
Muut lainasaamiset	2	2	Pitkäaikainen	35743	40 901
Muut saamiset	112	112	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	34353	39550
			Saadut ennakot	1	1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	323	473	Liittymismaksut ja muut velat	1023	1006
Valtion toimeksiannot	174	329	Laskennalliset verovelat	366	344
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	98	98	Lyhytaikainen	13892	13353
Muut toimeksiannot	51	46	Joukkovelkakirjalainat	2000	2091
VAIHTUVAT VASTAAVAT	444	118	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6131	5591
Vaihto-omaisuus	99	94	Lainat julkisyhteisöiltä		
Saamiset	1	1	Saadut ennakot	14	75
Muut saamiset	144		Ostovelat	1913	1698
Pitkäaikaiset saamiset	200	23	Liittymismaksut ja muut velat	431	532
Lyhytaikaiset saamiset	2011	2 106	Siirtovelat	3403	3366
Myyntisaamiset	1178	819			
Lainasaamiset	50	74	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 975	90 764
Muut saamiset	284	448			
Siirtosaamiset	499	765			
Arvopaperit	600	469			
Rahat ja pankkisaamiset	6732	6852			
Vaihtuvat Vastaavat yhteensä	9787	9 545			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 975	90 765			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	41,9 %	39,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	112,7 %	124,7 %
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	2720	1830
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	309	190
Lainakanta 31.12., 1000 €	42 851	47 577
Lainakanta 31.12., €/asukas	4834	5 303
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	42 864	48 786
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4827	5579
Asukasmäärä	8801	8 864

Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteuttamisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (Kuntal 115 §).

Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2025 tilinpäätöksestä muodostui ylijäämäinen. Tilikauden ylijäämä on 1 778 254,69 euroa. Kunnanhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 1 778 254,69 euroa kirjataan yli/alijäämätilille.

Taseeseen kertynyt ylijäämä nousee tällöin 2,984 miljoonaan euroon.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §). Kuntalain 110 § mukaan kunnan tulee laatia suunnitelma, kuinka alijäämä katetaan enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Lapinlahden kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää (ylijäämää 31.12.2025 on noin. 2 984 milj. euroa).

Valtuusto hyväksyi 11.11.2025 § 37 talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024–2026, jonka kautta kunnan taloutta on saatu tasapainoon ja se mahdollistaa tarpeelliset investoinnit.

Vuoden 2026 talousarvio ja suunnitteluvuodet 2027 ja 2028 ovat kaikki ylijäämäisiä ja taloussuunnitelma kokonaisuudessaan tasapainossa.

Talousarvion toteutuminen

Seuranta koskeva sääntely

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion käyttötalousosan toteutuminen on raportoitu kunnanvaltuuston hyväksymällä sitovuustasolla. Käyttötalousosa on kunnanvaltuuston nähden sitova osastotaso. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Käyttötalouden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä. Valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen. Kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut	TP	Toteuma	TA	TA muutos	TA YHT	Erutus
Ulkoiset ja sisäiset	2024	2025	2025	2025	2025	€
Myyntituotot	105 445	19 650	103 316	0	103 316	-83 666
Tuet ja avustukset	239 534	243 433	30 300	0	30 300	213 133
Vuokratuotot	13 098	4 385	15 374	0	15 374	-10 989
Muut toimintatuotot	1 925	52 055	1 000	0	1 000	51 055
TOIMINTATUOTOT	360 002	319 523	149 990	0	149 990	169 533
Henkilöstökulut	-1 094 043	- 715 170	- 835 207	0	- 835 207	120 038
Palvelujen ostot	-1 887 438	-2 418 298	-2 762 887	0	-2 762 887	344 589
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 733	-15 162	-18 800	0	-18 800	3 638
Avustukset	- 703 435	-1 170 729	-1 160 000	0	-1 160 000	-10 729
Vuokratulot	- 261 813	- 277 017	- 279 325	0	- 279 325	2 308
Muut toimintakulut	-23 356	-44 020	-17 000	0	-17 000	-27 020
TOIMINTAKULUT	-3 993 818	-4 640 396	-5 073 219	0	-5 073 219	432 824
TOIMINTAKATE	-3 633 817	-4 320 872	-4 923 229	0	-4 923 229	602 357
Muut rahoitustuotot	1 482 716	1 242 205	1 150 000	0	1 150 000	92 205
Muut rahoituskulut	-1 829	-2 038	-20 000	0	-20 000	17 962
Rahoitustuotot ja -kulut	940 266	1 065 828	780 000	0	780 000	285 828
VUOSIKATE	22 038 562	22 560 279	21 490 605	201 000	21 691 605	868 674
Poistot ja arvonalentumiset	-86 877	-60 762	-3 109 000	0	-3 109 000	3 048 238
Suunnitelman mukaiset poistot	-86 877	-60 762	-3 109 000	0	-3 109 000	3 048 238
Tilikauden tulos	21 951 685	22 499 517	18 381 605	201 000	18 582 605	3 916 913

Hallintopalvelut	TP	Toteuma	TA	TA muutos	TA YHT	Erutus
Ulkoiset	2024	2025	2025	2025	2025	€
Myyntituotot	105 445	19 650	103 316	0	103 316	-83 666
Tuet ja avustukset	239 534	243 433	30 300	0	30 300	213 133
Vuokratuotot	13 098	4 385	13 000	0	13 000	-8 615
Muut toimintatuotot	1 925	52 055	1 000	0	1 000	51 055
TOIMINTATUOTOT	360 002	319 523	147 616	0	147 616	171 907
Henkilöstökulut	-1 094 043	- 715 170	- 835 207	0	- 835 207	120 038
Palvelujen ostot	-1 887 238	-2 417 836	-2 762 887	0	-2 762 887	345 051
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 733	-15 162	-18 800	0	-18 800	3 638
Avustukset	- 703 435	-1 170 729	-1 160 000	0	-1 160 000	-10 729
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
TOIMINTAKULUT	-3 811 042	-4 406 210	-4 818 394	0	-4 818 394	412 185
TOIMINTAKATE	-3 451 041	-4 086 686	-4 670 778	0	-4 670 778	584 092
Muut rahoitustuotot	1 482 716	1 242 205	1 150 000	0	1 150 000	92 205
Muut rahoituskulut	-1 829	-2 038	-20 000	0	-20 000	17 962
Rahoitustuotot ja -kulut	940 266	1 065 828	780 000	0	780 000	285 828
VUOSIKATE	22 221 338	22 794 465	21 743 056	201 000	21 944 056	1 051 409
Poistot ja arvonalentumiset	-86 877	-60 762	-3 109 000	0	-3 109 000	3 048 238
Suunnitelman mukaiset poistot	-86 877	-60 762	-3 109 000	0	-3 109 000	3 048 238
Tilikauden tulos	22 134 461	22 733 703	18 634 056	201 000	18 835 056	4 099 647

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Alue- ja kuntavaalit järjestettiin 13.4. Tuplavaalit aiheuttivat omat haasteensa, mutta yleisesti ottaen vaalien järjestelyt ja ääntenlaskenta sujui hyvin vaalikohtaisten ohjeiden mukaisesti. Äänioikeustietojärjestelmää käytettiin kaikilla äänestysalueilla vaalipäivänä. Äänestysalueita oli vaaleissa neljä.

Kuntavaalit		
Vaalivuosi	Äänioikeutettuja	Äänestysprosentti
2025	7331	50,70 %
2021	7 597	49,60 %
2017	7 932	58,40 %
2012	8 234	58,80 %

Aluevaalit		
Vaalivuosi	Äänioikeutettuja	Äänestysprosentti
2025	7331	48,70 %
2022	7 575	43,30 %

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan vuoden 2025 tarkastus toteutui määräajassa suunnitelman mukaisesti. Arviointikertomus oli tarkastuslautakunnassa 2.6.2025 sekä valtuustossa 16.6.2025. Vuoden 2025 tilintarkastus toteutui aikataulun mukaisesti. Tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastuskertomuksen 2.6.2025 ja se oli valtuuston käsittelyssä 16.6.2025.

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 9 jäsentä. Kunnanhallituksen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston puheenjohtajalla sekä I ja II varapuheenjohtajalla. Kunnanhallitus vastaa kunnanvaltuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus ohjaa, johtaa ja kehittää kunnan hallintoa ja palvelutoimintoja. Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu myös kuntakonserniohjaus ja -valvonta. Kunnanhallituksen apuna ovat valtuuston erikseen valitsemat lautakunnat ja muut toimielimet sekä kunnan palkattu henkilöstö. Kunnanhallitus vastaa yleishallinnon (kp. kunnanhallitus), elinvoimapaalvelut ja ympäristöterveys tulosyksiköt.

Poikkeamat vuoden 2025 talousarvioon

Hallinto-osaston talous toteutui paremmin kuin talousarvion laadinnan odotettiin. Henkilöstökuluissa syntyi säästöä siitä, että nuortentyöpajatoiminta päättyi kesken vuotta ja osa tehtävistä oli täyttämättä osan vuotta. ICT-kuluja saatiin edelleen vähennettyä. Merkittävin muutos menoissa oli passiivisen työmarkkinantuen osuuden kasvaminen 450 000 eurosta hieman yli 1 milj. euroon. Kokonaisuudessaan alkuperäinen talousarvio alittui menojen osalta 430 000 euroa ja ylittyi tulojen osalta 170 000 euroa.

Elinkeinopalvelut

Lapinlahden kunta toteutti elinkeinopolitiikkaa kunnanjohtajan johdolla ja toteutti kuntastrategian sekä vuonna 2025 laaditun elinvoimastrategian tavoitteita. Elinkeinopalvelujen resursseja päätettiin kohdentaa uudelleen vuonna 2025, sillä loppuvuodesta kuntaan haettiin elinkeinopäällikköä tekemään aktiivista elinvoimatyötä. Elinvoimapäällikön aloittaminen tehtävässä toteutui helmikuussa 2026. Elinvoimapäällikkö toimii tiiviissä yhteistyössä kunnanjohtajan, toimitiloja tarjoavan yhtiön Viitostien ykköstilat Oy:n ja ympäryskuntien elinkeinopalvelujen kanssa.

Työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa osana TE2024 uudistusta. Lapinlahti kuuluu Kuopion työllisyysalueeseen, joka tuottaa sopimukseen perustuen Lapinlahden työllisyyspalvelut. Uudistuksella pyrittiin elinvoiman ja työllisyyspalveluiden tehokkaaseen yhdistämiseen ja tätä kautta tehostamaan toimintaa myös elinkeinoelämän suuntaan. Muutoksella pyritään vaikuttamaan positiivisesti kunnan työikäisen väestön määrään, elinkeinopohjan kehittämiseen ja koko kunnan elinvoimaan. Muutoksen jalkauttaminen ja varsinkin tavoiteltujen hyötyjen saaminen on vielä kesken, eivätkä tavoitellut hyödyt toteutuneet vielä ainakaan vuonna 2025.

Osana työllisyyspalvelujen uudistusta kuntien velvoitetyöllistäminen poistui. Samalla myös tukityöllistämisen kannusteet poistuivat, ja kunta luopui vuonna 2025 omasta tukityöllistamisestään sekä nuorten työpajatoiminnasta. Nuorten työpajatoiminta kuitenkin jatkuu Lapinlahdella yhdistysmuotoisena Verso ry:n toimesta, joka on kunnalle erittäin tärkeä yhteistyökumppani työllisyyden hoidon näkökulmasta. Kunnan elinkeinopalvelujen vastuulla on myös työvoiman ulkopuolella olevien kotouttaminen, jossa tehdään sopimuksellista yhteistyötä Kuopion kaupungin kanssa. Elinkeinopalvelujen tavoitteena on elinkeinojen kehittämisen lisäksi vähentää työttömyyttä.

Kunta tarjosi nuorille kesätyömahdollisuuksia. Kunta myös tuki nuorten mahdollisuutta työllistyä kunnassa toimiviin yrityksiin kesäaikana.

Kunta pyrki aktiivisesti kehittämään omaa toimintaansa ja kunnan elinvoimaa hanketoiminnalla. Lapinlahden kunnalla oli vuonna 2025 käynnissä Suoniemen kiertotalousalueen kehittämishanke, jossa selvitettiin alueen potentiaaleja puhtaan siirtymän liiketoiminnalle, kuten lämmön talteenotolle, biokaasulaitokselle ja biotermiinalitoiminnoille. Alueen infraa myös kehitettiin ja laajennetaan niin ikään toisella EU rahoitteisella hankkeella. Lisäksi vuonna 2025 alkoi Kulttuuriroihu – kulttuuri- ja luontomatkailun kolmevuotinen kehittämishanke. Hankkeessa pyritään edistämään elinkeinoelämää kulttuuri- ja luontomatkailun saralla. Vuonna 2025 kunta oli mukana myös Mieliteko 2.0 ja Sisu-ilmastohankkeissa, jotka olivat usean kunnan yhteishankkeita.

Kunta tuki paikallisia yhdistyksiä ja järjestöjä Ylä-Savon Veturin rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisessä tarjoamalla välirahoitusta sekä pyrki itse käyttämään seudullisen kehittämisrahan mahdollisuuksia osarahoituksena omissa alueellisissa hankkeissaan.

Ympäristöterveyspalvelut

Ympäristöterveyspalvelut Lapinlahden kunnalle tuottaa Siilinjärven kunta. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on varmistaa elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus. Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat elintarvikevalvonta, terveydensuojeluvalvonta (sis. mm. talousveden ja uimavesien sekä terveydellisten olosuhteiden valvonnan erilaisissa kohteissa, mm. päiväkodit, koulut ja vanhainkodit, ja asunnontarkastukset terveyshaittaepäilyissä), tupakointikieltojen ja -rajoitusten sekä tupakan ja nikotiininesteiden myynnin valvonta, nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta ja eläinlääkintähuolto eri osa-alueineen.

Ympäristöterveydenhuollon valvontatehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuluttajien neuvonta ja ohjaus, tarkastustoiminta sekä erityistilanteisiin varautuminen.

Visionäärinen ja tekevä kunta

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Idea- ja kokeilukulttuurin rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kehityskeskusteluissa ja palavereissa kannustetaan ideoihin ja kokeiluihin Ideat ja kokeiluehdotukset käsitellään johtoryhmässä Aktivoidaan ideaboxin käyttöä Laaditaan ideoiden palkitsemiskriteerit Palkitaan parhaat ideat /herätteet vuoden lopussa. 	Ideoiden ja kokeilujen määrä	Henkilöstöä kannustettu ideointiin ja toiminnan kehittämiseen.
	Kuntalaisaloitteet	Aloitteiden määrä	10 kpl
Kehitämme kuntaa ekologisesti kestäväällä tavalla	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksen teossa arvioidaan ympäristövaikutukset Osavuosisuunnitelmaan ilmastosuunnitelma yhtenä kohtana, avataan mitä tehty tai ei ole tehty 	Arviointien määrä	1 kpl
Lapinlahden tunnettavuuden lisääminen	Kunnan viestinnän jatkuva kehittäminen		
	Panostetaan rekrytointi-ilmoituksiin (positiivinen työntajakuva) ja perehdytykseen	Onnistuneiden rekrytointien määrä	25 onnistunutta rekrytointia.

Palvelemme intohimoisesti

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Palveluketjumme ovat sujuvia ja tehokkaita	Kunnan talouden tasapainotussuunnitelma täytäntöönpano		suunnitelma toteutettiin aktiivisesti ja tarkalla seurannalla.
Henkilöstömme voi hyvin ja kokee työnsä merkitykselliseksi	Laaditaan henkilöstöstrategian ja henkilöstösuunnitelman (sisältää henkilöstön osaamisen kehittämisen ja urapolut)	Henkilöstöstrategia/-suunnitelma	Ei toteutunut, mutta virkojen osalta tehtiin selvitys.
	Toteutamme hyvinvointikyselyn ja henkilöstötilinpäätöksen johtopäätösten mukaisia toimenpiteitä	Vastaajien määrä Sovitut toimenpiteet	Kysely toteutettiin. Kyselyyn vastasi 144 työntekijää eli 49,8%.
	ABC- mallin kehittäminen		
	Toteutamme koulutussuunnitelmaa	koulutuksiin osallistumismäärät	53 henkilöä
Palvelumme houkuttelevat lapsiperheitä	Lapsivaikutusten arviointi	Arviointien määrä	
	Järjestetään koulutus viranhaltijoille	Toteutetut koulutukset	

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	ja valtuutetuille, jossa kirkastetaan tavoite		

Teemme hyvinvointia edistävää yhteistyötä

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tuemme kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatiminen		Valtuusto hyväksyi 16.6.2025 laajan hyvinvointikertomuksen 2021-2025. Uusi hyvinvointisuunnitelma hyväksytään keväällä 2026.
	Vaikutusten ennakoarvointi (EVA) otetaan käyttöön päätöksenteossa <ul style="list-style-type: none"> • Ennakoarvointilomakkeen kehittäminen • Viranhaltijoiden ennakoarvointiin kouluttaminen • Ennakoarvointilomakkeen käyttöönotto 	Koulutukseen osallistuneiden määrä ja saatu palaute. Tehtyjen ennakoarvointien määrä EVA-prosessien määrä, joissa on hyödynnetty vaikuttamistoimielimiä tai muita sidosryhmiä.	Ei toteutettu.
	Osallistava budjetointi <ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaiskyselyt • Henkilökuntakyselyt • Kuulemistilaisuudet • Valtuustoseminaarit 	Kuntalaiskyselyiden määrä Henkilökuntakyselyiden määrä Kuulemistilaisuuksien määrä Valtuustoseminaarien määrä	Kuntalaisille järjestettiin 7 erilaista kyselyä. Kuulemistilaisuuksia järjestettiin 5. Valtuuston iltakouluja järjestettiin 5 kpl. Valtuuston strategiatyöpajoja järjestettiin 3 kpl.
	Kunnan toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen <ul style="list-style-type: none"> • Tilannekuvan laatiminen • Kuntalaisten kuuleminen • Kunnan toimialojen kuuleminen 	Valmis 2026 Kuulemistilaisuuksien määrä	

Olemme yritysten kanssa samalla puolella

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
---------------------	--------------	---------	----------------

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Yrittäjätverkosto tuottaa yhteistyömalleja ja hyötyä yrittäjille	Hankintaohjeistuksen hyödyntäminen paikallisissa hankinnoissa	Paikallisten hankintojen määrä	
	Säännöllinen ja jatkuva foorumi yrittäjyyteen	Foorumien määrä	1 kpl hankintailta 1 kpl kaikille yrittäjille suunnattu aamukahvitilaisuus, 5 kpl tiimin kokousta
Yritysten työvoiman saatavuus helpottuu	Asuntojen aktiivinen markkinointi		
Yritysten määrä kasvaa		Yritysten nettomuutos	- 4
Infrastruktuurimme vastaa yritysten tarpeita	<ul style="list-style-type: none"> Tietoliikenneverkon kehittäminen Tonttien ja toimitilojen aktiivinen markkinointi Lupaprosessien kehittäminen Päätösten yritysvaikutusten arviointi 	Uudet tonttikaupat Päätösten arviointimäärät	myydyt tontit: 1 asuin- ja 2 yritystontti

Taloutemme ja menomme ovat tasapainossa

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tulomme ja menomme ovat tasapainossa	Tasapainotussuunnitelman toteuttaminen	Kustannukset/palvelu	Tasapainotussuunnitelmaa toteutettiin suunnitelmallisesti ja sen tulokset näkyivät hyvänä tuloksena.
	Henkilöstömäärä ja osaaminen tarpeiden mukaan	Henkilöstömäärän muutos	- 13
	Ostopalveluiden käyttö tarvittaessa	Ostopalvelusopimusten määrä	
	Tehostaan tilankäyttöä	Tilojen käyttöaste Tilaneliöt/työntekijä	
	Huomioidaan käyttö- ja ylläpitokulut investointeja suunniteltaessa	Poistojen suhde/lainojen lyhennykset Lainaa/kuntalainen Ylijäämän määrä/suhteessa edelliseen vuoteen	lainoja lyhennettiin suunnitellusti, uutta velkaa ei otettu. Kokonaisvelka (pitkä+lyhyt) väheni 4,3, milj. euroa.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
			Lainamäärä/asukas väheni 426 euroa ja ylijäämä kasvoi 1746 euroa/asukas.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	Toteuma 2025	TA 2025	TA muutos 2025	TA YHT 2025	Erotus €
Myyntituotot	7 284	24 726	3 510	0	3 510	21 216
Maksutuotot	106 829	114 246	124 850	0	124 850	-10 604
Tuet ja avustukset	55 354	106 114	88 786	0	88 786	17 328
Vuokratuotot	0	1 015	0	0	0	1 015
Muut toimintatuotot	10 532	7 386	7 900	0	7 900	- 514
TOIMINTATUOTOT	180 000	253 486	225 046	0	225 046	28 440
Henkilöstökulut	- 922 301	-1 118 654	-1 099 460	0	-1 099 460	-19 194
Palvelujen ostot	- 180 868	- 263 352	- 196 285	0	- 196 285	-67 067
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 105 208	- 121 664	- 109 740	0	- 109 740	-11 924
Vuokrakulut	- 395 646	- 392 241	- 387 574	0	- 387 574	-4 667
Muut toimintakulut	-7 528	-4 305	-3 750	0	-3 750	- 555
TOIMINTAKULUT	-1 611 551	-1 900 216	-1 796 809	0	-1 796 809	- 103 406
TOIMINTAKATE	-1 431 551	-1 646 730	-1 571 763	0	-1 571 763	-74 966
VUOSIKATE	-1 431 551	-1 646 730	-1 571 763	0	-1 571 763	-74 966
Poistot ja arvonalentumiset	-5 417	-5 417	0	0	0	-5 417
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 417	-5 417	0	0	0	-5 417
Tilikauden tulos	-1 436 968	-1 652 147	-1 571 763	0	-1 571 763	-80 383

Hyvinvointipalvelut Ulkoiset	TP 2024	Toteuma 2025	TA 2025	TA muutos 2025	TA YHT 2025	Erotus €
Myyntituotot	7 284	24 726	3 510	0	3 510	21 216
Maksutuotot	105 993	114 246	124 850	0	124 850	-10 604
Tuet ja avustukset	55 354	106 114	88 786	0	88 786	17 328
Vuokratuotot	0	1 015	0	0	0	1 015
Muut toimintatuotot	10 532	7 386	7 900	0	7 900	- 514
TOIMINTATUOTOT	179 164	253 486	225 046	0	225 046	28 440
Henkilöstökulut	- 922 301	-1 118 654	-1 099 460	0	-1 099 460	-19 194
Palvelujen ostot	- 180 868	- 262 542	- 196 285	0	- 196 285	-66 257
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 105 208	- 121 559	- 109 740	0	- 109 740	-11 819
Vuokrakulut						
Muut toimintakulut						
TOIMINTAKULUT	-1 241 534	-1 557 712	-1 438 165	0	-1 438 165	- 119 547
TOIMINTAKATE	-1 062 370	-1 304 226	-1 213 119	0	-1 213 119	-91 107
VUOSIKATE	-1 062 370	-1 304 226	-1 213 119	0	-1 213 119	-91 106
Poistot ja arvonalentumiset	-5 417	-5 417	0	0	0	-5 417
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 417	-5 417	0	0	0	-5 417
Tilikauden tulos	-1 067 787	-1 309 643	-1 213 119	0	-1 213 119	-96 523

Hyvinvointipalvelut erkaantuivat vuonna 2025 osana organisaatiomuutosta sivistysosastosta, tekniseltä osastolta ja hallintopalveluista. Hyvinvointipalvelut koostuvat kirjastopalveluista, vapaasta sivistystyöstä (kansalaisopisto ja musiikkiopisto), nuorisotyöstä sekä kulttuuri, liikunta- ja vapaa-aikapalveluista.

Toimintamenot ovat toteutuneet noin 5 % budjetoitua korkeampana. Poikkeamat vuoden 2025 talousarvioon selittyvät sillä, että nuoristyön osalta siirto uusien tuloihin on kasvattanut menoja sekä remontoinnin että vuokrakulujen osalta. Lisäksi liikuntapalveluissa jäähallin käyttökustannukset eivät ole olleet talousarviossa. Sekä nuoristyötilojen vuokrat ja jäähallin käyttökustannukset aiheuttavat sen, että ennusteen mukaan hyvinvointipalveluiden menot ylittyivät noin 80 000 euroa. Vertailu edellisvuoteen ei ole mahdollista, koska siirymiä tehtiin kaikilta osastoilta.

Mittarit ja tunnusluvut

Kansalaisopisto	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Opetustunnit	7088	6770	6558
Opiskelijat (netto) *	1392	1275	1211
Opiskelijat (brutto, ml. Luennot)	3569	3779	3144
Pidetyt tunnit / asukasluku	0.79	0.77	0.75
Opiskelijat / asukasluku (%)	15.5	14.4	13.8
Valtionosuus	335379	299963	313458
Myyntituotot	114257	110892	126703
Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Oppilaat	45	44	38
...joista musiikin perusopetuksessa, klassinen	44	43	36
...joista musiikin perusopetuksessa, rytmimusiikki	1	1	2
Varhaisiän musiikkikasvatus (muskarit, soitinkaruselli ja alkusoitto)	45	37	35
Viikkotuntimäärä		63.2	54.7
Vuosittainen tuntimäärä		2212	1915

Nuorisotoimi	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Nuorisotilat / yökahvila avoinna (pv)	268	315	253
Kävijöitä vuodessa	5838	5480	4484
leiripäivät / osallistujia vuodessa	9 / 92	23 / 212	14 / 140
Etsivän nuorisotyön / Valpas - toiminnan asiakkaat (v. 2023 >) / asiakastapaamiset	650 / 1014	520 / 1023	420
Kerhot ja ryhmät /osallistujia vuodessa	23 / 123	0,13	24 / 131
Muu toiminta ja tapahtumat / osallistujat vuodessa	24 / 585	22 / 601	26 / 902
Tilojen muut ulkopuoliset käyttäjät vuodessa	195	255	132
Vapaaehtoisten osallistumiskerrat vuodessa yhteensä henkilöä	29	13	14
Koulu / oppilaitos nuorisotyön käynnit	21 / 1312	28 / 1406	13 / 684

Kirjasto	TP 2024	TA 2025	TSE 2026	TSE 2027
Kokonaislainaus	129 258	130 000	130 000	130 000
Kokonaislainaus/asukasluku	14.6	14.6	14.6	14.6
Lähikirjaston lainaus	26 805	30 000	30 000	30 000
Hankinnat (niteitä, kpl)	3 149,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
Fyysiset käynnit	72 362	75 000	75 000	75 000
Fyysiset käynnit/asukasluku*	8.2	7.1	7.1	7.1
Taide- ja aineistonäyttelyt	73,00	60,00	60,00	60,00
Luku- tai kirjallisuusdiplomin suorittaneita oppilaita/vuosi	194,00	200,00	200,00	200,00
Aukiolotunnit, jolloin henkilökunta paikalla/vuosi	2 370,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00
Omatoimikirjastojen aukioloajat/vuosi	6 985,00	6 000	6 000	6 000,00
Kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetukseen osallistuneita ryhmiä/vuosi	26,00	30,00	30,00	30,00

Kulttuuri	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Muu kulttuuritoiminta €/as (ulkoiset nettomenot)	10.11	6.45	6.87
Kulttuuritapahtumat	6	6	7

Liikunta	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Hallien ja-salien kulkuoikeudet (Monitoimitalo kuntosali, Varpaisjärven liikuntahalli, Ripsakka)			1776
Liikuntaa tarjoavat yhteistyötahot (kolmas sektori)			22
Liikuntatapahtumat			6

Kirjasto

Lapinlahden kunnankirjasto tarjoaa laadukasta paikallispalvelua kahdessa toimipisteessä, sekä sähköisiä palveluita. Kirjastopalveluiden lisäksi Lapinlahden kunnankirjasto tarjoaa myös joitakin Kelan palveluita. Kirjasto kuuluu Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoon, sekä valtakunnalliseen e-kirjastoon. Yleisen kirjaston tehtävät määrittää kirjastolaki (2016/1492). Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on: tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolla tulee olla käytössään tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö, riittävät aukioloajat sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Yksi vakituinen henkilö irtisanoutui toukokuussa ja tilalle palkattiin määräaikainen sijainen. Uusi kirjastonhoitaja aloitti vakituudessa toimesta elokuussa.

Vapaa sivistystyö

Kansalaisopisto

Lapinlahden kansalaisopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Monipuolisen koulutustarjonnan tavoitteena on edistää kaikenikäisten ihmisten monipuolista kehittymistä, moninaista hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopiston ylläpitämisluvan mukaan kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia ja yleissivistystä sekä lisätä heidän valmiuksiaan toimia aktiivisesti muuttuvassa yhteiskunnassa.

Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Kansalaisopiston rehtori laati Ylä-Savon kansalaisopistoselvitystä työnsä ohella kevätkesällä 2026 yhdessä toisen selvityshenkilön kanssa. Kansalaisopistoselvitys valmistui suunnitellusti, mutta Lapinlahden kunnan tarjoamaan jatkoselvitysmahdollisuuteen Ylä-Savon yhteisestä kansalaisopistosta ei muissa kunnissa lähdetty mukaan. Kansalaisopisto sai käyttöönsä mm. tanssi- ja joogaopetukseen soveltuvat tilat vanhalta kunnantalolta. Lukuvuoden 2025–2026 opinto-opasta ei jaettu enää lapinlahtelaisiin kotitalouksiin. Kalenterivuoden 2025 opetustuntimäärä asetui 6.557,7 opetustuntiin. Opetustuntimäärää oli tarkoitus laskea talouden sopeuttamissuunnitelman mukaisesti edelleen 6.000 opetustuntiin vuoden 2026 aikana. Lapinlahden valtuustoryhmät tekivät joulukuussa 2026 aloitteen kansalaisopiston opetustuntimäärän nostamisesta 1.500 opetustunnilla v. 2027 alkaen, mikä on järkevää huomioida toiminnan lukuvuosirytmistä johtuen jo vuoden 2026 opetustuntikertymässä.

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipiste

Kuopion konservatorion Lapinlahden toimipisteen vuoden 2024 talousarvio on laadittu Lapinlahden kunnan ja Kuopion konservatorion välisen sopimuksen pohjalta. 16.1.2018 hyväksytyyn sopimuksen mukaan Lapinlahden kunnan kuntaosuus on 50.000 €/v.

Myönteinen näkyvyys ja vaikuttavuus yli kuntarajojen: Musiikin perusopetuksen laajuuden ylläpitäminen toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevällä ja suunnitellulla tasolla (40–45 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatus (muskarit + alkusoitot ja -laulu, musiikkipaja ja soitinkaruselli) tukee musiikin perusopetusta. Esiintymistoiminnan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Oppilasmäärä on kuntasopimuksen tavoitteessa. Myös valmentavassa opetuksessa olevien ja muskareissa olevien lasten määrät ovat vakaita.

Nuorisotyö

Nuorisotyö tarjoaa monipuolista toimintaa, kuten nuorisotilatoimintaa, etsivää nuorisotyötä, kerhoja ja leirejä, jotka edistävät nuorten harrastusmahdollisuuksia ja hyvinvointia. Tavoitteena on innostaa nuoria mielekkääseen tekemiseen, tukea sosiaalisia ja elämänhallinnan taitoja sekä ehkäistä syrjäytymistä, painottaen kasvatuksellista näkökulmaa. Toiminta on toteutunut suunnitellusti muutoin, mutta Nuorisotila Laparin muutto uusiin tiloihin keväällä 2025 aiheutti kolmen viikon tauon nuorisotilatoiminnassa Lapinlahdella sekä ylimääräisiä kustannuksia, joita ei ole kirjattu talousarvioon. Muutto on tuonut myös etua toimintaan, esimerkiksi entistä tiiviimpää yhteistyötä alivuokralaisena toimivan 4H:n kanssa.

Lapinlahden nuorisotyö sijoittuu pienten kuntien kärkijoukkoon lähes kaikilla mittareilla. Toiminta on vaikuttavaa, laaja-alaista ja kunnan kokoon nähden poikkeuksellisen tuloksellista. Vahvoja näyttöjä on erityisesti kouluyhteistyössä, osallisuudessa, Nuorisovaltuuston ohjauksessa ja yhdenvertaisuutta edistävissä erityishankkeissa.

Lapinlahden nuorisotyö tuottaa poikkeuksellisen hyvää vaikuttavuutta nykyresursseihin nähden. Toiminta on useilla osa-alueilla Suomen parhaassa 10–15 prosentissa, mikä on kunnalle imago- ja vetovoimatekijä. Jotta saavutettu taso voidaan säilyttää, henkilöstörakenteen vahvistaminen on tulevien vuosien tärkein kehittämistarve.

Havainnot nuorisotyöstö:

Nuorisotilat tavoittavat nuoria erinomaisesti. Käyntimäärät (4 484) ylittävät selvästi pienten kuntien keskiarvot ja vastaavat monia keskisuuria kuntia. Etsivä nuorisotyö toimii tehokkaasti. Tapaamismäärät ovat kunnan kokoon nähden korkeat, ja työnkuva sisältää myös ja esihenkilötehtäviä. Vakinaistettu kouluvalmentajan toimi, laaja tavoitavuus ja kattavat työmuodot nostavat kunnan selvästi valtakunnallisen keskiarvon yläpuolelle. Osallisuus- ja nuorisovaltuustotyö on poikkeuksellisen aktiivista ja rakenteellisesti hyvin tuettua. Yhdenvertaisuus- ja erityishankkeet (mm. Sateenkaariyhdistyksen voima, Saapas) nostavat Lapinlahden edelläkävijöiden joukkoon valtakunnallisesti.

Riskit nuorisotyössä:

Henkilöstörakenne on toimiva mutta haavoittuva. Pienet yksiköt, sijaisten puute ja useiden roolien kasaantuminen tekevät toiminnasta riippuvaista yksittäisistä työntekijöistä.

Kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika

Kulttuuripalvelut pyrkivät vahvistamaan Lapinlahden kuntakuvaa juurevana kulttuuripitäjänä tukemalla tapahtumajärjestäjiä ja käyntikohteita sekä tarjoamalla kulttuurielämyksiä. Lisäksi edistetään verkostoitumista eri toimijoiden kesken, tehdään yhteismarkkinointia ja avustetaan toimijoita lisäresurssien hankinnassa. Kulttuuritoimi tekee tiivistä yhteistyötä kulttuuripalvelujen kehittämiseksi Ylä- ja Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimien kanssa sekä hanketoiminnan parissa. Kuntaan palkattiin lyhyen tauon jälkeen vakituinen kulttuuri- ja viestintäkoordinaattori 100 % työajalla helmikuussa 2025 ja hänelle määräaikainen sijainen elokuussa 2025.

Matkailua kehitetään seudullisena yhteistyönä Iisalmen ja tienoosien -matkailupalveluverkostossa. Yhdessä elinkeinopalvelujen kanssa kunnassa alkoi kulttuuri- ja luontomatkailun kehittämishanke Kulttuuriroihu, jolla kehitetään kuntaa kulttuuri- ja luontomatkailun saralla. Hanke siirtyi vuoden 2025 aikana elinvoimapolkujen alaisuuteen.

Liikunta- ja vapaa-ajan palvelut edistää osaltaan kunnan asukkaiden hyvinvointia ja omatoimista liikkumista. Liikuntapalvelujen tehtäviin kuuluu kehittää ja tuottaa kunnan asukkaille liikuntapalveluja yhteistyössä muiden kunnan viranhaltijoiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Liikuntapalvelujen pyrkimyksenä on luoda mahdollisimmat hyvät edellytykset terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä lisääville monipuolisille liikuntaharrastuksille. Tärkeä osa yksikön tehtäviä on tehdä yhteistyötä eri yhteistyökumppanien, seuratoimijoiden ja yhdistysten kanssa. Lisäksi tuottaa liikunnallisia tapahtumia

yhteistyössä järjestöjen kanssa. Kunta tarjoaa monipuolisia liikuntapaikkoja- ja palveluita kuntalaisille maksutta.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen painopisteinä vuodelle 2025 olivat kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen sekä laajan hyvinvointisuunnitelman ja kertomuksen laatiminen yhdessä vaikuttamistoimielinten, kolmannen sektorin ja kunnan palvelualueiden kanssa. Valtuusto hyväksyi laajan hyvinvointikertomuksen kesäkuussa 2025, ja hyvinvointisuunnitelma tulee valtuuston hyväksyttäväksi maaliskuussa 2026. Kolmannen sektorin yhteistyötä vahvistettiin mm. uudistamalla yhdistysten avustuskäytäntöä ja avustussääntöä sekä liittymällä kulttuurihyvinvoinnin työryhmään ja käynnistämällä kulttuuriluotsitoimintaa yhteistyössä hanketoimijan ja kolmannen sektorin kanssa.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut jakaantuvat neljään tulosalueeseen: perusopetus, lukio, varhaiskasvatus ja tukipalvelut. Sivistysosasto vastaa noin 900 koululaisen esi- ja perusopetuksesta, 260 lapsen varhaiskasvatuksesta, 150 lukiolaisen opiskelusta ja sivistysosaston hallinnosta. Luvuissa on huomioitava sivistyspalveluiden ja hyvinvointipalveluiden eriyttäminen.

Marraskuussa valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen vuotta 2025 koskien. Sivistysosaston talousarviota 2025 pienennettiin 520 000e. Muutettuun talousarvioon nähden sivistysosaston käyttötalouden tulot ylittyivät noin 47 300e ja menot alittuivat 474 000e muutettuun talousarvioon nähden. Kokonaisuudessa toimintakate 521 700e.

Merkittävimmät toimintatulojen ylitykset ovat tulleet myyntituotoista n. 165 500e. Tuet ja avustukset jäivät talousarviotavoitteesta n. 108 000e. Toimintakuluissa kaikilta osin alitettiin talousarvio. Alituksia tuli henkilöstökuluissa 286 500e, avustuksissa 63 600e, muissa toimintakuluissa 56.700e, palveluiden ostoissa 52 600e sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 14 500e. Tähän on ollut vaikuttamassa talouden tasapainotussuunnitelman mukaiset henkilöstövähennykset ja tarkka taloudenpito kaikissa toiminnoissa.

Sivistyspalvelut Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	Toteuma 2025	TA 2025	TA muutos 2025	TA YHT 2025	Erotus €
Myyntituotot	782 611	890 556	724 900	0	724 900	165 656
Maksutuotot	95 240	181 725	178 000	0	178 000	3 725
Tuet ja avustukset	246 655	232 575	340 535	0	340 535	- 107 960
Muut toimintatuotot	32 507	13 034	27 000	0	27 000	-13 966
TOIMINTATUOTOT	1 157 013	1 317 891	1 270 435	0	1 270 435	47 456
Henkilöstökulut	-9 107 531	-11 481 992	-12 087 775	318 999	-11 768 776	286 784
Palvelujen ostot	-2 825 586	-3 299 246	-3 514 652	171 001	-3 343 651	44 405
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 286 912	- 338 869	- 353 395	0	- 353 395	14 526
Avustukset	0	- 556 367	- 620 000	0	- 620 000	63 633
Vuokratulut	-2 467 257	-2 517 737	-2 820 577	30 000	-2 790 577	272 840
Muut toimintakulut	-14 186	-25 742	-9 350	0	-9 350	-16 392
TOIMINTAKULUT	-14 701 472	-18 219 953	-19 405 749	520 000	-18 885 749	665 796
TOIMINTAKATE	-13 544 459	-16 902 062	-18 135 314	520 000	-17 615 314	713 252
Muut rahoituskulut	-2 520	-0	0	0	0	-0
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 520	-0	0	0	0	-0
VUOSIKATE	-13 546 980	-16 902 062	-18 135 314	520 000	-17 615 314	713 252
Poistot ja arvonalentumiset	-6 260	-29 152	0	0	0	-29 152
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 260	-29 152	0	0	0	-29 152
Tilikauden tulos	-13 553 240	-16 931 214	-18 135 314	520 000	-17 615 314	684 100

Sivistyspalvelut Ulkoiset	TP 2024	Toteuma 2025	TA 2025	TA muutos 2025	TA YHT 2025	Erotus €
Myyntituotot	782 611	890 451	724 900	0	724 900	165 551
Maksutuotot	95 240	181 725	178 000	0	178 000	3 725
Tuet ja avustukset	246 655	232 575	340 535	0	340 535	- 107 960
Muut toimintatuotot	32 507	13 034	27 000	0	27 000	-13 966
TOIMINTATUOTOT	1 157 013	1 317 786	1 270 435	0	1 270 435	47 351
Henkilöstökulut	-9 107 531	-11 481 992	-12 087 775	318 999	-11 768 776	605 783
Palvelujen ostot	-2 824 232	-3 291 008	-3 514 652	171 001	-3 343 651	223 644
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 286 813	- 338 869	- 353 395	0	- 353 395	14 526
Avustukset	0	- 556 367	- 620 000	0	- 620 000	63 633
Vuokratulut						
Muut toimintakulut						
TOIMINTAKULUT	-12 564 338	-16 037 145	-17 031 467	520 000	-16 511 467	994 322
TOIMINTAKATE	-11 407 325	-14 719 359	-15 761 032	520 000	-15 241 032	1 041 673
Muut rahoituskulut	-2 520	-0	0	0	0	-0
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 520	-0	0	0	0	-0
VUOSIKATE	-11 409 846	-14 719 359	-15 761 032	520 000	-15 241 032	1 041 673
Poistot ja arvonalentumiset	-6 260	-29 152	0	0	0	-29 152
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 260	-29 152	0	0	0	-29 152
Tilikauden tulos	-11 416 106	-14 748 511	-15 761 032	520 000	-15 241 032	1 012 521

Perusopetus

Martikkalan ja Paloisten koulut lakkautettiin kuluneen vuoden aikana. Näistä kouluista oppilaat ja henkilöstö siirtyivät Matin ja Liisan kouluun sekä Varpaisjärven kouluun. Määräaikaisen henkilöstön määrä väheni vuoden aikana. Muutetussa talousarviossa talousarvio pieneni 200 000e. Koko vuoden osalta tulot alittuivat -4 800e ja menot alittuivat 168 000e, toimintakate 163 200e.

Toimintakuluissa palvelujen ostoja lukuun ottamatta talousarvio alittui. Suurin alitus tuli henkilöstökuluissa 157 000e. Suurin ylitys, -61 700e, on palvelujen ostoissa, mikä koostuu asiakaspalveluiden ostostoista, ICT-palveluista ja ateriapalveluiden ostojen ylityksistä.

Vuoden 2025 aikana isompia remontointeja on tehty seuraavasti: Nerkoon koulussa/päiväkodissa putkiremontti, katon korjaus ja lukitusjärjestelmän vaihdos, Varpaisjärven koulussa esiopetustilojen remontointi päiväkotikäyttöön ja lukiolla opiskelijoiden tilan seinien maalaus.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA 2025

Perusopetus järjestetään laadukasta opetusta annettujen resurssien puitteissa. Toiminnot supistuvat kouluverkon osalta, kun Martikkalan ja Paloisten koulut lakkautetaan 1.8.2025 alkaen. Lakkautuvien koulujen oppilaat ja henkilöstö siirtyvät Varpaisjärven ja Matin ja Liisan kouluihin. Kevään aikana siirtymää valmistellaan oppilaille muun muassa vierailuin ja yhteistyötä tehden uuteen kouluun. Koulunuorisotyön-tekijä on merkittävässä roolissa tätä muutosta tukemassa.

Elokuussa voimaan astuvaan oppimisen tuen lakiuudistukseen tehdään tarvittavat suunnitelmat muutoksista kevään 2025 aikana. Alakoulun äidinkielen ja matematiikan tuntimäärää lisätään valtakunnallisesti 1.8.2025 alkaen.

Koulujen yhteinen painopiste lukutaito näkyy koulujen toiminnassa vahvasti kevään ajan. Hanketyön kautta kehitetään koulukohtaisesti valittuja kehittämiskohteita, tasa-arvoisen oppimisen mahdollisuuksia ja henkilöstön

mielenhyvinvointia. Tavoitteena on oppilaiden kouluun kiinnittymistä, yhteisöllisyyttä ja oppilaiden hyvinvointia edistävän työmuodon vakiinnuttaminen koulujen toimintaan. Oppilaiden haasteiden moninaistuttua koulun pitää pystyä huomioimaan entistä paremmin oppituntien ulkopuolinen toiminta. Koulukiusaamisen vastaista toimintamallia toteutetaan yhteisesti sovittujen menettelytapojen kautta ja arvioidaan Kiva Koulu-kyselyin yhdessä Turun yliopiston kanssa.

TOTEUMA 1.1.-31.12.2025.

TOIMINTASUUNNITELMAN POIKKEAMAT

Pääosin toiminta tapahtunut suunnitelmien mukaisesti. Marin ja Liisan koululla talousarvion poikkeamia on aiheutunut sijaiskustannuksista (työntekijöiden pitkäaikaiset poissaolot) ja oppilaiden tarve henkilökohtaisille avustajille (2 hlöä).

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Perusopetus	TP 2023	TP2024	TP2025
Perusopetuksen tuntimäärä, (ei sisällä hankerahoituksella toteutettuja tunteja)	2073	2023	1889
Tuntikehys/oppilas	2,14	2,22	2,3
Yleisopetusryhmien lkm	55	51	42
Erityisopetusryhmien lkm	10	10	10
Nettomenot/oppilas (ulkoiset menot)	9 417	9 738	9 436
Yleisopetuksen keskimääräinen ryhmäkoko alakouluissa	16,1	15,2	18,1
Yleisopetuksen keskimääräinen ryhmäkoko yläkouluissa	19,9	17,6	18,9
Oppilaskuljetusten kustannukset/kuljetusoppilas	2298	2662	2665
Oppilaita peruskoulussa tilastointipäivänä 20.9.	TP 2023	TP2024	TP2025
Alapitkä	75	70	62
Martikkala*	41 (30)	35 (26)	x
- joista esioppilaita	2 (2)	2	x
Nerkoo	59	52	49
- joista esioppilaita	5	6	5
Marin ja Liisan koulu	598	575	586
Varpaisjärven koulu	175	161	172
- joista esioppilaita	x	x	14
Paloisten koulu	25	19	x
- joista esioppilaita	4	0	x
Yhteensä	973	912	869
- joista esioppilaita	11	8	19
Kuljetusoppilaita peruskoulussa	484	454	425
Pidennetyssä oppivelvollisuudessa	21	24	23
Muut erityisoppilaat	76	66	59

Lukio

Lukiossa yhden lehtorin virka lakkautettiin. Lukion osalta talousarviota pienennettiin 50 000e. Koko vuoden osalta toimintatulot ylittyivät 2 400e ja menot alittuivat 50 700e. Toimintakate on 53 100e.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA 2025

Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys sekä riittävät tiedot ja taidot lukion jälkeistä jatko-opiskelua varten. Kuvataidelukion tehtävänä on tämän lisäksi antaa opiskelijalle mahdollisuus perehtyä syvällisesti kuvataiteeseen ja kehittää opiskelijan kuvallista ilmaisua.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu hieman pienemmälle tuntimäärälle kuin vuoden 2024 talousarvio. Nyt kaikki lukiossa opiskelevat ikäluokat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin, joten laitteet ja materiaalit ovat saavuttaneet kustannustasonsa, johon vaikuttaa vuosittain lukion opiskelijamäärä. Lukion toiminnoissa muutoin ei merkittäviä muutoksia.

Lukion toimintaa kehitetään tavoitteena laadukas opetus sekä kattava opintotarjonta työvälineinä opettajien ammatillinen osaaminen ja täydennyskoulutus, verkostoihin osallistuminen ja laadukkaat oppimateriaalit. Osallistuminen kuvataidelukioiden kehittämisverkoston toimintaan edistää kuvataideopetuksen laatua ja lisää yhteistyötä kuvataidelukioiden välillä.

Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kautta vahvistetaan lukiolaisten työelämä- ja jatko-opintovalmiuksia. Kehitetään edelleen lukion ja lukio-opintojen houkuttelevuutta yläkouluikäisten joukossa mm. erilaisin markkinoinnin keinoin. Toimintatapojen tarkastellaan ja kehitetään siten, että opetusmenetelmät, oppimisympäristöt ja arviointimenetelmät ovat monipuolisia ja ohjaavat sekä tukevat opiskelijaa opinnoissaan. Riittävän tuen tarjoaminen lukion opiskelijoille auttaa lukio-opintojen loppuun saattamisessa sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa.

TOTEUMA 1.1.-31.12.2025.

TOIMINTASUUNNITELMAN POIKKEAMAT

Opintosihteerin tehtävä on jaettu kahdelle osa-aikaisesti työskentelevälle henkilölle 1.8.2025-31.7.2026. Opintosihteerin pitkä virkavapaa vaikuttanut toimintaan. Huhtikuussa osa-aikainen sijainen saatiin hoitamaan osaa työtehtävistä, syksyllä on toimittu vajaalla miehityksellä, mikä on näkynyt käytännön toiminnoissa puutteena. Uuden lukuvuoden aloittaneiden opiskelijoiden määrä oli hieman ennakoitua suurempi. Lukion opetussuunnitelman muutos oppimisen tuesta ja erityisopetuksesta on otettu käyttöön ja henkilöstön koulutusta aiheen tiimoilta toteutettu. Lukion kehittämiseksi on toteutettu erilaisia toimenpiteitä, mm. lukuvuoden työryhmissä, jotka ovat tehneet suunnitellusti tehtäviään. Opintojaksoja on pystytty toteuttamaan suunnitellusti suhteuttaen opiskelijamäärään.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Lukio	TP 2023	TP2024	TP2025
Ulkoiset nettomenot/opiskelija	8 576	9 170	9 067
Tuntikehys	308	303,8	292
Tuntikehys/opiskelija	1,85	1,93	1,85
Toteutuneiden kuvataidelinjan opintojaksojen lkm	23	25	23

Lukio	TP 2023	TP2024	TP2025
Opiskelijoita 20.9	162	157	156
- joista vieraspaikkakuntalaisia	47	44	55
- joista lapinlahtelaisia	115	96	84
- kuvataidelinjalla	68	69	75
- yleislinjalla	94	71	63
- aikuislukiossa	1	2	1
- aineopiskelijoita	12	15	17
Ylioppilaita lukiosta	39	50	41

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen talousarviota pienennettiin 200 000 e. Koko vuoden osalta toimintatuotot ylittyivät 5 000e ja toimintakulut alittuivat n. 134 100e. Toimintakulujen alituksia oli enimmäkseen henkilöstökuluissa 82 800e ja avustuksissa 63 600e. Kokonaisuutena tulosalueen toimintakate on 139 200e.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA 2025

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimivuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää.

Varhaiskasvatusta järjestetään perhepäivähoitona tai päiväkotitoimintana kunnan itsensä järjestämänä: perhepäivähoitajia on 15, kaksi ryhmäperhepäiväkotia ja kuusi päiväkotia. Lisäksi kunta hankkii varhaiskasvatuspalveluja yksityisiltä palvelujen tuottajilta: yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella yksityisen hoidon tuen kuntalisällä. Yksityisen palvelujen tuottajia on kolme yksityistä perhepäivähoitajaa ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia. Tavoitteena on, että perhepäivähoito- ja päiväkotipaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita alueellisesti, laadullisesti ja määrällisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä pienenee, mutta varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin vaikea ennustaa luotettavasti, koska vaihtelua kysyntään tuo työllisyystilanne, opiskelumahdollisuudet ja lapsiperheiden muuttoliike. Lisäksi asiakasmaksujen alentamisen tavoitteena on nostaa lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot pienenevät, koska lasten määrä vähenee ja jo päätetyt asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat pienentävästi maksutuloihin.

Varhaiskasvatuksessa ovat painopistealueina vuonna 2025 toiminnan säännöllinen arviointi, monipuoliset oppimisympäristöt, liikunnalliset ja toiminnalliset menetelmät ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen.

TOIMINTASUUNNITELMAN POIKKEAMAT

Varhaiskasvatusta on tiivistetty Varpaisjärvellä seuraavasti 1.8.2025 alkaen: esiopetus siirtyi perusopetuksen järjestämäksi, koulun kiinteistössä aloitti päiväkotiryhmä ja ryhmäperhepäiväkoti lopetti toimintansa vuokratiloissa.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Varhaiskasvatus	TP 2023	TP2024	TP2025
henkilöstö	70	70	66
lapsia päiväkodissa (sisältää esiopetuksen)	200	220	214
lapsia perhepäivähoidossa	70	70	52
kotihoidon tuen piirissä olevien lasten keskimääräinen lkm/kk	60	45	36
lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	35	37	32

Tukipalvelut

Tukipalveluiden talousarviota pienennettiin 70 000e. Koko vuonna toimintatuotot ylittyivät 44 700e ja toimintakulut alittuivat 119 100e, mitkä selittyvät palveluiden ostojen alittumisena 105 700e. Kokonaisuutena tukipalveluiden kate vuodelta 2025 on 163 900e.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIOSSA 2025

Sivistysosaston tukipalveluihin kuuluu: sivistysosaston hallinto, koulutapaturmat ja hankkeet. Tavoitteena on jatkuvien hankkeiden loppuun saattaminen ja uusia hankkeiden hakeminen tarpeiden mukaan.

TOIMINTASUUNNITELMAN POIKKEAMAT

Toiminnassa ei poikkeamia tarkastelujaksolla.

Sivistysosaston hankkeista osa on jatkunut vuodelta 2024. Yhteisöllisen opiskeluhoillon ja Erasmus+ lyhytkestoisten liikkuvuuksien hankkeet päättyivät vuoden 2025 aikana. Toistuvia hankehakemuksia tehtiin Paikallisen harrastustoiminnan kehittämiseen ja Vieraskielisten opetuksen tukemiseen. Opiskeluhoitopalvelut ovat hyvinvointialueen vastuulla, ja terveydenhoitaja- ja kuraattoripalvelut ovat olleet riittävät, ja koulupsykologien saatavuus parani syyslukukauden aikana. Koulukuljetusten kilpailutuksen valmistelut aloitettiin loppu vuodesta.

Visionäärinen ja tekevä kunta

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Idea- ja kokeilukulttuurin rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kehityskeskusteluissa ja henkilöstöpalavereissa kannustetaan ideoihin ja kokeiluihin aloitteiden hyödyntäminen ideoinnissa • Kuntalaisten, lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajien palautteiden ja aloitteiden hyödyntäminen ideoinnissa • Oppilaiden ja lasten osallistaminen ideoimiseen ja kehittämiseen kouluilla ja varhaiskasvatuksessa. 	ideoiden ja kokeilujen määrä	<p>Kouluterveyskyselyn pohjalta Varpaisjärven koululla tehty tarkentava kysely oppilaille kouluruokailuajankohdasta -> ei muutostarvetta.</p> <p>Työhyvinvointiteemat lukuvuodelle henkilöstön toiveiden pohjalta (Varpaisjärvi).</p> <p>Oppilaskunnan ja vanhempainryhmän ideoimana kummitoimintaviikko toteutettu.</p> <p>Oppilas- ja huoltajakyselyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjaksi toteutettu.</p> <p>Koko koulu mukana yhteisen MOK-viikon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Henkilöstölle toteutettu kartoituskysely oppimisen tuesta (Varpaisjärvi).</p> <p>Ylipäätään kouluilla avoin ilmapiiri erilaisten ideoiden kokeilemiseen.</p>
Kehitämme kuntaa ekologisesti kestäväällä tavalla	<ul style="list-style-type: none"> • Päätöksien ja hankintojen teossa arvioidaan ympäristövaikutukset • Matin ja Liisan koulussa Vihreä lippu- toiminta • Jätteiden peruslajittelu kaikissa yksiköissä • Ilmastosuunnitelman edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa 	Toteutuminen	<p>Matin ja Liisan koululla toteutettu teknisen käsityön valinnaisessa polttomoottorikoneiden huoltoa ja korjausta, johon koneet saatu perheiltä. Penkkaripäivän jälkeen roskien siivousta koulun piha-alueella.</p>
Lapinlahden tunnettavuuden lisääminen	Hyvä rekrytointiprosessi ja perehdytys	Onnistuneiden rekrytointien määrä ja henkilöstön vaihtuvuus	Valtaosaan vakituisista tehtävistä saatu kelpoiset henkilöt.
	Some-näkyvyyden ylläpitäminen kunnan yhteisten viestintäohjeiden	päivitysten määrä	Instagram-tilit kaikilla kouluilla ja lukiolla ahkerassa

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	mukaisesti huomioiden yksiköiden erilaisuus vahvuutena		käytössä. Tiivistetty yhteistyötä osastojen välillä. Pedanet-sivuilla osa teksteistä myös englanniksi Erasmus+ akkreditoinnin tueksi (yhteistyökoulut ym.).

Palvelemme intohimoisesti

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Palveluketjumme ovat sujuvia ja tehokkaita	Sähköisen asioinnin edelleen kehittäminen: lomakkeiden kehittäminen	Toteutuminen	Wilma-lomakkeiston lisääminen paperisten lomakkeiden tilalle, esim. tapaturmailmoitukset . Koulun pedanet-sivujen päivittäminen.
	Kunnan nettisivujen päivittäminen aktiivisesti	Toteutuminen	
Henkilöstömme voi hyvin ja kokee työnsä merkitykselliseksi	<ul style="list-style-type: none"> Osallistumme henkilöstöstrategian ja henkilöstösuunnitelman laadintaan (sisältää henkilöstön osaamisen kehittämisen) AinoHealt'n aktiivinen käyttö työhyvinvoinnin edistämiseksi Hyödynnämme henkilöstön osaamista eri yksiköiden välillä ja huomioimme tämän uutta toimintaa suunniteltaessa. Toteutamme koulutussuunnitelmaa Kunnan tunnettuuden parantuminen parantaa kunnan työnantajakuva haluttuna työnantajana 	<p>Koulutuksiin osallistuminen</p> <p>Sairaspoissaolojen muutokset</p>	<p>Koululaitoksen yhteisiä hankkeita ja rahoituksia: tasa-arvorahoitus, OKKU-verkosto, kerhotoiminta, vieraskielisten opetus.</p> <p>Pedakahvilassa jaettu Erasmus+ kurssien kokemuksia ja sisältöjä, sekä tekoälykoulutuksen antia henkilöstön kesken.</p> <p>Oppimisen tuen uudistuksen koulutukset sekä keskustelut henkilöstöllä ja yhteisesti koulujen kanssa.</p> <p>Kehityskeskustelut 100% populus-lomakella.</p>
Palvelumme houkuttelevat lapsiperheitä	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme laadukkaasti määrärahojen puitteissa palveluitamme, jotka suoraan tai välillisesti vaikuttavat Lapinlahti kuvaan. Terveet ja ajanmukaiset rakennukset ja ammattitaitoinen henkilökunta 	Toteutuminen	<p>Ajanmukaiset digilaitteet niin luokissa, henkilöstöllä kuin opiskelijoillakin.</p> <p>Yhteisöllinen ja toiminnallinen työskentelytapa luo positiivista energiaa ja näkyvyyttä.</p>

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	<ul style="list-style-type: none"> Ajanmukaiset opetusvälineet 		

Tuemme hyvinvointia edistävää yhteistyötä

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tuemme kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi	<ul style="list-style-type: none"> yhteistyön tekeminen mm. hyvinvointialueen kanssa Yhteistyökumppaneiden toteuttamat palautekyselyt (mm. Servica) ja niiden hyödyntäminen 	Toteutuminen	<p>Yhteistyöpalavereja runsaasti.</p> <p>Ruokakasvatus osana yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä.</p> <p>Lukion hyvinvointiviikon tapahtumat.</p> <p>Yhteinen keskustelu paikallisten yritysten, nuorisotoimen, poliisin Ankkurin ja koulujen kesken, miten nuorten ilkeiden teot ja näpistykset saadaan loppumaan.</p>

Olemme yritysten kanssa samalla puolella

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Yrittäjäverkosto tuottaa yhteistyömalleja ja hyötyä yrittäjille	<ul style="list-style-type: none"> Käytämme paikallista hankintaohjeistusta Koulujen ja yritysten suunnitelmallinen yhteistyö, esim. kummiyritystoiminta 	Toteutuminen Lukumäärät	<p>Monitahoiset yhteistyömuodot: vierailut ja mm Alapitkän koululla käy paikallisen JL5 ruokailemassa usean kerran viikossa.</p> <p>Matin ja Liisan koululla säännöllinen yritys yhteistyö Valion kanssa.</p> <p>6.luokkien Yrityskylä-tunnit.</p>

Taloutemme on tasapainossa ja vakaalla pohjalla

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tulomme ja menomme ovat tasapainossa	<ul style="list-style-type: none"> Talouden tasapainotussuunnitelman toteuttaminen Henkilöstömäärä ja osaaminen tarpeiden mukaan 	Muutokset	Paloisten ja Martikkalan koululta siirtyneiden oppilaiden siirtymä on toteutunut onnistuneesti. Myös henkilökunnan siirtyminen Matin ja Liisan koululle on

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ostopalveluiden käyttö tarvittaessa • Tunnistetaan tuleva palvelutarve • Ohjataan tehostamaan tilankäyttöä • Huomioidaan käyttö- ja ylläpitokulut investointeja suunniteltaessa 		<p>onnistunut erinomaisesti.</p> <p>Esiopetuksen siirtyminen ja uusi yhdysluokka 0.-1. onnistunut Varpaisjärven koululla.</p> <p>Oppimisen tuki toteutunut suunnitellusti resurssimuutosten jälkeenkin.</p> <p>Tarkkaa taloudenpitoa toteutettu kaikissa yksiköissä koko vuoden 2025 ajan.</p>

Tekniset palvelut

Tekninen lautakunta vastaa kunnan organisaatiossa teknisten palveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä sekä investointien toteuttamisesta valtuuston hyväksymien päätösten, ohjeiden ja määrärahojen puitteissa. Ympäristölautakunta vastaa viranomaislautakuntana Ympäristöpalveluista, ympäristö – ja rakennusvalvonnasta. Tekniset palvelut sisältävät kolme (3) eri tulosyksikköä; tekninen toimi, liikenneväylät ja yleiset alueet ja kiinteistökeskus.

Tekninen toimi on teknisen osaston ohjaava osa ja kokoaa yhteen erilaiset teknisen- ja ympäristöpalvelujen toiminnot. Liikenneväylät ja yleiset alueet tulosyksikkö huolehtii katujen, teiden sekä puistojen, että liikunta-alueiden ja muiden yleisten alueiden kesä- ja talvikunnossapidosta sekä kunnalle kuuluvista yksityistieasioista. Kiinteistökeskus tulosyksikön vastuulle kuuluu kunnan omistamien kiinteistöjen hoito ja kunnossapito. Lisäksi kiinteistökeskus huolehtii useista erilaisista kunnan omistamien tytäryhtiöiden, Kaskihovi Oy:n ja Viitostien Ykköstilat Oy:n kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon liittyvistä asioista.

Tekninen lautakunta päättää hallintosäännön mukaan mittavimmista urakoista ja suuremmista suunnittelusopimuksista, sekä valvoo teknisen palvelun toimintaa. Kaavoituksen osalta tapahtui muutos valtuustokauden vaihtuessa kaavoitus asioiden siirryttyä tekniseltä lautakunnalta kaavatoimikunnalle. Tekninen toimi valmistelelee kaava-asiat kaavatoimikunnalle.

Ympäristöpalveluihin kuuluvat seuraavat tulosyksiköt; rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, Ympäristösuojelun yhteiset toiminnot ja vss-toimi.

Tekniset palvelut Ulkoiset ja sisäiset	TP 2024	Toteuma 2025	TA 2025	TA muutos 2025	TA YHT 2025	Erotus €
Myyntituotot	24 148	418 008	528 110	0	528 110	- 110 102
Maksutuotot	113 018	94 091	84 500	0	84 500	9 591
Tuet ja avustukset	82 232	48 846	0	0	0	48 846
Vuokratuotot	235 351	6 676 946	6 985 507	0	6 985 507	- 308 561
Muut toimintatuotot	980	1 227 999	15 780	950 000	965 780	262 219
TOIMINTATUOTOT	455 729	8 467 700	7 613 897	950 000	8 563 897	-96 197
Valmistus omaan käyttöön	0	1 810	0	0	0	1 810
Henkilöstökulut	- 281 402	-1 754 602	-1 993 093	0	-1 993 093	238 491
Palvelujen ostot	- 206 689	-1 402 960	-1 333 070	0	-1 333 070	-69 890
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 622	-2 159 266	-2 284 645	0	-2 284 645	125 380
Avustukset	0	- 151 867	- 152 500	0	- 152 500	633
Vuokratulot	-56 900	- 587 083	- 629 900	0	- 629 900	42 817
Muut toimintakulut	-2 706	- 363 059	-14 700	0	-14 700	- 348 359
TOIMINTAKULUT	- 622 319	-6 418 837	-6 407 908	0	-6 407 908	-10 929
TOIMINTAKATE	- 166 590	2 048 863	1 205 989	950 000	2 155 989	- 107 126
Muut rahoitustuotot	0	4 340	0	0	0	4 340
Rahoitustuotot ja -kulut	0	4 340	0	0	0	4 340
VUOSIKATE	- 166 590	2 053 203	1 205 989	950 000	2 155 989	- 102 786
Poistot ja arvonalentumiset	-64 711	-3 518 496	0	0	0	-3 518 496
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 711	-3 032 196	0	0	0	-3 032 196
Tilikauden tulos	- 231 301	-1 465 294	1 205 989	950 000	2 155 989	-3 621 282

Tekniset palvelut	TP	Toteuma	TA	TA muutos	TA YHT	Erutus
Ulkoiset	2024	2025	2025	2025	2025	€
Myyntituotot	24 148	408 961	528 110	0	528 110	- 119 149
Maksutuotot	113 018	94 091	84 500	0	84 500	9 591
Tuet ja avustukset	82 232	48 846	0	0	0	48 846
Vuokratuotot	195 170	3 622 159	3 659 200	0	3 659 200	-37 041
Muut toimintatuotot	0	1 227 057	0	950 000	950 000	1 227 057
TOIMINTATUOTOT	414 568	5 402 923	4 271 810	950 000	5 221 810	1 131 113
Valmistus omaan käyttöön	0	1 810	0	0	0	1 810
Henkilöstökulut	- 281 402	-1 754 602	-1 993 093	0	-1 993 093	238 491
Palvelujen ostot	- 206 480	-1 402 480	-1 333 070	0	-1 333 070	-69 410
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 622	-2 159 266	-2 284 645	0	-2 284 645	125 380
Avustukset	0	- 151 867	- 152 500	0	- 152 500	633
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
TOIMINTAKULUT	- 582 969	-6 113 453	-6 066 978	0	-6 066 978	-46 475
TOIMINTAKATE	- 168 401	- 710 530	-1 795 168	950 000	- 845 168	1 084 638
Muut rahoitustuotot	0	4 340	0	0	0	4 340
Rahoitustuotot ja -kulut	0	4 340	0	0	0	4 340
VUOSIKATE	- 168 401	- 706 190	-1 795 168	950 000	- 845 168	1 088 978
Poistot ja arvonalentumiset	-64 711	-3 518 496	0	0	0	-3 518 496
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 711	-3 032 196	0	0	0	-3 032 196
Tilikauden tulos	- 233 112	-4 224 686	-1 795 168	950 000	- 845 168	-2 429 518

Tilinpäätöksen luvut poikkeavat merkittävästi talousarvion loppulukemista vuoden 2025 lopussa tehdyn soterakennusten myynnin vaikutuksesta. Samassa yhteydessä myytiin myös muuta tilaa Viitostien Ykköstilat Oy:lle. Tilinpäätös näyttää 1,083 miljoonaa parempaa tulosta talousarvioon nähden toimintakatteen osalta. Kun taloutta vuodelta 2025 tarkastellaan ilman myynneistä aiheutuneita pysyvien vastaavien luovutusten voittoja ja tappioita, saadaan toiminnalliseksi tulokseksi noin 240 000 euroa talousarviota parempi tulos.

Tekninen toimi

Tekninen toimi on teknisen osaston ohjaava osa ja kokoaa yhteen erilaiset teknisen- ja ympäristöpalvelujen toiminnot. Tekninen toimi hoitaa kaavoihin liittyvää valmistelua ja ylläpitoa.

Toimintakate alittui noin 10 000 eurolla talousarvioon nähden. Keskeinen vuoden aikana tapahtunut muutos pitkä ajan normaaliin teknisen toimen toimintaan oli JTF-Suoniemi ja sen jatkohankkeen toteuttaminen. Teknisen toimen kautta kulki hankkeen palkka- ja konsulttikulut, sekä toisinpäin saadut avustusosuudet.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on luoda edellytykset turvalliselle ja sujuvalle liikkumiselle vuodenaikasta tai liikkumismuodosta riippumatta. Liikenneväylien ylläpidossa ja saneerauksessa pyritään korostamaan ja vahvistamaan vallitsevien liikenneympäristöjen luonnetta. Yleisien alueiden, puistojen, leikkikenttien ja uimarantojen turvallisuudesta ja viihtyisyydestä huolehditaan välineiden riittävän ylläpidon sekä vihertöiden avulla. Kunnan omistamien metsien hoidossa noudatetaan kestävä kehityksen periaatteita.

Tulosityksikön toimintakate alittui 6300 eurolla.

Toimintatuotot ylittyivät 59 400 eurolla, vaikka puunmyyntituloissa ei kauden aikana päästy talousarviossa arvioituun. Ennalta arvioimattomat toteutuneiden kiinteistökauppojen tulot, viiveellä maksuun tulleet avustukset ja korvaukset SUP-direktiivin mukaisesta kertakäyttömuovin siivouskustannuksista nostivat toimintatuottoja.

Toimintakulut ylittyivät 67 500 eurolla, vaikka talvikunnossapidon kustannukset alittuivat 92 500 eurolla. Kevään aikana tulleen säästön varaan laskettiin suunniteltua merkittävämpien päällystysten korjaamisen toteuttaminen katuverkolla, sekä toteuttamalla joitain liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Loppukaudesta hankittiin tulevia tarpeita varten esim. latuvalaistukseen LED-valaisimia, jotka asennetaan vuoden 2026 aikana.

Kun erilaisia hankintoja on talouskaudella paljon niin kulujen seuranta tulisi olla mahdollisimman viiveetöntä. Talousseurantajärjestelmän varsin pitkät viiveet menojen ja tulojen kirjautumisessa hankaloittavat tasapainosien lopputuloksen aikaansaamisessa. Tulosityksikön toimintakate alittui noin 6 300 eurolla.

Toimintatuotot ylittyivät 59 400 euroa. Puun myyntiä toteutui kauden aikana 36 600 euroa arvioitua vähemmän. Kauden aikana saatiin talousarviossa huomioimattomia tuloja toteutuneista kiinteistökaupoista 48 900 euroa ja viiveellä maksuun tulleista ELY-keskuksen investointihankkeille myöntämistä avustuksista 30 850 euroa. Lisäksi kunta sai ELY-keskukselta SUP-direktiivin mukaisia korvauksia kertakäyttömuovin siivouskustannuksista 16 660 euroa.

Toimintakulut ylittyivät 65 700 eurolla. Talvikunnossapidon kustannukset alittuivat 92 520 euroa ja toimintatuotot ylittyivät oletetusta. Tästä johtuen pystyttiin toteuttamaan 72 960 eurolla suunniteltua enemmän päällystyksiä, kuten Mykkäläntien päällystäminen välillä Pajuharjuntie - Linnansalmentie. Liikenneturvallisuustoimenpiteitä toteutettiin suunniteltujen lisäksi 21 900 eurolla mm rakentamalla hidaste Mykkäläntielle ja tilaamalla Itä-Suomen ja Siilinjärven liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä Varpaisjärven koulun henkilöautojen saattoliikenteen suunnittelu. Kunnan latuvalaistuksen osalta pystyttiin hankkimaan 17 240 eurolla valmiiksi Varpaisjärven laduilla LED-valaisimet, jotka asennetaan myöhempänä ajankohtana.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Liikenneväylät ja yleiset alueet	TP2023	TP2024	TP2025
Katujen kunnossapito			
Kadut ja kevyenliikenteenväylät, km	77	77	77
Kustannukset €/km	4 550	5 295	5 827
Katuvalaistus, km	62	63	63
Kustannukset €/km	1 610	1 540	1 042
Yksityistiet			
Avustettavat yksityistiet, kpl	161	161	162
Avustettavat yksityistiet, km	421	421	427
Kunnossapitoavustukset €	148 620	149 624	124 711
Perusparannusavustukset €	26 887	70 334	24 656
Puistot ja yleiset alueet			
Kunnossapito yhteensä, €	268 000	259 660	*133 000
Leikkikentät, kpl	14	14	*9
Uimarannat ja – paikat, kpl	12	11	11
Venevalkammat, kpl	8	8	8
Liikuntapaikat			
Kunnossapito yhteensä, €	*	*	248 000
Maa- ja metsätilat			
Puistometsät, ha	570	570	570
Talousmetsät, ha	1 030	1 030	1 030
Pellot, ha	54.1	54.1	54.1

* Yleisten alueiden kustannusten laskemistapa muuttuu 2025 kirjanpidollisten muutosten vuoksi, eikä ole suoraan verrannollinen 2024 ja aiempiin lukuihin

* Hiljentyväksi ja poistuvaksi määritellyt leikkipaikat purettu pois

* Liikuntapaikat olivat vuoteen 2024 asti oma tulosityksikkönsä. 2024 eteenpäin osa Liikenneväylät ja yleiset alueet tulosityksikköä

Kiinteistökeskus

Kiinteistökeskus vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpidosta, suunnitelmallisesta kunnossapidosta, sekä niiden erilaisista korjaus- ja rakennushankkeista, että vastaa ylläpito- ja perussiivouksesta. Lisäksi kiinteistökeskus huolehtii erilaisista kiinteistönhoidon ja hankkeiden asioiden hoidosta Lapinlahden Kaskihovi Oy:n ja Viitostien Ykköstilat Oy:n kiinteistöjen osalta.

Toimintakate ylittyi n. 955 000 € yli talousarvion, toimintakatteen ylittyminen johtuu sote kiinteistöjen myyntivoiton johdosta. Toimintakate jää ilman myyntivoiton huomioimista n. 210 000 € yli talousarvion.

Toimintatuotot ylittyivät n. 1,2 M€. Tulot ylittyivät sotekiinteistöjen myyntivoiton takia. Ilman sotekiinteistöjen myyntivoiton huomioimista tulot ovat talousarvion mukaiset.

Menot ylittyivät talousarvioon nähden noin 130 000 eurolla ylitys johtuu luovutus tappioiden n. 340 000 € alas kirjaamisesta. (sote kiinteistöjen myynti Virastokeskus, Varpakulma ja Satokulma)

Toiminnan menot ilman alaskirjauksia jäävät n. 210 000 € alle talousarvion. Suurimmat yksittäiset alitukset menopuolella ovat palkkakustannusten n. 110 000 € ja sähkön kustannukset n. 150 000 € jääminen alle talousarvion.

Menot ylittyivät talousarvioon nähden eniten puhtaanapitalpalveluiden n. 30 000 € ja muiden palveluiden ostojen osalta n. 43 000 € (Ystintie 5 purku)

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Rakennukset	Pinta-ala kem2	Tilavuus m3	Kpl
Julkiset rakennukset	9 812	45 632	9
Koulut	23 116	106 923	7
Yritystilat	6 040	22 643	12
Osakekiinteistöt, josta kunnan omistama	1 004	2 881	8
Pientalot	414	1 323	4
Muut rakennukset	5 174	19 607	17
Yhteensä	44 962	203 350	54

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan toiminnan määräävät pääasiassa eri muodoin rakentamislaki ja alueidenkäyttölaki asetuksineen. Lisäksi ohjaavana tekijänä on kunnan rakennusjärjestys.

Toimintakate alittui noin 10 000 eurolla, toimintakulujen alittuessa noin 4600 eurolla talousarviosta ja toimintatulojen ollessa talousarviota noin 5400 euroa suuremmat. Keskeisin muutos rakennusvalvonnan osalta oli rakennustarkastajan vaihtuminen kesken vuotta eläköitymisen vuoksi.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Rakennusvalvonta	TP2023	TP2024	TP2025
Käsiteltyjä lupahakemuksia	201	200	114
Lausuntoja, kpl	91	40	32
Tarkastuskäyntejä työmailla	414	300	300

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun tulosityksikön tehtävänä on käsitellä lupia ja ilmoituksia, suorittaa valvontaa ja antaa neuvontaa ja ohjausta, sekä tehdä ympäristöön liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä niin, kunnan asukkaille turvataan terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö.

Ympäristönsuojelun toimintakate alittui noin 6200 eurolla. Tuotot ylittivät talousarviossa arvioidun 5800 eurolla.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Ympäristönsuojelu	TP2023	TP2024	TP2025
Valvontatarkastuksia	100	130	28
Käsiteltyjä lupahakemuksia	5	10	6
Käsiteltyjä viemäriverkoston vapautushakemuksia	10	10	4
Ympäristövalistustapahtumia	5	5	0

Visionäärinen ja tekevä kunta

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Idea- ja kokeilukulttuurin rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kehityskeskusteluissa ja henkilöstöpalavereissa kannustetaan ideoihin ja kokeiluihin Kuntalaisten palautteiden ja aloitteiden hyödyntäminen ideoinnissa 	Ideoiden ja kokeilujen määrä	Kuntalaispalautteiden perusteella on tehty erilaisia toimia, mutta varsinaisia kokeiluiksi mielletäviä ei ole ollut.
Kehitämme kuntaa ekologisesti kestäväällä tavalla	Päivitetään valaisimia LED valaisimiin. Uusia valoja hankittaessa otetaan huomioon mahdollinen siirtyminen älykkääseen valaistuksen ohjaukseen.	Osuus valaisimista %	Led valaisimien kokonaisuus kunnalle jääneissä kiinteistöissä, kaduilla ja liikuntapaikoilla on arviolta 60%. Kiinteistöissä pienempi prosentuaalinen osuus kuin muuten.
	Toteutetaan vesistökuunnostuskohteita määrärahojen puitteissa	Toteutuminen	Vuonna 2025 ei ollut hankkeita
	Aurinkovoiman lisääntyvä hyödyntäminen	Toteutuneet kohteet	Kohteita kaikkiaan viisi. Terveyskeskukselle lisättiin aurinkopaneeleita vuoden 2025 aikana.
	Päätöksien ja hankintojen teossa arvioidaan ympäristövaikutukset		Hankintoja tehdessä on pyritty huomioimaan ympäristönäkökulma
Lapinlahden tunnettavuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Päivitetään uusia www. sivuja aktiivisesti Panostetaan rekrytointi-ilmoituksiin (positiivinen työntäjäkuva) ja perehdytykseen 	Onnistuneiden rekrytointien määrä	Ympäristön suojeluun ja rakennusvalvontaan haettiin uudet viranhaltijat vuoden 2025 aikana

Palvelemme intohimoisesti

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Palveluketjumme ovat sujuvia ja tehokkaita	<ul style="list-style-type: none"> Sähköisen asioinnin edelleen kehittäminen Kuvaamme palvelut ja niiden kehittämisen mallin Tuotamme talousarvioon yhteismitalliset palvelukuvaukset (kysymykset, joihin vastataan: kenelle ja miten, toimintaympäristön muutos ja palvelutarve) Määritetään palveluiden vasteajat Päivitämme kunnan 	Toteutuminen	Otettu käyttöön infraomaisuuden sähköinen paikkatietopohjainen järjestelmä. Ohjattu asiakkaita sähköisen asioinnin käyttöön.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	nettisivuille palvelut asiakaslähtöisesti		
Henkilöstömme voi hyvin ja koee työnsä merkitykselliseksi	<ul style="list-style-type: none"> Osallistumme henkilöstöstrategian ja henkilöstösuunnitelman laadintaan (sisältää henkilöstön osaamisen kehittämisen Toteutamme koulutussuunnitelmaa Strategian toimeenpano pitää sisällään henkilöstön kanssa käydyt keskustelut, joissa tavoitteena yhteinen linja mitä strategialla tavoitellaan ja mikä on jokaisen rooli strategian toteutuksessa Kehityskeskusteluihin ja henkilöstöstrategiaan otetaan mukaan urapolkujen suunnittelu Kunnan tunnettuuden parantuminen parantaa kunnan työnantajakuvaa haluttuna työnantajana 	Koulutuksiin osallistuminen	Koulutuksiin osallistuminen aktiivisinta rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osa-alueilla. Ajan vapauttaminen koulutuksiin monesti hankalaa ja koulutuksien kustannukset ovat korkeita.
	Toteutamme hyvinvointikyselyn ja henkilöstötilinpäätöksen johtopäätösten mukaisia toimenpiteitä	Sairaspoissaolot	Mukautettua työtä toteutunut
Palvelumme houkuttelevat lapsiperheitä	<ul style="list-style-type: none"> Pidämme yllä kattavaa tonttitarjontaa Toteutamme laadukkaasti määrärahojen puitteissa palveluitamme, jotka suoraan tai välillisesti vaikuttavat Lapinlahti kuvaan. 		Tontteja tarjolla yli 100 kpl kattavasti Nerkoan aluetta lukuunottamatta

Teemme hyvinvointia edistävää yhteistyötä

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tuemme kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi	<p>Hyvinvointipalvelujen määrittely</p> <ul style="list-style-type: none"> Määrittelemme mitä hyvinvointipalvelut Lapinlahden kunnassa teknisen osaston osalta tarkoittaa <p>Osallistava budjetointi osaksi hyvinvoinnin kehittämistä</p> <ul style="list-style-type: none"> Otamme osallistavan 	Toteutuminen	Määrittely tekemättä Osallistavan budjetoinnin valmistelussa mukana

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
	budjetoinnin osaksi hyvinvoinnin kehittämistä osaltamme <ul style="list-style-type: none"> Otamme hyvinvointialueen yhteistyöhön mukaan Teemme palveluiden tarvearviointia ja linkitämme siihen 3-sektorin palvelut 		

Olemme yritysten kanssa samalla puolella

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Yrittäjätverkosto tuottaa yhteistyömalleja ja hyötyä yrittäjille	Toteutamme kunnan hankintaohjetta Säännöllinen ja jatkuva foorumi yrittäjyyteen liittyvissä asioissa	Toteutuminen	Mukana yrittäjille suunnatussa hankintaillassa
Infrastruktuurimme vastaa yritysten tarpeita	Kaavoituksella pyritään ennakoimaan yritys- ja toimitilatonttien riittävyys		Käynnistetty Suoniemen alueen asemakaavoitus. Tavoitteena lisätä teollisuus- ja yritystontteja
	Lupakäsittelyssä huomioidaan hakijan hankkeen kiireellisyys lakien ja asetusten mukaisissa puitteissa		Lupakäsittelyt ovat olleet ripeitä
	Käytetään yritysvaikutusten arviointia asioiden valmistelussa ja päätöksenteon avuksi		Yritysvaikutuksien arvioinnit ei ole olleet täysin kattavia

Taloutemme on tasapainossa ja vakaalla pohjalla

Strateginen tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma 31.12.
Tulomme ja menomme ovat tasapainossa	<ul style="list-style-type: none"> Talvikunnossapidon konetyötuntien seuranta. Käytössä sähköinen ajoseurantajärjestelmä. Palveluverkoston tarkastelu 	h/km, €/km	Koneissa ajoseurantajärjestelmä 21,7 h/km 1863 €/km
	<ul style="list-style-type: none"> Henk. määrä ja osaaminen tarpeiden mukaan Ostopalveluiden käyttö tarvittaessa Tunnistetaan tuleva palvelutarve Ohjataan tehostamaan tilankäyttöä Huomioidaan käyttö- ja ylläpitokulut investointeja suunniteltaessa 		Kiinteistönhoidon, liikunta-alueiden ja ulkoaluetekijöiden ristikkäinen käyttö kaikella tavoin, erityisesti osaamisen hyödyntäminen

Investointien toteutuminen

Investointien kokonaissumma talousarviossa vuodelle 2025 oli kaikkiaan nettomenojen osalta 1 400 000 euroa, alkuperäisen talousarvion summan ollessa 1 300 000 euroa. Valtuusto teki päätöksen vuoden aikana lisämäärärahaa, 100 000 euroa, Haapakujan rakentamiseen.

Vuoden aikana suunniteltiin ja tehtiin erilaisia määrärahojen siirtoja talousarvion sisällä kohteiden ja sitovuustasojen välillä (valtuusto 16.12.2025 § 72). Yhteenlasketut kokonaiskustannukset investointikohteiden osalta pysyivät hyvin talousarviossa määritellyn kokonaisnettosumman sisällä. Kaikkiaan investointeihin meni 1 317 751 euroa.

Peltoniemen katujen saneeraus oli suurin menokohde. Monivuotinen hanke otti vuonna 2025 leijonan osan investointimäärärahoista kaikkiaan noin 473 000 euroa ylittäen alkuperäisen arvion 43 000 eurolla. Hanke jatkuu 2026. Nerkoon koulun ja päiväkodin vesikaton, linjasaneerauksen ja lukituksen peruskorjaukseen meni reilu 170 000 euroa, joka oli noin 50 000 arvioitu pienempi meno. Asemanseudun rakennuksien peruskorjaukseen ja maalaamiseen käytettiin melkein 54 000 euroa, joka oli melkein tuplaten alkuperäiseen arvioon nähden. Terveyskeskuksen aurinkovoiman laajennuksen suhteen alkuperäisestä varatusta 80 000 eurosta kului reilu puolet 42 000 euroa. Palvelukeskus Orvokin pesuhuoneremontteihin varatusta rahasta osa ohjattiin paloilmoinlaitteiston uusimiseen, kun se hajosi alkuvuodesta 2025. Vuoden aikana päätettiin toteuttaa Haapakujan rakentaminen ja siihen kului lopulta noin 104 000 euroa määrärahan ollessa 100 000 euroa. Varautumiseen liittyen liikuteltavan aggregaatin määrä raha 50 000 euroa ylittyi noin 7000 eurolla. Suoniemen biotermiinalin rakentaminen tuli investointeihin kesken vuoden, kun tuli mahdolliseksi hakea tukea kyseenalaiseen hankkeeseen ja avustuspäätös siihen sitten saatiin. Suoniemeen meni euroja vuoden 2025 aikana noin 104 000 euron edestä hankkeen jatkuessa vuoden 2026 aikana. Avustusosuutta tai sen erää haetaan vasta vuoden 2026 aikana. Terveyskeskuksen keittiön lattiankorjaus ei toteutunut.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

ulkoiset	TA 2025	Talousarvio muutokset	Talousarvio 2025	TP 2025	Erotus
TOIMINTATUOTOT	5 914 907	950 000	6 864 907	7 293 719	1 378 812
Myyntituotot	1 359 836	0	1 359 836	1 343 788	-16 048
Maksutuotot	387 350	0	387 350	390 062	2 712
Tuet ja avustukset	459 621	0	459 621	630 968	171 347
Vuokratuotot	3 672 200	0	3 672 200	3 627 559	-44 641
Muut toimintatuotot	35 900	950 000	985 900	1 299 533	1 263 633
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	1 810	1 810
TOIMINTAKULUT	-29 355 005	520 000	-28 835 005	-28 117 128	1 237 877
Henkilöstökulut	-16 015 536	318 999	-15 696 537	-15 070 418	945 118
Palvelujen ostot	-7 806 894	171 001	-7 635 893	-7 376 474	430 420
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 766 580	0	-2 766 580	-2 634 856	131 724
Avustukset	-1 932 500	0	-1 932 500	-1 878 963	53 537
Muut toimintakulut	- 833 495	30 000	- 803 495	-1 156 416	- 322 921
TOIMINTAKATE	-23 440 098	1 470 000	-21 970 098	-20 823 409	2 616 689
Verotulot	19 855 000	- 161 000	19 694 000	19 733 357	- 121 643
Valtionosuudet	5 778 834	362 000	6 140 834	6 081 966	303 132
Rahoitustuotot ja -kulut	780 000	0	780 000	1 070 168	290 168
Korkotuotot	567 000	0	567 000	573 746	6 746
Muut rahoitustuotot	1 150 000	0	1 150 000	1 246 545	96 545
Korkokulut	- 917 000	0	- 917 000	- 748 085	168 915
Muut rahoituskulut	-20 000	0	-20 000	-2 038	17 962
VUOSIKATE	2 973 736	1 671 000	4 644 736	6 062 082	3 088 346
Poistot ja arvonalentumiset	-3 109 000	0	-3 109 000	-3 613 827	- 504 827
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 109 000	0	-3 109 000	-3 127 527	-18 527
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	- 135 264	1 671 000	1 535 736	2 448 255	2 583 519
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	- 500 000	- 500 000
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	- 170 000	- 170 000
Tilikauden yli-/alijäämä	- 135 264	1 671 000	1 535 736	1 778 255	1 913 519

Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvio rahoitusosan toteutumisvertailu 2025	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	2 973 000	1 671 000	4 644 000	5 142 082	498 082
Vuosikate	2 973 000	1 671 000	4 644 000	6 062 082	1 418 082
Satunnaiset erät				-500 000	-500 000
Tulorahoituksen korjauserät				-420 000	-420 000
Investointien rahavirta	-1 300 000	-100 000	-1 400 000	13 242 522	14 642 522
Investointimenot	-1 329 000	-100 000	-1 429 000	-1 328 086	100 914
Rahoitusosuudet invest.menoihin	29 000		29 000	4 200	-24 800
Pys. vastaavien hyöd. luov.tulot				14 566 408	14 566 408
Toiminta ja investoinnit, netto	1 673 000	1 571 000	3 244 000	18 384 604	15 140 604
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys				-14 434 300	-14 434 300
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000	-2 000 000	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 957 000		-3 957 000	-3 957 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				-13 563	-13 563
Vaihto-omaisuuden muutos				0	0
Saamisten muutos				-301 983	-301 983
Korottomien velkojen muutos				-337 294	-337 294
Oman pääoman muutokset				-5 000	-5 000
Rahavarojen muutos	-284 000	-429 000	-713 000	-664 536	48 464

Investointien toteutuminen

Toimiala	TA 2025	Ta- muutos	TA+muutos	TP 2025	Poikkeama
	1 000	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
KIINTEISTÖT	-685	-	-555	-522	33
Uudisrakentaminen ja isot peruskorjauskohteet					
Menot	-320	90	-230	-282	-52
Tulot		-		0	0
Netto	-320		-230	-282	-52
Pienet peruskorjauskohteet ja suunnittelut					
Menot	-110	40	-70	-13	57
Tulot	0	-		0	0
Netto	-110	-	-70	-13	57
Talotekniikka, valvonta ja muut pienet investoinnit					
Menot	-255	-	-255	-227	28
Tulot	0	-		0	0
Netto	-255	-	-255	-227	28
KADUT, PUISTOT, LIIKUNTA JA MUUT YLEISET ALUEET					
	-456	-230	-686	-685	1
Uudisrakentaminen ja isot peruskorjauskohteet					
Menot	-430	-230	-660	-680	-20
Tulot					
Netto	-430	-230	-660	-680	-20
Pienet peruskorjauskohteet, suunnittelu ja päällystys					
Menot	-26		-26	-5	21
Tulot			0		
Netto	-26		-26	-5	21

Toimiala	TA 2025	Ta- muutos	TA+muutos	TP 2025	Poikkeama
	1 000	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikunta-alue tai muu liikuntarakentaminen					
Menot	0		0	0	0
Tulot					0
Netto	0		0	0	0
Muut pienet investoinnit					
Menot	0		0	0	0
Tulot					
Netto	0		0	0	0
MUUT INVESTOINNIT JA PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	-109		-109	-111	-2
Menot	-109		-109	-111	-2
Tulot	0		0	0	0
Netto	-109		-109	-111	-2
MAANHANKINTA	-50		-50	0	50
Menot	-50		-50	0	50
Tulot	0				0
Netto	-50		-50	0	50
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-1 300	-100	-1 400	-1 318	82
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-1 300	-100	-1 400	-1 318	82

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutuminen 2025

	Sito- vuus*) N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUS											
Toimielin											
KUNNANHALLITUS	B	4 818	0	4 818	4 406	412	148	0	148	284	136
HYVINVOINTIOSASTO	B	1 438	0	1 438	1 558	-120	225	0	225	253	28
SIVISTYSOSASTO	B	17 031	-520	16 511	16 037	474	1 270	0	1 270	1318	48
TEKNINEN OSASTO	B	6 067	0	6 067	6 113	-46	4 271	950	5 221	5403	182
Valmistus omaan käyttöön											
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		29 354	-520	28 834	28 114	720	5 914	950	6 864	7 258	366
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						19 855	-161	19 694	19 733	39
Valtionosuudet	B						5 779	362	6 141	6 082	-59
Korkotulot	B						567	0	567	574	7
Muut rahoitustulot	B						1 150		1 150	1 247	97
Korkomenot	B	917	0	917	748	169					
Muut rahoitusmenot	B	20	0	20	2	18					
TULOSLASKELMAOSA YHT.		937	0	937	750	187	27 351	201	27 552	27 636	84

	Sito- vuus*) N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
INVESTOINTIOSA											
KUNNANHALLITUS											
Maan ja kiinteistöjen hankinta	B	50		50	0	50	0	0	0		
Muut investoinnit ja pitkävaikutteiset menot	B				0	0					
TEKNINEN LAUTAKUNTA											
Kiinteistöt											
Uudisrakentaminen ja isot perusk	B	320	-90	230	266	-36	0	0	0		
Pienet peruskorjaukset ja suunnittelu	B	110	-40	70	13	57	0	0	0	0	0
Talotekniikka, valonta ja muut inv.	B	225	0	225	227	-2	0	0	0	0	0
Kadut, puistot, liikunta ja muut yleiset alueet											
Uudisrakentaminen ja isot perusk	B	430	230	660	680	-20	0	0	0	0	0
Pienet peruskorjaukset ja suunnittelu	B	26	0	26	0	26	0	0	0	0	0
Liikunta-alue tai muu liikuntarakent.	B	0	0	0	25	-25		0	0	4	4
Muut pienet investoinnit	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut investoinnit ja pitkävaikutteiset menot	B	109	0	109	110	-1					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		1 270	100	1 370	1 321	49	0		0	4	4
RAHOITUSOSA											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						2 000		2 000	0	-2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 745	0	3 745	3 745	0				0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0		0		0	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		3 745		3 745	3 745	0	2 000	0	2 000	0	-2 000

N = ei sitova

B = sitova

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2025	2024
	€	€
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	1 343 787,57	1 586 503,23
Maksutuotot	390 061,57	459 146,52
Tuet ja avustukset	630 967,99	683 583,59
Muut toimintatuotot	4 927 091,92	3 740 174,11
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 291 909,05	6 469 407,45
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-15 070 418,30	-15 464 908,72
Palkat ja palkkiot	-12 354 131,52	-12 636 805,08
Henkilöstökulut	-2 716 286,78	-2 828 103,64
Eläkekulut	-2 458 932,68	-2 687 897,43
Muut henkilösivukulut	-257 354,10	-140 206,21
Palvelujen ostot	-7 376 474,48	-6 710 563,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 634 856,13	-2 576 454,98
Avustukset	-1 878 963,25	-1 521 168,92
Muut toimintakulut	-1 156 416,23	-881 672,39
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 117 128,39	-27 154 768,51
TOIMINTAKATE	-20 823 409,34	-20 685 361,06
Verotulot	19 733 357,14	19 746 644,88
Valtionosuudet	6 081 966,00	4 985 468,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 070 167,93	937 738,09
Korkotuotot	573 745,95	445 335,73
Muut rahoitustuotot	1 246 545,40	1 482 709,30
Korkokulut	-748 085,43	-985 957,57
Muut rahoituskulut	-2 037,99	-4 349,37
VUOSIKATE	6 062 081,73	4 984 489,91
Poistot ja arvonalentumiset	-3 613 827,04	-3 784 555,94
TILIKAUDEN TULOS	2 448 254,69	1 199 933,97
Satunnaiset erät	-500 000,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-170 000,00	-500 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 778 254,69	699 933,97

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.25	1.1. - 31.12.24
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	18 384 223,85	2 926 392,70
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 141 701,45	4 986 956,77
VUOSIKATE	6 062 081,73	4 984 489,91
SATUNNAISET ERÄT	-500 000,00	0,00
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-420 380,28	2 466,86
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	13 242 522,40	-2 060 564,07
INVESTOINTIMENOT	-1 328 085,60	-2 140 413,21
RAHOITUSOSUJEN INVESTOINTIIN PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULO	4 200,00	16 800,00
	14 566 408,00	63 049,14
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-19 049 115,14	519 438,43
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-14 434 300,00	-1 034,96
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-14 434 300,00	-1 034,96
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-3 956 974,56	1 029 312,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00	5 000 000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 956 974,56	-4 159 752,32
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0,00	189 064,32
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-5 000,00	-5 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-652 840,58	-503 838,61
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUT	-13 563,45	10 974,55
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0,00	0,00
SAAMISTEN MUUTOS	-301 982,95	109 445,41
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-337 294,18	-624 258,57
RAHAVAROJEN MUUTOS	-664 891,29	3 445 831,13
KASSAVAROJEN MUUTOS	-664 891,29	3 445 831,13
KASSAVARAT KAUDEN ALUSSA	4 396 584,32	950 753,19
KASSAVARAT KAUDEN LOPUSSA	3 731 693,03	4 396 584,32

Tase

	2025	2024
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	853 948,84	1 015 522,19
Aineettomat oikeudet	35 840,72	63 952,35
Muut pitkävaikutteiset menot	818 108,12	951 569,84
Aineelliset hyödykkeet	34 577 060,38	49 781 415,10
Maa- ja vesialueet	6 240 114,39	6 292 128,00
Rakennukset	20 029 019,71	34 887 890,28
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 768 662,04	7 740 085,97
Koneet ja kalusto	179 893,14	160 620,79
Muut aineelliset hyödykkeet	67 450,20	67 450,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 291 920,90	633 239,86
Sijoitukset	35 936 289,05	22 072 030,14
Osakkeet ja osuudet	11 113 372,52	11 683 413,61
Muut lainasaamiset	24 786 683,83	10 352 383,83
Muut saamiset	36 232,70	36 232,70
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	71 367 298,27	72 868 967,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	138 156,14	179 231,16
Valtion toimeksiannot	40 741,99	81 102,49
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	97 414,15	98 128,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	23 138,00
Muut saamiset	0,00	23 138,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 524 714,85	1 199 593,90
Siirtosaamiset	959 494,88	761 453,12
Myyntisaamiset	379 322,46	303 847,38
Lainasaamiset	49 500,00	73 700,00
Muut saamiset	136 397,51	60 593,40
Rahat ja pankkisaamiset	3 731 693,03	4 396 584,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 256 407,88	5 619 316,22
VASTAAVAA	76 761 862,29	78 667 514,81

	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	36 598 179,46	34 824 924,77
Peruspääoma	32 470 995,61	32 470 995,61
Muut omat rahastot	1 143 626,62	1 148 626,62
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 205 302,54	1 205 302,54
Ylijäämä, kuluva tilikausi	1 778 254,69	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	670 000,00	500 000,00
Vapaaehtoiset varaukset	670 000,00	500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	500 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	500 000,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	189 910,01	244 548,48
Valtion toimeksiannot	40 741,99	81 102,49
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 999,56	4 971,28
Muut toimeksiantojen pääomat	144 168,46	158 474,71
VIERAS PÄÄOMA	38 803 772,82	43 098 041,56
Pitkäaikainen	29 196 955,91	32 941 650,53
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 195 276,93	32 940 210,53
Saadut ennakot	1 678,98	1 440,00
Lyhytaikainen	9 606 816,91	10 156 391,03
Joukkovelkakirjalainat	2 000 000,00	2 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 744 933,56	3 956 974,52
Saadut ennakot	2 185,03	4 735,00
Ostovelat	1 232 781,43	1 154 244,71
Muut velat	280 470,38	270 479,10
Siirtovelat	2 346 446,51	2 769 957,70
Ylijäämä, kuluva tilikausi	1 778 254,69	0,00
VASTATTAVAA	76 761 862,29	78 667 514,81

Konsernilaskelmat

Konsolidoitu tuloslaskelma

Lapinlahti konserni

	01.01.2025- 31.12.2025	01.01.2024- 31.12.2024
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	15 100 451,47	15 366 512,49
Toimintakulut	-36 838 778,36	-36 589 466,21
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		165 778,10
TOIMINTAKATE	-21 738 326,89	-21 057 175,62
Verotulot	19 593 691,76	19 605 398,16
Valtionosuudet	9 347 805,52	8 460 022,50
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	23 534,18	30 801,78
Muut rahoitustuotot	1 276 282,88	1 522 881,99
Korkokulut	-1 005 851,46	-1 318 544,19
Muut rahoituskulut	20 443,82	-6 620,46
Rahoitustuotot ja -kulut	314 409,42	228 519,13
VUOSIKATE	7 517 579,81	7 236 764,17
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 447 887,84	-5 753 131,38
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-1 000 000,00	-997,83
Poistot ja arvonalentumiset	-6 447 887,84	-5 754 129,22
Satunnaiset erät	-491 843,36	1 889,64
TILIKAUDEN TULOS	577 848,61	1 484 524,59
Tilinpäätössiirrot	3 630,39	9 737,85
Tilikauden verot	-56 649,31	-23 323,03
Laskennalliset verot	-22 220,19	-13 830,46
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	413 754,63	3 847,21
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	916 364,14	1 460 956,16

Konsolidoitu rahoituslaskelma

ACT - 12 - 2025 - Lapinlahti konserni

	01.01.2025- 31.12.2025	01.01.2024- 31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	7 517 579,81	7 236 764,17
Satunnaiset erät	-491 843,36	1 889,64
Tilikauden verot	-56 649,31	-23 323,03
Tulorahoituksen korjauserät	455 034,00	-212 385,50
Toiminnan rahavirta	7 424 121,16	7 002 945,28
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 351 590,53	-3 219 012,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18 701,85	50 579,77
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 241 122,55	147 913,88
Investointien rahavirta	-2 091 766,12	-3 020 518,55
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 332 355,03	3 982 426,73
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-1 735,58
Antolainasaamisten vähennykset		1 735,58
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	5 003 260,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 314 363,27	-4 866 983,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos	566 800,00	75 880,86
Lainakannan muutokset	-4 747 563,27	212 157,42
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	-7 034,92	-1 672,27
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	
Oman pääoman muutokset	-7 034,92	-1 672,27
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 325,18	5 604,32
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 999,10	14 958,79
Saamisten muutos	-225 378,02	-421 090,33
Korottomien velkojen muutos	-323 825,13	-675 951,16
Muut maksuvalmiuden muutokset	-567 527,44	-1 076 478,38
Rahoituksen rahavirta	-5 322 125,64	-865 993,22
Rahavarojen muutos	10 229,40	3 116 433,51
Rahavarat 31.12.	7 331 696,68	7 321 467,28
Rahavarat 1.1.	7 321 467,28	4 205 033,77

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	67 038,47	102 137,64
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	822 827,26	959 048,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	889 865,73	1 061 186,59

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	7 315 744,95	7 355 852,04
Rakennukset	45 545 525,15	48 759 789,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 216 891,45	8 188 002,54
Koneet ja kalusto	1 243 900,22	1 377 549,57
Muut aineelliset hyödykkeet	7 543 237,53	7 788 996,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 738 076,86	844 010,53
Aineelliset hyödykkeet	70 603 376,15	74 314 200,42

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	3 999 033,44	3 999 033,44
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	1 259 746,63	1 258 442,88
Joukkovelkakirjasaamiset	1 735,58	1 735,58
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	112 478,99	112 478,99
Sijoitukset	5 372 994,63	5 371 690,88
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 866 236,52	80 747 077,89

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	173 629,40	329 302,41
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	97 681,32	98 421,33
Muut toimeksiantojen varat	51 742,92	45 644,38
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	323 053,63	473 368,11

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	99 339,20	94 340,09
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		0,00
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta		
Vaihto-omaisuus	99 339,20	94 340,09

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	1 168,20	1 168,20
----------------	----------	----------

Lainasaamiset	200 000,00	
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	143 751,02	23 138,00
Siirtosaamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	344 919,22	24 306,20
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 177 825,12	818 661,34
Lainasaamiset	49 500,00	73 700,00
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	283 781,79	447 515,76
Siirtosaamiset	498 992,54	765 457,35
Lyhytaikaiset saamiset	2 010 099,45	2 105 334,45
Saamiset	2 355 018,67	2 129 640,65
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	599 631,72	469 183,57
Rahoitusarvopaperit	599 631,72	469 183,57
Rahat ja pankkisaamiset	6 732 064,96	6 852 283,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 786 054,55	9 545 448,02
VASTAAVAA	86 975 344,70	90 765 894,03

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	32 470 995,61	32 470 995,61
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	35 389,94	35 389,94
Muut omat rahastot	1 431 809,75	1 416 658,97
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 803 634,65	368 494,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	916 364,14	1 460 956,16
OMA PÄÄOMA	36 658 194,09	35 752 495,25
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-215 818,94	197 935,70
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	517 061,00	17 939,90
PAKOLLISET VARAUKSET	517 061,00	17 939,90
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	173 629,40	329 302,41
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 822,71	6 614,67
Muut toimeksiantojen pääomat	198 862,67	207 037,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	379 314,78	542 954,44
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 353 219,87	39 550 005,34
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	1 678,98	1 440,00
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	1 023 119,31	1 005 512,61
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat	366 407,69	344 187,50
Pitkäaikainen vieras pääoma	35 744 425,85	40 901 145,45
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat	2 000 000,00	2 091 523,70
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 131 422,02	5 590 676,11
Pääomalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	14 102,90	75 223,15
Ostovelat	1 912 834,62	1 698 103,66
Liittymismaksut ja muut velat	430 949,51	531 750,42
Siirtovelat	3 402 858,86	3 366 146,22
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen vieras pääoma	13 892 167,91	13 353 423,27
VIERAS PÄÄOMA	49 636 593,76	54 254 568,72
VASTATTAVAA	86 975 344,70	90 765 894,01

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Liite 6

Toimintatuotot	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	677 002	144 894	573 010	37 257
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 896 880	2 318 908	1 317 786	1 526 958
Tekniset ja ympäristöpalvelut	4 036 531	4 392 807	5 401 113	4 600 604
Muut palvelut	3 500 516	3 692 468	0	304 589
Vesiliiketoiminta	4 989 522	4 799 012	0	0
Toimintatuotot yhteensä	15 100 451	15 348 089	7 291 909	6 469 408

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin. Liite 7

Verotulojen erittely	2025	2024
Kunnan tulovero	15 246 375	15 404 417
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 654 480	1 536 810
Kiinteistövero	2 828 821	2 805 418
Muut verotulot	3 681	0
Verotulot yhteensä	19 733 357	19 746 645

Valtionosuudet eriteltyinä. Liite 8

Valtionosuudet eriteltyinä	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-240 505	-1 716 977
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 024 364	5 021 466
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	77 323	-213 991
Harkinnanvarainen valtionosuus	0	0
Verotulomenetysten korvaus	1 220 784	1 894 970
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	6 081 966	4 985 468

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin. Liite 9

Palvelujen ostojen erittely	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	1 365 413	680 944
Muiden palvelujen ostot	6 011 061	6 029 620
Palvelujen ostot yhteensä	7 376 474	6 710 564

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä. Liite 10

Valtuustoryhmille annetut tuet
Valtuustoryhmät eivät ole saaneet rahallista tukea.
Tilat on luovutettu veloituksetta käyttöön.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista. Liite 11

	Suositus	Poistomenetelmä	Poistoaika Ennen 1.1.2015 hankitut	Poistoaika Uudet hankinnat
Aineettomat hyödykkeet		Tasapoisto		
Kehittämismenot	2 - 5	Tasapoisto	3	2
Aineettomat oikeudet	5 - 20	Tasapoisto	5	5
Liikearvo	2 - 5	Tasapoisto	5	2
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	2 - 5	Tasapoisto	3	2
Muut	2 - 5	Tasapoisto	3	2
Muut 1.1.2013 jälkeen hankitut		Tasapoisto	5	5
Vesiosuuskuntien avustukset		Tasapoisto	5	5 - 10
Vuokra-/osakehuoneistojen peruskorjaukset		Tasapoisto	10 - 20	5 - 20
Yhteishankkeet		Tasapoisto	5	5 - 20
Khall § 39 20.2.2017 1.1.2016 alkaen				
Yhteishankkeina toteutettavat laajakaistahankkeet		Tasapoisto		10
Vesiosuuskuntien avustukset		Tasapoisto		10
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet, röntgenlaitteet		Tasapoisto		10
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet		ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	Tasapoisto	30	20 - 30
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20	20
Talousrakennukset	10 - 20	Tasapoisto	15	10 - 15
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20	20
Asuinrakennukset	30 - 50	Tasapoisto	30	30
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	Tasapoisto		
Torit ja puistot			15	15
Kaavatiet ja kadut			18	15
Sillat, laiturit, uimalat	10 - 30	Tasapoisto	10	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	Tasapoisto	15	15
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30	30
Viemäriverkko	30 - 40	Tasapoisto	30	30
Kaukolämpöverkko	20 - 30	Tasapoisto	20	20
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20			
Sähköjohdot, muuntoasemat		Tasapoisto	15	15
Katuvalaistusverkosto		Tasapoisto	20	15
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	Tasapoisto	10	10
Maakaasuverkko	20 - 25	Tasapoisto	20	20
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	Tasapoisto	15	15
Sähkö-, vesi-, yms. laitoskoneet ja laitteet	10 - 20			
Vesi- ja viemärilaitosten ja jvp:n koneet ja kalusto		Tasapoisto	15	10

Sähkölaitosten laitoskoneet ja laitteet		Tasapoisto	10	10
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	Tasapoisto	15	15
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15	Tasapoisto	10	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	Tasapoisto	10	10
Koneet ja kalusto				
Rautaiset alukset	15 - 20	Tasapoisto	15	15
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15	Tasapoisto	8	8
Muut kuljetuvälineet	4 - 7	Tasapoisto	5	4
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	Tasapoisto	5	5
Muut raskaat koneet	10 - 15	Tasapoisto	10	10
Muut kevyet koneet	5 - 10	Tasapoisto	5	5
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15	Tasapoisto	5	5 - 15
Atk-laitteet	3 - 5	Tasapoisto	3	3
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	Tasapoisto	3	3
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa		

Selvitys olennaisista kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista. Liite 12

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Monarin purkuvaraus	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	500 000	0	500 000	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Vastuu 31.12.	500 000	0	500 000	0
YSAKK pakollinen varaus 1.1.	17 940	42 890	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-879	-24 950	0	0
Vastuu 31.12.	17 061	17 940	0	0
	517 061	17 940	500 000	0

Selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista. Liite 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	34 815	18 595	33 282	0
Rakennusten myyntivoitot	0	0	1 193 775	0
Muut myyntivoitot	39 274	0	35 000	12 733
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<i>74 089</i>	<i>18 595</i>	<i>1 262 057</i>	<i>12 733</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	3 732	7 665	3 732	0
Rakennusten myyntitappiot	26 270	0	26 270	10 267
Muut myyntitappiot	0	0	311 676	0
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	<i>30 001</i>	<i>7 665</i>	<i>341 677</i>	<i>10 267</i>

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely. Liite 13

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset tuotot	0	1 890	0	0
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 890</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Satunnaiset kulut	0	0	500 000	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>500 000</i>	<i>0</i>

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä. Liite 14

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2025	2024
Osinkotuotot ja osuuskorot		
Kuntarahoitus Oyj	25 110	22 815
Metsäliitto	4 340	0
Sakupe Oy	16	0
Savon Energiaholding Oy	1 190 218	1 190 218
Savolinum Oy	600	630
Sarastia Oy	0	1 725
Servica Oy	17 222	0
Yhteensä	1 237 505	1 215 388
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Savon koulutuskuntayhtymä	2 244	2 244
Yhteensä	2 244	2 244

Erittely poistoeron muutoksista. Liite 15

Erittely poistoeron muutoksista	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	0	0
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0	0
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	0	0

Tasetta koskevat liitetiedot
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu. Liite 16

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset	2025	2024
Edellisellä tilikaudella liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainanliikkeeseenlaskukuluja on aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Aktivoitujen menojen määrästä on jäljellä:		

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen. Liite 17

Arvonkorotukset		
	2025	2024
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	0	0
Arvonkorotukset	0	0
Arvonkorotusten purku	0	0
Arvo 31.12.	0	0
<i>Arvonkorotukset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti. Liite 18

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk.	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	6 292	34 887	7 740	160			49 781
1.1.	128,00	890,28	085,97	620,79	67 450,20	633 239,86	415,10
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	393 496,02	208 577,01	61 197,03	0,00	658 681,04	1 321 951,10
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-4 200,00	0,00	0,00	0,00	-4 200,00
Vähennykset tilikauden aikana	-52 013,61	-12 678 034,39	-339 804,13	0,00	0,00	0,00	-13 069 852,13
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-2 574 332,20	-835 996,81	-41 924,68	0,00	0,00	-3 452 253,69
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 240 114,39	20 029 019,71	6 768 662,04	179 893,14	67 450,20	1 291 920,90	34 577 060,38
Arvonkorotukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muutokset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	6 240 114,39	20 029 019,71	6 768 662,04	179 893,14	67 450,20	1 291 920,90	34 577 060,38

Aineettomat hyödykkeet. Liite 18

Aineettomat hyödykkeet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikut.menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	63 952,35	951 569,84	1 015 522,19
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-28 111,63	-133 461,72	-161 573,35
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 840,72	818 108,12	853 948,84
Arvonkorotukset 1.1.	0,00	0,00	0,00
Muutokset tilikaudella	0,00	0,00	0,00

Arvonkorotukset 31.12.	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	35 840,72	818 108,12	853 948,84

Maa- ja vesialueiden erittely. Liite 18

Maa- ja vesialueiden erittely:	2025	2024
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet	6 240 114,39	6 292 128,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	6 240 114,39	6 292 128,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset. Liite 18

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Yhteensä
		Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	Osakkuus-yhteisöosakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamisettäryhteisöt		Pääomalainattäryhteisöt	Saamiset muutyhteisöt		
Hankintameno 1.1.	437 349,06	9 921 673,45	160 685,84	1 163 705,26	11 683 413,61	138 294,37	10 214 089,46	36 232,70	10 388 616,53	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	6 134,50	6 134,50	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	-502 252,40	0,00	-73 923,19	-576 175,59	0,00	0,00	0,00	0,00	
Poistamaton hankintameno 31.12.	437 349,06	9 419 421,05	160 685,84	1 095 916,57	11 113 372,52	138 294,37	10 214 089,46	36 232,70	10 388 616,53	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00		
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	437 349,06	9 419 421,05	160 685,84	1 095 916,57	11 113 372,52	138 294,37	10 214 089,46	36 232,70	10 388 616,53	

Saamiset konserniyhteisöiltä. Liite 18

Kunta	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00

Osakkuusyhteisöistä sekä yhden viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevista yrityksistä tai yhteisöistä ja muista omistusyhteisyyshyhteisöistä nimi, yritys- ja yhteisötunnus, kunnan ja kuntakonsernin omistusosuus sekä kuntakonsernin osuus sen omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä. Liite 21

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus, 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhtiöt						
Lapinlahden Kaskihovi Oy	0885683-1	100,00	100	1 779	5 494	-1
Lapinlahden Vesi Oy	2417176-0	100,00	100	1 753	13 010	223
Viihtostien Ykköstilat Oy	1794534-3	100,00	100	4 817	15 697	91
Kiinteistö Oy Lapinlahden Virastokeskus	0906217-9	37,37	61,38	1 224	37	645
Kiinteistö Oy Varpakulma	0875203-9	0,00	55,8	250	0	-10
Yhteensä				9 824	34 238	948
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-9	2,04	2,04	1 475	1 189	75
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	0214765-5	10,40	10,34	2 351	415	-37
Pohjois-Savon Liitto	0827616-7	3,25	3,16	45	24	5
Yhteensä				3 870	1 629	44
Osakkuusyhteisöt						
Lapinlahden Yritystalo Oy	0425368-9	46,3	46,3	172	3	5
Ylä-Savon Vesi Oy (osakkeet Lapinlahden Vesi Oy:llä)	1841779-5	36,04	36,04	3 666	1 032	173
Kiinteistö Oy Varpaisjärven Liiketalo	0572794-6	35,58	35,58	175	3	-5
Yhteensä				4 013	1 038	172
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Lapinlahden Koivukuja / päättynyt 31.7.2023	0829181-8					
Yhteensä						

*) Ylä-Savon Vesi ei ole minkään omistajan tytäryhteisö eikä osakkuusyhteisö, vaan kaikkiin omistajiin nähden yhteisö, jossa omistajalla on merkittävä omistusosuus, mutta ei kuitenkaan tytäryhteisöltä tai osakkuusyhteisöltä. Yhtiö on käsitelty osakkuusyhteisön tavoin Lapinlahti-konsernissa.

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä. Liite 22

Saamisten erittely	2025		2024	
	pitkäaikaiset	lyhytaik	pitkäaikaiset	lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	12 086	0	6 232
Lainasaamiset	0	15 022 563	10 352 384	0
Muut saamiset	0	0	0	1 246
Siirtosaamiset	10 352 384	0	0	438 853
Yhteensä	10 352 384	15 034 649	10 352 384	446 331
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	900
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	900
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	2 860	0	0
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	2 860	0	0
Saamiset yhteensä	10 352 384	15 037 510	10 352 384	447 231

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät. Liite 23

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	0	24 306		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	24 306	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	567 263	438 853
Kelan korvaus työterveyshuollosta	73 405	64 890	62 457	54 333
EU-tuet ja avustukset, hankkeet	13 388	11 202	0	82 232
Palkkatuet	0	41 500	0	41 500
Puun myynti	0	109 912	23 035	109 912
Muut tulojäämät	433 199	513 647	306 740	34 624
Tulojäämät yhteensä	519 993	741 151	959 495	761 453
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	519 993	765 457	959 495	761 453

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana. Liite 24

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	32 470 996	32 470 996	32 470 996	32 470 996
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	32 470 996	32 470 996	32 470 996	32 470 996
Arvokorotusrahasto 1.1.	35 390	35 390	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	35 390	35 390	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	1 416 659	1 416 659	1 148 627	1 153 627
Siirrot rahastoon	20 259	0	0	0
Siirrot rahastosta	-5 108	0	-5 000	-5 000
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 431 810	1 416 659	1 143 627	1 148 627
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 829 451	368 495	1 205 303	505 369
Edelliseen tilikauteen kohdistuvat oikaisut *)	-25 816	0	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 803 635	368 495	1 205 303	505 369
Tilikauden yli-/alijäämä	916 364	1 460 956	1 778 255	699 934
Oma pääoma yhteensä	36 658 194	35 752 495	36 598 179	34 824 925

Erittely poistoerosta. Liite 25

Erittely poistoeroista		
	2025	2024
Ei raportoitavaa	0	0

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua. Liite 26

Pitkäaikaiset velat		
Kunta	2025	2024
Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 333 333	18 924 929
Lainat julkisyhteisöiltä	1 155 685	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 489 018	18 924 929

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista. Liite 27

Joukkovelkakirjalainat		
	2025	2024
Joukkovelkakirjalainat		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntarahoitus Oy	2 000 000	2 914 911
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	2 000 000	2 914 911

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi.
Liite 28

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Y-S koulutuskuntayhtymä	17 061	17 940	0	0
Monarin purkuvaraus	500 000	0	500 000	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	517 061	17 940	500 000	0

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille. Liite 29

Vieras pääoma	2025		2024	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	2 149	0	4 735
Ostovelat	0	25 804	0	226
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	27 953	0	4 961
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	6 242
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	6 242
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	0	27 953	0	11 203

Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä. Liite 30

Sekkitililimiitti
Pohjois-Savon Osuuspankki, limiitti 1 500 000 euroa, ei käytössä 31.12.2025.

Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä. Liite 31

Muiden velkojen erittely
ei raportoitavaa
<i>Muut velat yhteensä</i>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät. Liite 32

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	163 965	284 196		
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 665 439	1 620 494	1 353 082	1 312 949
Korkojaksotukset	103 922	143 153	103 922	143 153
Muut siirtovelat	1 305 568	982 119	889 443	1 313 856
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 238 894	3 029 963	2 346 447	2 769 958
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 402 859</i>	<i>3 314 159</i>	<i>2 346 447</i>	<i>2 769 958</i>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	163 955	284 196		
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 665 439	1 620 494	1 353 082	1 312 949
Korkojaksotukset	103 922	143 153	103 922	143 153
Muut siirtovelat	723 883	982 119	889 443	1 313 856
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 657 199	3 029 963	2 346 447	2 769 958
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>2 821 154</i>	<i>3 314 159</i>	<i>2 346 447</i>	<i>2 769 958</i>

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Eriteltyinä velat, joista kunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan omasta puolestaan tai saman konserniin kuuluvien puolesta, sekä annettu vakuus. Liite 33

-

Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 33 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä. Liite 34

Vakuudet ja takaukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	1 545 709	0	1 545 709	0
Takaukset	17161523,55	0	17161523,55	0
<i>Yhteensä</i>	<i>1 545 709</i>	<i>0</i>	<i>1 545 709</i>	<i>0</i>

Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 33-35 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä. Liite 36

Vakuudet		
	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0
Vakuudeksi annetut arvopapaerit	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 545 409	0
Vakuudeksi annetut arvopapaerit	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>1 545 409</i>	<i>0</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	795 200	0
Vakuudeksi annetut arvopapaerit	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>795 200</i>	<i>0</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>2 340 609</i>	<i>0</i>

Vuokravastuut. Liite 37

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä	911 124	2 228 206	911 124	1 134 806
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	291 429	945 154	291 429	492 377
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0	0	0	0

Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta. Liite 38

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Järjestelyn tarkoitus				
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		0	0	0
Alkuperäinen pääoma	13 964 357	15 365 315	13 964 357	15 365 315
Jäljellä oleva pääoma	4 737 749	4 824 780	4 737 749	4 824 780
Takaukset muiden puolesta	0	0	0	0
Alkuperäinen pääoma	3 197 167	0	3 197 167	0
Jäljellä oleva pääoma	1 233 048	0	1 233 048	0

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt. Liite 40

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni	
	2025	2024
Arvonlisäveron palautusvastuu	0	0

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2025	2024
Koronvaihtosopimus, Kaskihovi		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo, päättyy 2.3.2026	1 637 000	1 637 000
Käypä arvo	94 663	94 663
Koronvaihtosopimus, jolla vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi on tehty lainasalkun osittaiseksi suojaamiseksi		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäveron tarkistusvastuu		
KOY Lapinlahden Virastokeskus	10 292	10 292
YSAKK	1 122 701	1 311 019
SAKKY	14 340 168	15 836 802
	15 473 161	17 158 113

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä henkilötyövuosina tehtäväalueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen. Liite 41

Henkilötyövuodet 31.12		
HTV/2	2025	2024
Hallinto-osasto	8,0	33,8
Hyvinvointiosasto	17,4	0,0
Sivistysosasto	203,9	214
Tekninen osasto	40,2	39
<i>Yhteensä</i>	<i>269,5</i>	<i>287,4</i>

Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot. Liite 42

Henkilöstökulut	2025	2024
Palkat ja palkkiot	15 070 418	15 464 909
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>15 070 418</i>	<i>15 464 909</i>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut. Liite 43

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2025	2024
Lapinlahden Kokoomus ry	1 117	1 190
Kristillisdemokraatit	780	852
Keskustan Lapinlahden kunnallisjärjestö	10 268	6 706
Lapinlahden sos.dem. ry	698	495
Lapinlahden Vasemmisto ry	1 719	2 161
Ylä-Savon Vihreät ry	455	499
Perussuomalaiset, Lapinlahti	1 824	2 015
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>16 862</i>	<i>13 918</i>

Tilintarkastusyhteisölle suoritettut palkkiot eriteltynä. Liite 44

Tilintarkastajan palkkiot	2025	2024
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0	0
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Muut palkkiot	8 785	0
Itä-Suomen tilintarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0	10 376
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Muut palkkiot	0	0
Yhteensä	8 785	10 376

Muut eriytetyt laskelmat

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Liikevaihto	172.511,85	159 040,54
Liiketoiminnan muut tuotot		
Liiketoiminnan kulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-77 744,06	-94 004,22
Palvelujen ostot	-17 513,55	-20 867,49
Materiaalit ja palvelut	-95 257,61	-114 871,71
Henkilöstökulut	0	
Palkat ja palkkiot	0	
Henkilösivukulut	0	
Eläkekulut	0	
Muut henkilösivukulut	0	
Henkilöstökulut	0	
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 828,66	-128733.64
Liiketoiminnan muut kulut	-297.462,59	-48 902,30
Liikealijäämä	-258 037,01	-133 467,11
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	-258 037,01	-133 467,11

Lapinlahden meijeri, Lapinlahden vanha kunnantalo, OP-liiketalo, Pankinkulma, Satokulma, Teletalo ja Varpakulma.

Näistä Meijerin, Kunnantalon ja Teletalon lukuihin sisältyy myös asuinhuoneistojen vuokrausta Kiinteistökohtaiset kustannukset on kohdistettu suoraan laskentakohteille.

Kiinteistönhallintapalveluja on kohdistettu 2 €/m².

Meijerin ja Umpikujan kustannusten kohdistus on tehty ulkoisten tulojen osuuden mukaisesti.